

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka
(2)\Simenon_Georges-Maigret_a_jeho_mrtvy.pdb

PDB Name: Maigret a jeho mrtvý
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 12.6.2007
Modification Date: 12.6.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Georges SIMENON
Maigret a jeho mrtvý

Z francouzského originálu
Maigret et son mort
(Presse de la Cité, Paříž 1990)
přeložila Jarmila Fialová
Vydal Český spisovatel, a. s.
Praha 1994
Jako svou 6358. publikaci
Vydání první

© Georges Simenon, 1948
Translation © Jarmila Fialová, 1994

ISBN 80-202-0469-5

1

„Promiňte, madame...“

Po dlouhých minutách trpělivého úsilí se Maigretovi konečně podařilo přerušit tok výmluvnosti své návštěvnice.

„Teď právě jste řekla, že vás pomalu tráví vaše dcera...“

„To je pravda.“

„Před chvílí jste tvrdila stejně vehementně, že váš zeť to zařídí vždycky tak, aby potkal panskou někde na chodbě a nasypal jed do vaší kávy nebo do bylinkových čajů, které tak často pijete...“

„To je pravda.“

„Přesto ale...“ nahlédl nebo tvářil se, že nahlíží do poznámek, které si dělal během hovoru trvajícího už víc než hodinu,

„jste mě na počátku informovala, že vaše dcera a její manžel se nenávidí...“

„To všechno je pravda, pane komisaři.“

„A to vás chtějí společně sprovodit ze světa?“

„To ne! To je právě ono... Snaží se mě otrávit každý zvlášť, rozumíte?“

„A vaše neteř Rita?“

„Ta taky, a taky na vlastní pěst...“

Psal se únor a na roční dobu bylo slunečno, poměrně teplo, jen sem tam obloha zvlhla lehkým obláčkem nebo přeháňkou. Přesto Maigret během této návštěvy třikrát prohrabal kamna, poslední kamna na kriminální policii, která si musel těžce vybojovat, když se na Zlatnickém nábřeží zavádělo ústřední topení.

Dáma musela být skrz naskrz propocená ve svém norkovém kožichu, hedvábných šatech a pod tíhou šperků, kterými byla ověšená, kam oko dohlédlo, měla je v uších, na rukách, na živůtku šatů – jako cikánka. Té se také pod kůrou šmínek divokých barev, která se teď začínala rozpouštět, podobala spíš než velké dámě.

„V podstatě vás chtějí otrávit tři lidé.“

„Ne že chtějí... Už s tím začali...“

„A vy tvrdíte, že to dělají, aniž by o sobě věděli...“

„Já nic netvrdím, já to vím...“

Mluvila s týmně rumunským přízvukem jako jedna slavná bulvární herečka, hlas jí chvílemi vyletěl do stejných ostrých tónů, při jejichž zvuku Maigret pokaždé nadskočil.

„Nejsem žádný blázen... Přečtete si to... Znáte, doufám, profesora Toucharda? Volají ho ke konzultacím při všech velkých procesech...“

Myslela na všechno včetně návštěvy u nejslavnějšího pařížského psychiatra, kterého požádala o potvrzení, že je psychicky v pořádku!

Nedalo se dělat nic jiného, než ji trpělivě vyslechnout, a aby uvěřila, že ji bere vážně, čas od času si načmárat pár slov do poznámkového bloku. Dala se ohlásit jistým ministrem, který osobně zavolal řediteli kriminální policie. Její manžel umřel teprve před několika týdny a byl státním radou. Bydlela v ulici de Presbourg ve velkém kamenném domě, jehož jedna fasáda shlíží na náměstí Étoile.

„Povím vám, jak to provádí můj zeť... Prostudovala jsem si to... Sleduji ho už celé měsíce...“

„Začal s tím tedy už za života vašeho manžela?“

Podala mu pečlivě nakreslený plánec prvního patra domu. „Moje ložnice je označena písmenem A... Dceřina a zeťova písmenem B... Ale Gaston v tom pokoji už nějaký čas nespává...“

Konečně měl Maigret chvíli oddechu díky telefonu.

„Haló... Kdo je u aparátu?“

Telefonistka mu obvykle přepojovala jen naléhavé hovory. „Odpusťte, pane komisaři. Někáký mužský, který nechce prozradit své jméno, strašně naléhá, abych ho na vás přepojila... Zapřísahá se, že je to otázka života a smrti...“

„Chce mluvit přímo se mnou?“

„Ano. Mám vám to přepojit?“

A Maigret zaslechl úzkostný hlas, který říkal:

„Haló...! To jste vy?“

„Ano, komisař Maigret...“

„Odpusťte, prosím... Mé jméno by vám nic neřikalo. Neznáte mě, ale znal jste mou ženu Ninu... Haló! Musím vám to všechno říct strašně rychle, protože on možná přijde...“

Maigret si zprvu pomyslel: No pozdrav pánbů... Další blázen... To je den...

Všiml si, že blázni se objevují v sériích, jako by je ovlivňovaly některé fáze měsíce. Před chvílí si řekl, že se podívá do kalendáře.

„Nejdřív jsem chtěl jít za vámi... Šel jsem na nábřeží, ale neodvážil jsem se vejít, protože mi byl v patách. Myslím, že by neváhal vystřelit...“

„O kom to mluvíte?“

„Moment... Jsem nedaleko vás, naproti vaší kanceláři, před chvílí jsem viděl vaše okno... Na nábřeží des Grands Augustins... Znáte malé bistro Beaujolaiský sklípek? Jsem tam, v kabině... Haló! Slyšíte mě?“

Bylo jedenáct hodin dopoledne a Maigret si čas mechanicky poznamenal do poznámkového bloku, stejně jako jméno bistra.

„Probral jsem si v hlavě všechny možný řešení... Obrátil jsem se na strážníka na náměstí u Châteletu...“

„Kdy?“

„Před půl hodinou... Měl jsem jednoho z nich v patách... Toho malého bruneta... Ono je jich totiž víc a střídají se... Nemůžu tvrdit, že je znám všechny... Ale ten menší brunet k nim patří...“

Ticho.

„Haló...!“ křičel Maigret do aparátu.

Několik minut bylo ticho, pak se hlas ozval znovu.

„Promiňte... Slyšel jsem, jak někdo vchází do bistra a myslel jsem, že je to on. Pootevřel jsem dveře kabiny, abych se podíval, ale byl to jen poslíček... Haló!“

„Co jste řekl strážníkovi?“

„Že mě od všerejšího večera sledují nějaký chlapi... Ne, přesnějc už od všerejšího odpoledne... Že zaručeně číhají, aby mě při vhodný příležitosti odkrouhli... Požádal jsem ho, aby zatkl toho, co mi byl právě v patách...“

„Strážník to odmítl?“

„Řek mi, abych mu toho chlapa ukázal, ale když jsem se rozhlídl, už jsem ho neviděl... Takže mi strážník nevěřil. Využil jsem toho a vběhl do metra. Skočil jsem do vagónu a vystoupil v okamžiku, když se vlak rozjížděl... Proběhl jsem všema chodbama... Vyšel jsem z metra proti Radničnímu bazaru a ten jsem taky proklíčkoval...“

Musel jít hezky rychle, ne-li utíkat, protože pořád ještě krátce sípavě oddechoval.

„Žádám vás, abyste za mnou okamžitě poslal nějakého inspektora v civilu... Do Beaujolaiského sklípku. Ať na mě nemluví. Ať se tváří nenápadně... Vyjdu ven. Ten chlap se určitě potáhne za mnou. Pak ho prostě zatknou a já přijdu za váma a všechno vám vysvětlím...“

„Haló...!“

„Říkám, že...“

Mlčení. Nejasné zvuky.

„Haló...!“

Na druhém konci aparátu však už nikdo nebyl.

„Říkala jsem...“, pokračovala s neochvějným klidem údajně přiotrávená stará dáma, jakmile viděla, že Maigret zavěsil.

„Dovolíte na okamžik?“

Otevřel dveře do kanceláře inspektorů.

„Janviere, vezmi si klobouk a utíkej naproti na nábřeží des Grands Augustins. Je tam malé bistro Beaujolaiský sklípek. Zeptej se, jestli je tam ještě mužský, co před chvílí telefonoval...“

Zvedl sluchátko.

„Spojte mě s bistrem Beaujolaiský sklípek...“

Zároveň koukal ven a na druhém břehu Seiny, v místě, kde z nábřeží des Grands Augustins vybíhá příjezdová rampa na

most Saint Michel, zahlédl úzký výklad bistra sloužícího hlavně stálým hostům z okolí, kam už sám příležitostně vešel a u pultu si vypil skleničku. Vzpomínal si, že se musí sestoupit jeden schod, že je v lokále příjemný chládek a majitel nosí jako sklepníci dlouhou černou zástěru.

Ve výhledu mu bránil nákladní vůz zaparkovaný před vchodem do bistra. Po chodníku proudil dav lidí.

„Víte, pane komisaři...“

„Ještě moment, madame, prosím!“

Cpal si pečlivě dýmku a pořád koukal z okna.

Kvůli té ženské a jejím historkám s jedy ztratí celé dopoledne, ne-li víc. Přinesla s sebou haldu papírů, plánky, potvrzení, ba i rozborý jídel, které si dala udělat u svého lékárníka.

„Já jsem jim nikdy nedůvěřovala, chápete...“

Používala ostrý, až dusivý parfém, který zaplnil celou kancelář a úplně přebíjel příjemnou vůni dýmky.

„Haló! Spojíte mě už s tím číslem, co jsem potřeboval?“

„Zvoním tam, pane komisaři. Znovu a znovu... Je to tam pořád obsazené, nebo zapomněli zavěsit...“

Zahlédl Janviera, jak jde klátivým krokem a bez saka přes most a po chvilce vchází do bistra. Konečně odjel nákladák, ale vnitřek bistra byl tmavý, nebylo tam vidět. Další minuty. Zazvonil telefon.

„Už je to tady, pane komisaři... Vaše číslo... Zvoní to tam...“

„Haló! Kdo je u aparátu? To jsi ty, Janviere? Telefon nebyl zavěšený? Co ses dověděl?“

„Byl tady skutečně takový menší chlápek a telefonoval...“

„Viděls ho?“

„Ne. Vypadl, ještě než jsem přišel... Pořád prý vykukoval okýnkem kabiny, neustále otvíral dveře...“

„A dál?“

„Vešel další host, hned při vstupu se podíval směrem ke kabině a objednal si skleničku na stojáčku u pultu. Jakmile ho ten první host uviděl, přerušil hovor...“

„Oba pak odešli?“

„Ano, ten druhý hned za tím prvním...“

„Snaž se vytáhnout z majitele co nejpřesnější popis obou těch mužských... Haló! Když už jsi v tom, zajdi na náměstí Châtelet... Vyptej se strážníků, co tam mají službu. Pokus se zjistit, jestli se na některého z nich neobrátil před necelou hodinou ten náš muž a nepožádal ho, aby zatkl chlapa, který ho sleduje...“

Když zavěsil, stará paní ho pozorovala s uspokojením a souhlasně pokyvovala hlavou, jako by mu chtěla připsat bod k dobru:

„Přesně tak si představuji pátrání... Vy neztrácíte čas... Myslíte na všechno...“

S povzdechem si znovu sedl ke stolu. Málem otevřel okno, protože v přetopené místnosti už začínal lapat po dechu, nechtěl se však připravit o šanci, že ministrova chráněnka svou návštěvu zkrátí.

Aubainová-Vasconcelosová. Tak se dáma jmenovala. To jméno se mu mělo vrýt hluboce do paměti, přestože ji pak už nikdy nespatriil. Že by v následujících dnech zemřela? Asi ne. O tom by se byl něco doslechl. Možná ji zavřeli do ústavu? Možná že se zklamaná oficiální policií obrátila na soukromou detektivní kancelář? Nebo se možná příští den probudila s jinou utkvělou představou?

V každém případě musel ještě skoro hodinu poslouchat její povídání o všech příbuzných, co jí v rozlehlém domě v ulici de Presbourg – život tam zřejmě nebyl žádná legrace – sypali celé dny jed do jídla.

V poledne mohl konečně vyvětrat a pak, s dýmku v zubech, vešel do šéfovy kanceláře.

„Vypoklonkoval jste ji dost zdvořile?“

„Jak jen to bylo možné...“

„Prý to byla ve své době jedna z nejkrásnějších žen v Evropě. Trochu jsem znal jejího muže, nejlaskavějšího, nejnevýraznějšího a nejnudnějšího patrona, jakého si dovedete představit. Odcházíte, Maigrete?“

Ten zaváhal. V ulicích bylo cítit jaro. V kavárně Dauphine už vystrčili stolky na chodník a šéfova otázka byla pozváním, aby si tam šli před obědem v poklidu vypít aperitiv.

„Myslím, že bych tady měl radši zůstat. Měl jsem dnes dopoledne takový divný telefonát...“

Právě když o tom začal mluvit, zazvonil telefon. Ředitel zdvíhl sluchátko a podal je komisaři.

„To je pro vás, Maigrete...“

A komisař hned poznal ten hlas, stejně úzkostný jako ráno. „Haló...! Před chvílí jsem to musel přerušit... On sem totiž vpadl ten brunet. Mohl mě dveřma kabiny slyšet... Dostal jsem strach...“

„Kde jste teď?“

„Ve Vogézké kavárně na rohu Vogézkého náměstí a ulice des Francs Bourgeois. Snažil jsem se ho setřást. Nevím, jestli se mi to podařilo. Ale přísahám vám, že se nemýlím a že se mě pokusí oddělat... Vysvětlování by trvalo moc dlouho. Řek jsem si, že ti druzí by se mi vysmáli, ale že vy...“

„Haló!“

„On je tady... Já... Promiňte...“

Šéf pozoroval zachmuřeného Maigreta.

„Něco není v pořádku?“

„To zatím nevím... je to podivná záležitost... Dovolíte?“

Zvedl sluchátko druhého aparátu.

„Spojte mě okamžitě s Vogézkou kavárnou... Dejte mi to k panu řediteli, ano...“

Pak se obrátil na šéfa:

„Doufáme, že tentokrát nezapomněl zavěsit...“

Takřka okamžitě zazvonil telefon.

„Haló...! Vogézská kavárna? U aparátu sám majitel?... Je u vás ještě host, co právě telefonoval?... Prosím?... Ano, běžte se podívat... Haló!... Že právě odešel...? Zaplatil...? Poslyšte, nevešel během jeho hovoru do lokálu jiný host?... Ne?... Sedl si ke stolku na chodníku? Podívejte se, jestli tam ještě sedí... Že taky odešel?... Ani nepočkal na aperitiv, který si objednal?... Díky... Ne... Ptáte se, kdo volá? Policie... Ne, nebudou z toho žádné potíže...“

V tom momentě se rozhodl, že s ředitelem nepůjde k Dauphinovi. Když otevřel dveře kanceláře inspektorů, byl už Janvier zpátky a čekal na něho.

„Pojď ke mně a povídej...“

„Je to divný patron, šéfe. Drobný chlapík v přšiplášti, šedý klobouk, černý boty... Vlítl do Beaujolaiského sklípku jako splašený, vrhl se ke kabině s telefonem a na hospodského jen zavolal: „Nalejte mi, co chcete...“ Ten sklem kabiny viděl, jak vevnitř poskakuje a sám pro sebe gestikuluje. Potom vešel další host; ten první vyběhl z kabiny jako čertík z krabičky, svou skleničku nevypil a beze slova mazal směrem k náměstí Saint Michel.“

„A co ten druhý?“

„Taky malý... Totiž ne moc vysoký, ramenatý, tmavý vlasy...“

„A strážník na náměstí Châtelet?“

„Ta historka je pravdivá. Obrátil se na něj chlápek v přšiplášti, skoro bez dechu, strašně rozrušený... Divoce mával rukama a žádal ho, aby zatkl někoho, kdo ho sleduje, ale nepodařilo se mu ukázat v davu na inkriminovanou osobu... Strážník to chtěl dát pro všechny případy do hlášení.“

„Zajdeš na Vogézské náměstí do bistra na rohu ulice des Francs Bourgeois.“

„Rozumím“

Gestikulující malý mužský v béžovém nepromokavém plášti a šedém klobouku. To bylo všechno, co o něm věděli. Nešlo dělat nic jiného, než se postavit k oknu a koukat, jak lidé vycházejí z kanceláří a zaplňují kavárny, kavárenské terasy na chodnicích a restaurace. Paříž byla jasná a veselá. Jako vždycky kolem poloviny února se lidé radovali z prvních zářivých jara víc, než když jaro skutečně přišlo, a noviny začínou asi zase co nevidět psát o známém kaštanu na bulváru Saint Germain, který bude za měsíc obsypán květy.

Maigret vytočil číslo pivnice Dauphine.

„Haló! Josef? Tady Maigret... Můžeš mi přinést dvě velká piva a sendviče?... Pro jednoho, ano...“

Sendviče ještě nedorazily, když zařinčel telefon a on hned poznal ten hlas, upozornil totiž ústřednu, aby mu okamžitě přepojili každý hovor.

„Haló!... Tentokrát jsem se ho myslím zbavil...“

„Kdo jste?“

„Manžel Niny... Ale na tom nezáleží. Jsou přinejmenším čtyři a navíc ta ženská... Je bezpodmínečně nutný, aby sem někdo hned přišel a...“

Tentokrát neměl čas říct, odkud telefonuje. Maigret zavolal operátorku. Zabralo to několik minut. Hovor byl z restaurace U čtyř seržantů z La Rochelle na bulváru Beaumarchais, pár kroků od Bastily.

Bylo to zase jen pár desítek metrů od Vogézského náměstí. Pobíhání drobného muže v nepromokavém plášti se dalo sledovat v jedné a téže, nebo přibližně v téže čtvrti.

„Haló! To jsi ty, Janvier?... Říkal jsem si, že tam ještě budeš.“

Maigret mu volal na Vogézské náměstí.

„Seber se a mazej ke Čtyřem seržantům z La Rochelle...“

Ano... Taxíka si nech...“

Uběhla hodina bez telefonátu, beze zpráv o Ninině manželovi. Když se ozval telefon, nebyl u aparátu on, ale číšník z kavárny.

„Haló! Mám tu čest s komisařem Maigretem?... S komisařem Maigretem osobně?... Tady je vrchní z kavárny Birague v ulici Birague. Mám pro vás vzkaz od hosta, který mě požádal, abych vám zavolal.“

„Jak je to dlouho, co u vás byl?“

„Možná čtvrt hodiny... Měl jsem zatelefonovat hned, ale teď je u nás zrovna největší nával...“

„Malý chlapík v nepromokavém plášti?“

„Ano... Takže je to v pořádku... Měl jsem obavy, že jde o špatný žert. On strašně spěchal. Pořád pokukoval po lidech na ulici... Počkejte, jen co si vzpomenu přesně... Řekl mi prostě jen, že vám mám vyřídit, že se pokusí toho chlapa zatáhnout k Dělu u Bastily... Znáte to tam? Je to hospoda na rohu bulváru Jindřicha Čtvrtého. Chtěl, abyste za ním rychle někoho poslal... Počkejte... To není všechno. Vy tomu asi budete rozumět... Řekl přesně tohle: Teď se za mnou táhne už zas jinej chlap... Je to ten vysoký zrzek, nejhorší z nich...“

Maigret se tam vydal sám. Vzal si taxi, a to dorazilo na náměstí u Bastily za méně než deset minut. Hospoda byla rozlehlá, klidná, návštěvníky byli stálí hosté, kteří tam chodili na specialitu dne nebo na nějakou uzeninu. Hledal pohledem muže v nepromokavém plášti, pak se prošel kolem věšáků, jestli tam někde neuvidí béžový nepromokavý kabát.

„Pane vrchní, na slovíčko...“

Bylo tam šest číšníků plus pokladní a šéf podniku. Nikdo si jeho muže nevšiml. Vyslechl je všechny. A tak se usadil u rohového stolku poblíž dveří, objednal si pivo a v očekávání dalšího pokuřoval. Po půl hodině, přestože předtím snědl sendviče, si dal obložené kyselé zelí. Pozoroval kolemjdoucí. Zachvěl se při každém nepromokavém plášti, a bylo jich hodně, protože od rána už třikrát sprchlo; lehký průzračný deštěk, tak průhledný, že jím pronikaly sluneční paprsky.

„Haló! Kriminálka? Tady je Maigret. Už se vrátil Janvier? Dejte mi ho... To jsi ty, Janvier? Skoč do taxíku a přijď do hospody Dělo u Bastily... Přesně jak říkáš, je to den hospod... Čekám tu na tebe... Ne, nic nového.“

Co se dá dělat, je-li ten gestikulující chlapík jen vtipálek. Maigret nechal svého inspektora .v hospodě a dal se zavést do kanceláře.

Nebylo zrovna pravděpodobné, že by Ninina manžela zabili od půl jedné doted, protože chlapík se viditelně vyhýbal odlehlým místům; naopak si vybíral živé čtvrti, hodně lidnaté ulice. Přesto se komisař spojil s městskou pohotovostní službou, kde se průběžně zaznamenávají všechny nehody nebo přepadení v Paříži.

„Kdyby vám někdo hlásil, že nějaký muž v béžovém nepromokavém plášti měl nehodu nebo hádku, prostě cokoli, zavolejte mi.“

Vydal také příkaz, aby ve dvoře na Zlatnickém nábřeží zůstal k dispozici jeden z vozů kriminálky. Bylo to směšné, ale chtěl se pojistit.

Přijímal strany, kouřil jednu dýmku za druhou, chvílemi prohraboval kamna, přestože okno nechával otevřené, a čas od času vrhal vyčítavý pohled na mlčící telefon.

„Znal jste mou ženu...“ řekl ten muž.

Snažil se vyvolat si v duchu vzpomínku na nějakou Ninu. Jistě se setkal s mnoha Ninami. Jednu poznal před několika roky, ta měla malé bistro v Cannes, ale už v té době to byla stará paní, dnes už možná mrtvá. Také jedna z neterí jeho ženy se jmenovala Aline a všichni jí říkali Nina.

„Haló!... Komisař Maigret?“

Byly čtyři hodiny a venku bylo ještě světlo, ale komisař rozsvítil stolní lampu se zeleným stínítkem.

„Tady je vedoucí poštovního úřadu číslo dvacet osm v ulici Faubourg Saint Denis... Promiňte, že ruším. Jde pravděpodobně o žert. Před několika minutami přistoupil k okýnku doporučených zásilek muž... Haló! Slečna Denferová říká, že byl celý vystrašený a spěchal. Pořád se ohlížel. Strčil jí papírek a řekl: „Nesnažte se hledat nějaký vysvětlení a předejte tento vzkaz okamžitě komisaři Maigretovi...“ A hned zas zmizel v davu lidí... Úřednice s tím přišla za mnou. Mám ten papír před očima. Je napsán tužkou, velice neúpravným rukopisem, možná že to ten člověk psal v chůzi...“

Tak já čtu... Nemohl jsem jít k Dělu... Vy tomu rozumíte? Já ne... Ale to nevadí... Potom je tu slovo, které nemohu rozluštit... Ted' už jsou dva... Ten malej brunet se vrátil. Tím slovem brunet si nejsem jistý... Co říkáte? Dobrá, vy myslíte, že je to správné... Ještě jsem neskončil... Určitě se rozhodli, že mě dneska dostanou... Blížím se k nábřeží... Ale oni jsou mazaní... Upozorněte strážníky...

To je všechno... Jestli chcete, pošlu vám ten lístek po doručovateli potrubní pošty... Taxíkem? No dobrá, pod podmínkou, že to zaplatíte, já si nemohu dovolit...“

„Haló, to je Janvier?... Můžeš se vrátit, kamaráde...“

Za půl hodiny už oba pokuřovali v Maigretově kanceláři, kde pod kamny zářil červený proužek, odraz rozžhavených uhlíků.

„Jestlipak ses aspoň naobědval?“

„Dal jsem si u Děla obložené kyselé zelí.“

Tak on taky! Maigret uvedl do pohotovosti patroly na bicyklech i městskou policii. Pařížané, kteří vcházeli do obchodních domů, strkali do sebe na chodnících, cpali se do biografií a do metra, si nevšimli ničeho, zatímco stovky oči obhlížely davy lidí a zastavovaly se hlavně na všech béžových nepromokavých pláštích a šedivých kloboucích. Kolem páté znovu sprchlo, právě ve chvíli, kdy kolem Châtelet dopravní špička dosahovala vrcholu. Dlažba se leskla, kolem luceren se dělaly světelné kruhy jako svatozáře a každých deset metrů postávali na chodnících lidé mávající na taxíky.

„Hospodský z Beaujolaiského sklípku mu hádá takových třicet pět až čtyřicet... Ten z Vogézský kavárny jen třicet... Je čerstvě oholený, má zarůžovělou pleť, světlý oči. Nepodařilo se mi zjistit, co je to za člověka... Odpovídali mi: Mužský, jakých jsou stovky...“

V šest hodin telefonovala paní Maigretová, pozvala na večeři sestru a chtěla se ujistit, že manžel nebude mít zpoždění; navíc ho prosila, aby se cestou domů stavil u cukráře.

„Můžeš držet v mé kanceláři službu až do devíti? Požádám Lucase, aby tě v devět vystřídal...“

Takovou službu si dal Janvier líbit. Stejně se nedalo dělat nic než čekat.

„Kdyby se stalo cokoli, ať mi zavolají domů...“

Nezapomněl se stavit v cukrárně na avenue de la République, jediné cukrárně v Paříži, kde podle paní Maigretové uměli dělat zákusky z lístkového těsta. Políbil švagrovou, která voněla jako vždycky levandulí. Povečeřeli: Vypil stopečku calvadosu. Než Odettu doprovodil k metru, zavolał na kriminálku.

„Lucas?... Nic nového?... Jsí pořád v mé kanceláři?“

Lucas, pohodlně rozvalený v Maigretově křesle, si zřejmě četl s nohama na stole.

„Tak jen pokračuj, chlapče... Dobrou noc...“

Když se vracel od metra, bylo na bulváru Richard Lenoir tak pusto, že se ozvěna jeho kroků rozléhala široko daleko. Uslyšel za sebou jiné kroky. Zachvěl se, bezděky se otočil, protože myslel na muže, který v této chvíli možná pořád ještě běhá po ulicích, je mu úzko, vyhýbá se temným zákoutím a hledá bezpečné útočiště v bistrech a kavárničkách. Usnul dřív než manželka – aspoň ta to tvrdila, jako vždycky, zrovna jako tvrdila, že chrápe – a na budíku stojícím na nočním stolku byly dvě hodiny dvacet, když ho ze spánku vytrhl telefon. Byl to Lucas.

„Možná že vás zbytečně ruším ze spaní, šéfe... Moc toho zatím nevím... Stálá pohotovostní služba před momentem hlásila, že právě našli mrtvolu muže na náměstí Svornosti. Poblíž nábřeží des Tuileries. Spadá to tedy pod policii prvního okresu...“

Požádal jsem tamější komisariát, aby s ničím nehýbali... Prosím?... Dobrá... Když chcete... Posílám vám taxík...“

Paní Maigretová si jen povzdychla, když viděla, jak si manžel natahuje kalhoty a nemůže najít košili.

„Myslíš, že tam budeš dlouho?“

„Nevím.“

„Nemohls tam poslat inspektora?“

Když otevřel kredenc v jídelně, pochopila, že si šel nalít skleničku calvadosu. Pak se vrátil pro dýmky, na něž zapomněl. Taxík už na něj čekal. Velké bulváry byly skoro liduprázdné. Nad zelenavou kopulí Opery se vznášel obrovský měsíc, zářivější než jindy.

Na náměstí Svornosti stály u chodníku poblíž tuilerijských zahrad dva vozy a motaly se tam tmavé postavy.

První věc, které si Maigret při vystupování z taxíku všiml na stříbřitě osvětleném chodníku, byla skvrna béžového nepromokavého pláště.

V tu chvíli, zatímco se strážníci v pelerínách roztoupili a blížil se k němu inspektor prvního okresu, Maigret zavrčel:

„Nebyl to žádný žert... Dostali ho...“

Od blízké Seiny bylo slyšet šplouchání vln a vozy příjíždějící od ulice Royale měkce a nehlukně klouzaly směrem k Champs Elysées. Ve tmě se rýsovala červená světelná reklama restaurace U Maxima.

„Rána nožem, pane komisaři,“ oznamoval inspektor Lequeux, kterého Maigret dobře znal. „Čekali jsme na vás, než ho odvezeme...“

Jak to, že hned od této chvíle Maigret cítil, že mu tady něco nehraje?

Náměstí Svornosti se svým bílým výstupkem obelisku uprostřed bylo příliš rozlehlé, otevřené ze všech stran.

Neodpovídalo to ranním telefonátům, Beaujolaiskému sklípku, Vogézké kavárně a Čtyřem seržantům z bulváru Beaumarchais.

Až po své poslední zavolání, až po vzkaz svěřený úřednici na poštovním úřadě ve Faubourgu Saint Denis se muž držel ve čtvrti úzkých uliček plných lidí.

Copak někdo, kdo ví, že ho pronásledují, kdo cítí, že má v patách vrahy a čeká minutu za minutou, že ho smrtelně zasáhnou, by se vrhl do tak liduprázdných končin, jako je v noci náměstí Svornosti?

„Uvidíte, že tady ho nezabili.“

Důkaz o tom měli dostat už za hodinu, když strážník Piedboeuf, který měl službu před nočním podnikem v ulici de Douai, odevzdal svůj raport.

Před kabaretem prý zastavilo auto s dvěma muži ve smokingu a dvěma ženami ve večerních róbach. Všichni čtyři byli veselí, měli malou špičku, hlavně jeden z mužů, a ten se vrátil, když už ostatní vešli dovnitř.

„Něco vám povím, seržante... Nevím, jestli dělám dobře, protože bych byl nerad, aby nám někdo zkazil večer... Ale co se dá dělat...! Uděláte, co uznáte za vhodné. Před chvílí, když jsme projížděli náměstí Svornosti, zastavilo před námi nějaké auto. Já byl za volantem, zpomalil jsem v domnění, že lidé přede mnou mají poruchu. Oni ale z vozu něco vytáhli a položili to na chodník. Myslím, že to bylo lidské tělo...“

Byl to žlutý citroen s pařížským číslem a dvě poslední čísla na poznávací značce byly trojka a osmička.“

2

Kdy došlo k tomu, že se Ninin manžel stal Maigretovým mrtvým, jak ho pak na kriminálce měli nazývat? Možná hned od jejich prvního setkání, dá-li se tomu tak říci, oně noci na náměstí Svornosti. V každém případě inspektora Lequeuxe Maigretův postoj překvapil. Těžko se dalo přesně vyjádřit, v čem nebyl tak úplně obvyklý. Na policii jsou lidé zvyklí na násilnou smrt, na nejnečekanější vzhled mrtvol, s kterými se zachází s profesionální lhostejností, pokud se o nich nežertuje po způsobu mediků sloužících na pohotovosti. Ostatně Maigret nevypadal v pravém slova smyslu dojatý.

Proč však například nezačal zcela přirozeně tím, že by se k tělu sklonil, aby si je prohlédl? Nejdřív bafal z dýmky, postával uprostřed uniformovaných strážníků, bavil se s Lequeuxem a díval se roztržitě na mladou ženu v toaletě z lamé a v norkovém kožichu, která právě vystoupila z vozu spolu se dvěma muži a čekala s rukou křečovitě sevřenou na paži jednoho z nich, jako by se ještě něco mělo přihodit.

Teprve po určité době se pomalu přiblížil k ležícímu tělu, k béžovému nepromokavému plášti, a stále tak pomalu se sehnul – jak by to udělal v případě příbuzného nebo přítele, vyprávěl později inspektor Lequeux.

A když se pak vztyčil, měl sraštělé obočí a bylo vidět, že zuří; zeptal se tónem, jako by házel odpovědnost na všechny přítomné:

„Kdo to mohl udělat?“

Šlo o zmlácení a zkopání? To se zatím nedalo odhadnout. V každém případě předtím nebo hned vzápětí, co ho bodli nožem, ho dost brutálně několikrát praštili, jako by chtěli, aby měl napuchlou tvář, rozbitý ret a celou jednu půlku obličeje znetvořenou.

„Čekám na odvoz mrtvoly,“ oznámil Maigretovi Lequeux. Bez zranění v tváři vypadal ten člověk zřejmě zcela nenápadně, byl spíš mladý a asi spíš veselý. I ve smrti bylo v jeho výrazu cosi nevinného.

Proč ženu v norkovém kožichu rozrušil víc než co jiného pohled na nohu v nafialovělé ponožce? Ta noha bez boty ležící na chodníku vedle druhé nohy ve střevici z černé kůže byla směšná. Působila jaksi naze, důvěrně. Nevypadala, že patří mrtvému. Maigret udělal pár kroků a šest sedm metrů odtud sám zdvihl z chodníku druhou botu.

Pak už neřekl ani slovo. Čekal, pokuřoval. K šeptající skupině se přidali další zvědavci. Potom zastavil u chodníku policejní pohřební vůz a dva muži zvedli tělo. Chodník pod ním byl netknutý, ani stopa po krvi.

„Bude stačit, když mi pošlete hlášení,“ řekl Maigret Lequeuxovi.

Právě ta chvíle, kdy si Maigret sedal dopředu k řidiči a o ostatní se nestaral, znamenala, že mrtvého přejímá on.

A tak tomu bylo celou noc. Tak tomu bylo i příští den dopoledne. Byli byste řekli, že mu to tělo patří, že ten mrtvý je jeho mrtvý.

Nařídil, aby na něj Moers, jeden ze specialistů policejního rejstříku, počkal v ústavu soudní patologie. Moers byl mladý, hubený a vysoký; na jeho obličeji se nikdy neobjevil úsměv a plaché oči mu stínala tlustá skla brýlí.

„Tak do práce, chlapče...“

Povolal taky doktora Paula, který se měl dostavit každou chvíli. S nimi tam byl jenom jeden hlídač a v ledových přihrádkách anonymní mrtvolu posbírané v Paříži v posledních dnech.

Ostré světlo, jen vzácně pronesená slova a přesné pohyby. Vypadali jako svědomití dělníci sklonění nad nějakou precizní noční prací.

V kapsách nenašli skoro nic. Balíček tmavého tabáku a svazeček cigaretových papírků, krabička zápalek, docela obyčejný kapesní nůž, klíč staršího typu, tužka a kapesník bez monogramu. Pár drobných mincí v kapse kalhot, ale žádná peněženka, žádný průkaz totožnosti.

Moers bral kusy oblečení jeden po druhém, opatrně, vkládal každý zvlášť do pytle z voskovaného papíru a ten hned zavazoval. Udělal to s košilí i se střevíci a ponožkami. Sako mělo značku obchodu konfekčním zbožím na bulváru Sébastopol a o něco novější kalhoty nebyly stejné barvy.

Když dorazil doktor Paul s pečlivě upraveným vousem a jasným zrakem, přestože ho probudili uprostřed noci, byl už mrtvý muž nahý.

„Tak copak nám o sobě říká ten chudák chlapec, příteli?“ zeptal se Maigreta.

Nyní šlo totiž v podstatě o to, aby něco dostali z mrtvého. Čistě rutinní práce. Normálně by si byl Maigret měl jít lehnout a ráno by ho v kanceláři čekalo policejní hlášení.

Chtěl však být za každou cenu přítom, stál tu s dýmku v zubech, rukama v kapsách, ospalý pohled upřený do prázdna.

Než začal operovat, musel doktor počkat na fotografie, kteří měli zpoždění, a Moers té chvíle klidu využil k tomu, aby pečlivě vybral špinu zpod mužových nehtů na rukou i na nohou, shrnul sebemenší zbytky do malých sáčků a nadepsal každý z nich kabalistickými znaky.

Fotograf si prohlédl obličej mrtvého a poznamenal: „Nebude to snadný vykouzlit mu na tváři šprýmovnej úsměv.“

Stále jen rutina. Nejdřív fotky těla, zranění. Pak pro noviny fotografii obličeje kvůli identifikaci, ovšem fotografii co možná živou. Proto se ho technik snažil nalíčit, takže teď v ostrém studeném světle vypadal sinalejší než předtím, ale měl červeň na lících kostech a rty namalované jako animírka.

„Teď vy, doktore...“

„Vy tu zůstanete, Maigrete?“

Zůstal. Až do konce. Bylo půl sedmé ráno, když si šli s doktorem Paulem vypít kávu s rumem do malého bistra, kde právě otevřeli okenice.

„Předpokládám, že nemíníte čekat na mou zprávu... Poslyšte, jde o něco důležitého?“

„To nevím.“

Kolem nich polykali ještě napůl spící dělníci rohlíky a ranní mlha vytvářela na kabátech kapičky rosy. Bylo chladno. Na ulici měl každý u úst obláček páry. Okna v různých patrech domů se rozžihala jedno po druhém.

„Řeknu vám, že za prvé je to člověk skromného původu. V dětství byl pravděpodobně chudý a moc o něho nepečovali, soudím tak podle stavby kostí a zubů... Podle rukou se nedá usuzovat na přesně určitelné řemeslo. Jsou silné, ale ne zvlášť upracované. Zřejmě to nebyl dělník. Ani úředník, protože jeho prsty nemají ani sebemenší deformace naznačující, že by často psal, ať už rukou nebo na stroji. Nohy naproti tomu jsou citlivé a v nártu propadlé jako u někoho, kdo tráví život vstoje...“

Maigret si nedělal poznámky, všechno se mu vrývalo do paměti.

„Přejděme k důležité otázce: k hodině smrti... Bezpečně ji mohu určit na dobu mezi osmou a desátou večer...“

Maigret už dostal telefonicky zprávu o svědectví hostů nočního podniku a o žlutém citroenu na náměstí Svornosti po jedné hodině ráno.

„Nezjistil jste, pane doktore, něco nenormálního?“

„Co máte na mysli?“

Doktor Paul se svou takřka legendární bradkou byl už třicet pět let soudním lékařem a v kriminalistice byl doma víc než většina policistů.

„Zločin nebyl spáchán na náměstí Svornosti.“

„To je jasné.“

„Byl pravděpodobně spáchán na nějakém odlehlém místě.“

„Pravděpodobně.“

„Když někdo podstoupí riziko převážet mrtvolu, ještě k tomu v takovém městě, jako je Paříž, dělá to proto, že chce tělo ukrýt, že chce, aby zmizelo, aby bylo objeveno co nejpozději.“

„V tom máte, Maigrete, pravdu. Na to jsem nemyslel.“

„Tentokrát tu máme naopak co dělat s lidmi, kteří riskují, že je někdo přistihne, v každém případě s lidmi, kteří nám naznačují jakousi stopu tím, že mrtvého uloží v samém srdci Paříže, na nejsledovanějším místě, kde nemohlo zůstat ani v noci víc než deset minut, aby je někdo neobjevil.“

„Jinak řečeno vrahové chtěli, aby tělo bylo objeveno. To je vaše představa, nemýlím-li se.“

„Ne tak docela. Ale na tom nesejde.“

„Přesto se zajistili, aby nebyl tak snadno k poznání. Rány v obličeji nebyly vedeny holými pěstmi, ale nějakým těžkým předmětem, jehož tvar nejsem naneštěstí schopen blíže určit.“

„Před smrtí?“

„Po... Pár minut po smrti...“

„Jste si jist, že jenom pár minut?“

„Soudil bych, že neuběhlo víc než půl hodiny... Ještě jedna maličkost, o níž se asi ve své zprávě nezmíním, protože si

nejsem zcela jistý a nechci, aby se do mne pustili advokáti, až bude věc projednávána u porotního soudu. Dlouho jsem si prohlížel tu ránu po bodnutí, však jste mě viděl... Byl jsem nucen prostudovat už celé stovky ran nožem. Přisahal bych, že tahle nebyla zasazena náhodně...

Představte si dva stojící muže, jak diskutují. Stojí proti sobě a jeden z nich bodne... Nemohl by v žádném případě způsobit ránu, jakou jsem si právě prohlédl. Ta rána by taky nebyla zasazena do zad.

Představte si naopak někoho, kdo sedí nebo i stojí, ale něčím se zabývá. Někdo jiný se pomalu přikrade zezadu, chytí si ho celou paží a pak přesně, vši silou bodne...

Řeknu to ještě přesněji, je to, jako by oběť byla svázaná nebo ji někdo držel, aby se nehýbala, a pak ji doslova, „odperoval.“ Chápete?“

„Ano, chápu.“

Maigret věděl, že Ninin manžel nemohl být přepaden nečekaně, vždyť před svými vrahy prchal už dvacet čtyři hodiny. To, co bylo pro doktora Paula svým způsobem jen teoretickým problémem, bylo pro Maigreta vřelým problémem lidským.

Jemu byla dána možnost slyšet mužův hlas. Takřka ho spatřil. Sledoval ho krok za krokem, z bistra do bistra, na jeho bláznivém pochodu lidovými pařížskými čtvrtěmi mezi Châteaulem a Bastilou, pořád dokola.

Oba muži teď kráčeli po nábřeží, Maigret kouřil dýmku a doktor Paul cigaretu za cigaretou – během pítv neustále kouřil a tvrdil, že tabák je nejlepší antiseptikum. Svítalo. Po proudu Seiny už pluly celé řetězce vlečných lodí. Bylo vidět tuláky, jak ještě celí ztuhlí nočním chladem vystupují prkenně po Schodech od navigace, kde přespali pod mostem.

„Muž byl zabit velmi krátce po svém posledním jídle, možná sotva dojedl.“

„Vy víte, co to bylo?“

„Hrachová polévka, treska a jablko. Pil bílé víno. Také jsem v žaludku našel stopy po tvrdém alkoholu.“

Vída! Právě procházeli kolem Beaujolaiského sklípku a majitel zrovna sundával dřevěné okenice. Zahlédli temný lokál a letmo zachytili pach vína.

„Vracíte se domů?“ otázal se doktor, který si chtěl zavolat taxi.

„Zajdu si ještě do soudního rejstříku.“

Velká budova na Zlatnickém nábřeží byla skoro liduprázdná, v chodbách se činili uklízeči a ze schodišť dosud nevyvanula zimní vlhkost.

Ve své kanceláři našel Maigret Lucase, který před chvílí v komisařově křesle usnul.

„Nic nového?“

„Noviny dostaly fotografii, ale v ranním vydání ji uveřejní jen některé, dostaly ji pozdě.“

„A co auto?“

„Prověřuju si třetí žlutý citroen, ale na náš případ nepasuje ani jeden z nich.“

„Zavolal jsi Janvierovi?“

„Přijde mě vystřídat v osm.“

„Kdyby se po mně někdo ptal, budu nahoře... Upozorni ústřednu, aby mi tam přepojovali všechny hovory.“

Nechtělo se mu spát, ale pohyboval se těžkopádně a pomaleji než obvykle. Vystoupil po úzkém schodišti zakázaném veřejnosti a vedoucím do podkroví Justičního paláce. Pootevřel dveře s mléčným sklem, zahlédl Moerse skloněného nad přístroji, a pak pokračoval až do místnosti trestního rejstříku. Ještě než Maigret vůbec promluvil, potřásl specialista na daktyloskopii hlavou:

„Nic, pane komisaři...“

Jinými slovy neměl Ninin manžel nikdy co dělat s francouzskou justicí. Maigret vyšel z kartotéky, vrátil se k Moersovi, svlékl si zimní kabát a vzápětí si po krátkém zaváhání sundal kravatu, která ho škrtila.

Mrtvý tu nebyl, byl však zrovna tak přítomný jako v regálu číslo 17 – Ústavu pro soudní lékařství, kam ho zřízenec uložil.

Moc nemluvili. Každý pokračoval ve své práci, ani si nevšimli, že sem mansardním oknem pronikl sluneční paprsek. V jednom rohu stál kloubový manekýn, který už tak často posloužil a kterého teď Maigret znovu využil.

Moers už vyklepal šatstvo vložené každý kus zvlášť do obvyklých pytlíků a analyzoval teď prach, který takto získal.

Maigret se také zabýval šatstvem. Pečlivými prsty aranžéra výkladních skříní začal – nejdřív mu navlékl košili a spodky oblékat manekýna, který byl přibližně stejně vysoký jako mrtvý.

Zrovna mu navlékl sako, když vešel Janvier, odpočatý po noci strávené klidně v posteli až do bílého rána.

„Tak ho přece jen dostali, co, šéfe,“ řekl.

Podíval se na Moerse a mrkl na něj, což znamenalo, že komisař nemá náladu se „bavit“.

„Právě došla hláška o dalším žlutém autě. Lucas to prověřil a říká, že to není nic pro nás. Ostatně číslo končí na devítku a ne na osmičku.“

Maigret pár kroků ustoupil, aby posoudil svou práci.

„Nic tě nezaráží?“ zeptal se.

„Moment... Ne... Nevím, co... Chlapík byl o něco menší než manekýn... Sako jako by bylo moc krátký.“

„To je všechno?“

„Díra způsobená nožem není dost široká...“

„Nic jiného?“

„Nenosil vestu...“

„Mě zaráží to, že sako není ze stejné látky jako kalhoty, a taky nemá stejnou barvu...“

„Víte, to se stává...“

„Moment. Podívej se pořádně na ty kalhoty. Patří k nějakému obleku. Sako patří k jinému obleku, ale přinejmenším tak o

dva roky staršímu.“

„Vypadá to tak, to je fakt...“

„Přitom náš muž na sebe dost držel, soudím-li podle ponožek, košile a kravaty... Zatelefonuj do Beaujolaiského sklípku a do těch kavárniček. Pokus se zjistit, jestli na sobě měl během včerejška sako a kalhoty, které k sobě nepatřily...“

Janvier se usadil v jednom koutě a jeho hlas zněl v místnosti jako jakási zvuková clona. Obvolával bistra jedno po druhém, donekonečna opakoval:

„Tady kriminální policie... Mohl byste mi říct, jestli...“

Naneštěstí si muž nikde nesundal nepromokavý plášť. Možná si ho nechal rozepnutý, ale nikdo si nepovšiml barvy jeho saka.

„Co uděláš, když se vrátíš z práce domů?“

A Janvier, teprve rok ženatý, odpověděl s trochu prohnáním úsměvem:

„Políbím manželku...“

„A dál?“

„Sednu si a žena mi přinese trepky.“

„A potom?“

Inspektor zauvažoval, a potom se uhodil do hlavy:

„Už to mám! Vezmu si sako, co mám na doma...“

„Ty máš na doma zvláštní sako?“

„Ne... Obléknu si starý sako, cítím se v něm volněji...“

A náhle ta slova vyvolala důvěrnější představu o životě mrtvého muže. Představili si ho, jak se vrací domů a možná jako Janvier políbí manželku. V každém případě si sundává nové sako a bere si starší. Nají se.

„Co je dnes za den?“

„Čtvrtek.“

„Takže včera byla středa. Jídáš často v restauraci? V levných restauracích, jako byly ty, co tam chodil náš muž?“

Při řeči Maigret přehodil manekýnovi přes ramena nepromokavý plášť. Den předtím, v tuto dobu, nanejvýš o malou chvíli později, byl ten nepromokavý plášť na ramenou živého člověka, který vešel do Beaujolaiského sklípku, tady, skoro před jejich očima; stačilo vyhlédnout vikýřem na protější břeh Seiny, a uviděli by vchod a výklad Sklípku.

A volal Maigretovi. Nežádal o to, aby mohl mluvit s nějakým komisařem nebo inspektorem, ani s ředitelem kriminálky, jak to dělají lidé, kteří považují svůj případ za důležitý.

On chtěl Maigreta.

„Vy mě neznáte,“ přiznal se nicméně.

Je fakt, že dodal:

„Kdysi jste znal Ninu, moji ženu...“

Janvierovi nebylo jasné, kam šéf těmi otázkami o restauracích míří.

„Máš rád tresku vařenou po provensálsku?“

„Tu teda miluju. Špatně pak trávím, ale dám si ji pokaždý, když mám příležitost...“

„No právě...! Vaří ti ji žena často?“

„Ne. Dá to moc práce. Je to jídlo, který si málokdo dělá sám doma...“

„Takže si ji dáš v restauraci, když ji právě mají...“

„Ano...“

„A bývá na jídelníčku často?“

„To nevím... Počkejte... Obyčejně to bývá v pátek...“

„A včera byla středa. Zavolej mi k aparátu doktora Paula...“

Doktor právě psal zprávu a Maigretově otázce se nepodivil.

„Mohl byste mi říct, jestli v té tresce byly lanýže?“

„Určitě nebyly... To bych našel kousky...“

„Děkuji vám. Tak vidíš, Janviere! V té tresce po provensálsku nebyly žádné lanýže. Tím jsme vyloučili luxusní restaurace, kde je obvykle k této přípravě tresky používají. Zajdeš do kanceláře inspektorů. Ať ti pomůže Torrence a dva tři další... Ústředna bude prskat, protože jí na nějakou dobu zablokujete linky... Obvolejte restaurace, jednu po druhé, a začněte těmi, co jsou ve čtvrtích, kde jsi se pohyboval včera. Snaž se vyzvědět, jestli některá z nich neměla včera na jídelním lístku tresku vařenou po provensálsku. Počkej ještě... Volej nejdřív do restaurací, které mají jižanský název, tam máme nejvíce šancí uspět...“

A Janvier odcházel, ani pyšný, ani nadšený úkolem, který mu byl svěřen.

„Máš nuž, Moersi?“

Dopoledne ubíhalo a Maigret pořád svého mrtvého neopouštěl.

„Strč špičku do trhliny v nepromokavém plášti. Dobře... Ted' se nehýbej.“

Nadzvedl lehce látku, aby se podíval na sako pod pláštěm. „Díry v šatech nejsou ve stejné výši... Ted' bodni jinak...“

Ustup doleva... ustup doprava... bodni svrchu... bodni zespodu...“

„Rozumím...“

Několik techniků a úředníků, kteří zaujali svá místa v obrovské laboratoři, je po očku pozorovali a pobaveně na sebe mrkali.

„Ať děláme, co děláme, neodpovídá to jednomu a témuž bodnutí. Mezi dírou v saku a dírou v plášti je rozdíl dobrých pět centimetrů... Podej židli... Pomoz mi...“

Posadili manekýna, což vyžadovalo nesmírnou opatrnost.

„V pořádku. Když člověk sedí, například u stolu, může se stát, že plášť povyleze... Zkus to...“

Marně se však pokoušeli o to, aby obě díry byly ve stejné výši, ačkoli logicky se měly krýt.

„Tak to bychom měli!“ uzavřel celou věc Maigret, jako by právě vyřešil složitou rovnici.

„Vy naznačujete, že ve chvíli, kdy ho zabili, na sobě pršiplášť neměl?“

„Je to takřka jisté.“

„Přesto je ale roztržený jako po ráně nožem...“

„Rozřízli ho potom, aby to tak vypadalo. Přece uvnitř v domě nebo v restauraci na sobě nemáš nepromokavý plášť... Dali si práci s natržením kabátu, aby nás přivedli k závěru, že byl zabit venku... A že si s tím dali takovou práci, dokazuje...“

„... že zločin byl spáchán někde uvnitř,“ dořekl za Maigreta Moers.

„Z téhož důvodu riskovali převoz mrtvého těla na náměstí Svornosti, kde zločin nebyl spáchán.“

Vyklepal si dýmku o podpatek boty, šel si pro vázanku, znovu se zahleděl na manekýna; když seděl, vypadal ještě živější. Zezadu nebo z profilu, když nebylo vidět bezbarvou tvář bez lidských rysů, to bylo až zarážející.

„Našels nějaké indicie?“

„Prakticky nic, aspoň prozatím. Ještě jsem neskončil. Ale zespodu jsou mezi podrážkou a podpatkem drobné zbytky dost zvláštního blátíčka. Je to hlina nasáklá vínem, jakou byste našel ve venkovském sklípku, kde právě narazili sud vína.“

„Klidně pokračuj. Zavolej mi pak do kanceláře.“

Jen vešel k řediteli, byl přivítán otázkou:

„Tak jak to vypadá s tím ‚vaším mrtvým‘, Maigrete?“

To bylo poprvé, co někdo ta slova vyslovil. Zřejmě řediteli kriminálky vyprávěli, že komisař od dvou hodin ráno neopustil stopu svého zavražděného.

„Takže ho přece jenom dostali, vidíte...! Přiznávám, že včera jsem skoro věřil tomu, že se na vás zaměřil nějaký vtipálek nebo blázen...“

„To ne... Já mu věřil hned při prvním zavolání.“

Proč? To by nedovedl vysvětlit. Určitě ne proto, že se ten muž obrátil osobně na něj. Během celého hovoru s ředitelem Maigretovy oči bloudily po protějším, sluncem zalitým nábřeží.

„Prokurátor světil vyšetřování soudci Coméliauovi. Dnes ráno spolu mají jít do ústavu soudního lékařství. Půjdete tam za nimi?“

„K čemu by to bylo?“

„Přesto za Coméliauem zajděte nebo mu zavolejte. Je to netýkavka.“

O tom Maigret věděl své.

„Nemyslíte, že jde třeba o vyrovnávání účtů?“

„Nevím. Zjistím si to, přestože ten dojem nemám.“

Chlapi z podsvětí se nenamáhají s tím, aby své oběti kladli každému na oči na náměstí Svornosti.

„No, koneckonců... dělejte, co můžete... Snad se brzy přihlásí někdo, kdo ho pozná...“

„To bych se divil.“

Zase jen takový dojem, který by těžko vysvětloval. Jemu to dávalo smysl. Ale jen to chtěl třeba sám pro sebe upřesnit, už to jasné nebylo.

Pořád ta souvislost s náměstím Svornosti. Někdo tedy chtěl, aby tělo bylo objeveno, a brzy. Snadnější a méně nebezpečné by bývalo bylo hodit je například do Seiny, z té by je nevylovili.

Nešlo o člověka bohatého, ani o nějakou osobnost, ale o bezvýznamného chlapíka.

Když chtěli, aby se tím případem policie zabývala, proč mu dodatečně znetvořili obličej a vytáhli z kapes všechno, co mohlo přispět k jeho identifikaci?

Naopak zase neodpárali značku obchodu na saku. Protože pochopitelně věděli, že jde o konfekci, která se prodává v tisících kusů.

„Vás něco trápí, Maigrete.“

A on nemohl než opakovat:

„Nehraje mi to dohromady...“

Příliš mnoho podrobností do sebe nezapadalo. Zvlášť jeden detail ho přímo osobně dopaloval, ba dalo se říct, že ho urážel.

Kolik bylo hodin, když mu ten muž naposledy telefonoval? Poslední známka života, kterou o sobě dal, byl v podstatě ten kousek papíru odevzdaný u poštovní přepážky ve Faubourgu Saint Denis.

Ještě bylo světle. Od jedenácti hodin dopoledne nezmeškal neznámý jedinou příležitost navázat s komisařem kontakt.

I na tom vzkazu se ho dovolával naléhavěji než předtím. Dokonce ho žádal, aby zalarmoval strážníky, aby mu kterýkoli z nich mohl na sebemenší požádání kdekoli na ulici přispěchat na pomoc.

Přitom byl zavražděn mezi osmou a devátou večer.

Co dělal od čtyř do osmi? Ani známka života, žádná stopa. Mlčení, mlčení, které na Maigreta den předtím zapůsobilo, ačkoli to na sobě nedával znát. Připomnělo mu to katastrofu ponorky, jíž, dalo by se říct, asistoval díky rádiovému spojení celý svět, minutu za minutou. V určitou dobu bylo ještě slyšet signály mužů uzavřených v ponorce uvízlé na mořském dně. Lidé si představovali záchranné lodě křižující moře nad nimi. Mezi signály byly čím dál tím větší intervaly. Pak náhle po dlouhých hodinách ticho.

Neznámý muž, Maigretův mrtvý, neměl žádný závažný důvod se odmlčet. Za plného světla a v lidnatých pařížských ulicích ho přece nemohli unést. Zabili ho až po osmé večer.

Všechno nasvědčovalo tomu, že se vrátil domů, protože si vzal jiné sako.

Povečeřel doma nebo v hospodě. A najedl se asi v klidu, když měl čas sníst polévku, tresku po provensálsku a jablko. I to jablko, což vyvolávalo představu naprostého poklidu!

„Proč se přinejmenším na dvě hodiny odmlčel?“

Neváhal komisaře několikrát rušit, snažně ho prosit, aby uvedl do chodu policejní aparát.

Pak náhle po čtvrté hodině jako by změnil plán, jako by chtěl policii vyšachovat ze hry.

To Maigret žralo. Nevystihovalo to přesně, co cítil, ale měl dojem, že se jeho mrtvý dopustil nevěry.

„Co nového, Janvier?“

V kanceláři inspektorů se dal kouř takřka krájet a čtyři muži s unaveným pohledem seděli jako přišití u telefonu.

„Nikde žádná treska, šéfe!“ povzdychl si komicky Janvier. „Přitom už jsme za hranicemi čtvrti. Já ve Faubourgu Montmartre a Torrence došel k náměstí Clichy...“

Maigret taky telefonoval, ze své kanceláře, ale do malého hotýlku v ulici Lepic.

„Taxíkem, ano. Hned...“

Na psací stůl mu položili fotografie mrtvého z minulé noci. Ležely tam ranní noviny, několikrát hlášení a vzkaz od soudce Comélieua.

„To jsi ty, paní Maigretová?... Celkem to jde... Ještě nevím, jestli přijdu domů k obědu... Ne, neměl jsem čas dát se oholit... Zastavím se u holiče... Ano, jedl jsem.“

K holiči opravdu zašel, požádal kancelářského zřízence Josepha, aby pozdržel návštěvníka, který měl přijít. Stačilo jen přejít most. Vstoupil k prvnímu holiči na bulváru Saint Michel, a když se spatřil v zrcadle, vrhl zamračený pohled na své kruhy pod očima.

Věděl, že až odtud vyjde, neodolá a půjde na skleničku do Beaujolaiského sklípku. Jednak proto, že miloval atmosféru malých bister, kde nikdy nikdo není a kde si s vámi majitel familiérně popovídá. Taky měl rád beaujolaiské víno, hlavně když ho servírují jako zde v malých hliněných džbancích. Ale šlo i o něco jiného. Sledoval stopy svého mrtvého.

„Měl jsem dneska ráno strašně zvláštní pocit, když jsem si přečetl noviny, pane komisaři. Víte, já ho viděl jen chvilinku. Ale když na to tak pomyslím, byl to sympaták. Pořád ho vidím, jak sem vběhl a gestikuloval. Byl rozrušenější, to ano, ale vypadal na dobráka. Vsadil bych se, že když neměl trable, byla s ním sranda... Třeba se mně vysmějete, ale zdá se mně čím dál tím víc, že to byl vtipálek. Někoho mi připomíná. Myslím na to už celý hodiny.“

„Někoho, komu se podobal?“

„Ano... Ne... Je to složitější. Něco mně připomíná, ale já ne a ne přijít na to, co... Ještě nevíte, kdo to byl?“

To také bylo zvláštní, i když ne nenormální. Ranní noviny už vyšly. Obličej mrtvého byl napůl znetvořený, ale zase ne tak, aby byl pro někoho, kdo ho důvěrně znal, k nepoznání, například pro manželku nebo matku.

Muž musel někde bydlet, třeba i v hotelu. V noci se domů nevrátil.

Bylo to v logice věcí, že za pár hodin ho někdo bude muset buď poznat na fotografii, nebo ohlásit jeho zmizení.

Přesto Maigret něco podobného neočekával. Vracel se po mostě s příjemnou, trochu trpkou chutí vína v ústech.

Vystupoval po tmavém schodišti, kde se po něm mnoho lidí koukalo s uctivými obavami.

Vrhl pohled do prosklené čekárny. Jeho muž už tam byl, ledabyle si tam pokuřoval.

„Tudy prosím...“

Uvedl ho do své kanceláře, nabídl mu židli, sundal si klobouk a kabát, aniž svého návštěvníka přestal koutkem oka pozorovat. Ten měl z místa, kde seděl, přímo před očima fotografii mrtvého.

„Takže co, Frede?“

„Jsem vám k dispozici, pane komisaři. Nečekal jsem, že mě sem zavoláte. Nechápu, co...“

Byl vyzáblý, velice bledý, trochu zženštilé elegance. Chvilími stahoval chřípí, což prozrazovalo fetiša.

„Neznáš ho?“

„Hned jak jsem vešel a uviděl fotky, pochopil jsem... No poslyšte, ti ho pěkně zřídili!“

„Nikdy jsi ho neviděl?“

Bylo zřejmé, že Fred vykonává řemeslo informátora svědomitě. Prohlížel si fotografie pozorně, šel si je dokonce prohlédnout k oknu, aby je viděl na světle.

„Ne... A přitom...“

Maigret přikládal do kamen a čekal.

„Ne! Přisahal bych, že jsem ho nikdy neviděl. Přestože mi něco připomíná... Ale jen nejasně... V každém případě není z galerky. I kdyby to byl nováček, už bych ho někde potkal...“

„Co ti připomíná?“

„Na to se právě snažím přijít... Víte, co dělal?“

„Ne.“

„Ani kde bydlel?“

„Taky ne.“

„Nebyl to chlap z venkova, to se pozná...“

„O tom jsem přesvědčen.“

Minulého dne si Maigret všiml, že jeho muž má výrazný pařížský přízvuk, přízvuk Pařížana z lidu, jakého můžeme potkat v metru, v bistrech na předměstí nebo taky na sedadlech Zimního velodromu.

Vlastně... Něco ho napadlo. Ověřit si to za chvíli.

„Nějakou Ninu taky neznáš?“

„Počkejte... Jedna žije v Marseille, zástupkyně madame v nevěstinci v ulici Saint Ferréol.“

„To není ona, tu znám... Té je nejméně padesát.“

Fred si dál prohlížel mužovu fotografii, fotku muže tak kolem třicítky, a zašeptal:

„Víte, to by ani tolik nevadilo!“

„Vezmi si jednu fotku s sebou. Pátrej. Ukazuj ji každému, koho potkáš...“

„Spolehněte se. Doufám, že za pár dní vám budu moct dát nějaký tip. Ne v týhle věci, jde o velkého obchodníka s drogama. Zatím ho znám jen jako pana Jeana. Nikdy jsem ho neviděl. Vím jen to, že je v pozadí celý jedeny bandy překupníků. Pravidelně si od nich беру zboží. Přijde mě to na pěkný prachy... Až nebudete vědět, co s penězma...“

Vedle honil Janvier pořád ještě tresku po provensálsku.

„Měl jste pravdu, šéfe. Všude mně odpovídají, že tresku po provensálsku dělají jen v pátek. A ještě ne každý týden. Ve středu jen o velikonočním týdnem, a to jen někdy, ale do Velikonoc je ještě daleko...“

„Nech to na Torrenceovi. Je dnes odpoledne nějaká akce na Velodromu?“

„Moment, mrknu se do novin.“

Byl tam cyklistický závod za motorkami.

„Vezmi si s sebou jednu fotku. Ukážeš ji prodávacím vstupenek, pomerančů a burských oříšků. Obejdi bistra v okolí. Pak se můžeš potulovat kolem kaváren u Porte Dauphine...“

„Myslíte, že měl něco se sportem?“

To Maigret nevěděl. Jako ti ostatní, třeba majitel Beaujolaiského sklípku nebo informátor Fred, i on cosi vycítil, ale unikalo mu to, nešlo to přesně defilovat.

Nedovedl si svého mrtvého představit v kanceláři ani jako prodáváče v obchodě. Fred tvrdil, že ke galerce nepatřil. Naopak byl jako doma v malých lidových hospůdkách.

Pak tu byla žena jménem Nina. A tu prý Maigret kdysi znal.

Za jakých okolností? Jestlipak by se tím ten muž chlubil, kdyby ji Maigret poznal jako zákaznici kriminálky?

„Dubonnete... Zajdeš do „mravnostního“. Požádáš o seznam holek registrovaných v posledních letech. Opíšeš si adresy všech, které se jmenují Nina. A zajdeš si je omrknout. Rozumíš?“

Dubonnet byl mladý kluk právě vyšlý ze školy, trochu prkenný, vždycky velice upravený a ke každému obdivuhodně zdvořilý, a v tom, že si ho pro tento úkol Maigret vybral, byla možná trocha ironie.

Dalšího inspektora poslal do všech kavárniček kolem Châteletu, Vogézského náměstí a kolem Bastily.

Zatím už Maigret netrpělivě očekával soudce Coméliau, který řídil soudní vyšetřování, a nechápal, proč s ním Maigret dosud nenavázal spojení.

„Co je se žlutými citroeny?“

„Na citroenech pracuje Ériau.“

Pouhá rutina. I když to nebude k ničemu, všechno se musí prověřit. Policie a četnictvo zastavovalo na všech francouzských silnicích řidiče žlutých citroenů.

Také bylo nutné poslat někoho do obchodu na bulváru Sébastopol, odkud pocházelo sako mrtvého, a do dalšího obchodu na bulváru Saint Martin, kde byl zakoupen nepromokavý plášť.

Během té doby si pozornost inspektorů vyžadovalo padesát jiných záležitostí. Přicházeli, odcházeli, telefonovali, psali na stroji hlášení. Na chodbách čekali lidé. Běhalo se od „hotelových“ k „mravnostním“ a od „mravnostních“ do rejstříku pachatelů.

Moersův hlas v telefonu:

„Přišel jsem, šéfe, na jednu drobnost, i když je asi bezvýznamná. Pro všechny případy vám to hlásím, protože jinak prakticky nic nenacházím. Jako obvykle jsem odebral vzorek vlasů. Při rozboru se objevily stopy rtěnky.“

Bylo to takřka k smíchu, ale nikdo se nesmál. Někáká žena políbila Maigretova mrtvého do vlasů, žena, která si malovala rty.

„Dodávám, že jde o levnou rtěnku a že žena je pravděpodobně bruneta, je to totiž hodně tmavá růž...“

Takže včera políbila neznámého nějaká žena? Asi doma, když se vrátil a převlékl si sako?

A když se vrátil domů, pak už zřejmě nepočítal s tím, že půjde znovu do města. Člověk, který se vrací domů na hodinu, se nenamáhá s převlékáním saka.

Nebo byl vyvolán ven nečekaně... Dalo se však předpokládat, že by muž pronásledovaný jako on, tak rozrušený, že běhal po pařížských ulicích a neustále telefonoval na policii, vyšel večer za tmy z domu?

Někáká žena ho políbila do vlasů. Nebo přitiskla obličej k jeho tváři. V každém případě to bylo něžné gesto.

Maigret si cpal novou dýmku, povzdechl si a pohlédl na hodiny. Bylo pár minut po poledni.

Přibližně v tuto dobu krácel včera muž po Vogézském náměstí se zpívajícími kašnami.

Komisař prošel malými dveřmi spojujícími kriminální policii s Justičním palácem. Široké taláry advokátů se v chodbách vzdouvaly jako černí ptáci.

„A teď alou za tím starým paprikou!“ povzdechl si Maigret, odkakživa nemohl soudce Coméliaua ani cítit.

Moc dobře věděl, že ho přivítá ledově pronesenou větou, která bude podle něho šlehnutím a výčitkou zároveň:

„Už na vás čekám, pane komisaři...“

Byl by schopen říct:

„Málem jsem se nedomákal...“

Maigretovi to bylo úplně jedno.

Od půl třetí ráno žil se svým mrtvým.

3

„Nesmímě mě těší, pane komisaři, že vás mám konečně na drátě.“

„Potěšení je na mé straně, pane rado.“

Paní Maigretová prudce zvedla hlavu. Vždycky se jí udělalo nanic, když Maigret mluvil tímto hlasem, falešně

prostoduchým, a pokud se stalo, že tak mluvil na ni, rozplakala se, tak ji to vyvádělo z míry.

„Už pětkrát jsem vás volal do kanceláře.“

„A já tam nebyl!“ povzdychl si Maigret s hraným zděšením.

Dávala mu posunky najevo, aby dal pozor, aby nezapomněl, že mluví se soudcem, jehož švagr byl navíc dvakrát nebo třikrát ministrem.

„Teprve nyní mi sdělili, že jste nemocný...“

„Nestojí to za řeč, pane rado. Lidi vždycky přehánějí. Jenom taková ošklivá rýma. A ještě není jasné, jestli je opravdu tak zlá!“

Možná že Maigret měl sklon k hravé náladě proto, že seděl doma, v pyžamu a měkounkém županu, nohy v trepkách a pohodlně zabořen do hlubokého křesla.

„Překvapuje mě, že jste mi nedal vědět, kdo vás zastupuje.“

„Kdo mě zastupuje – kde?“

Comélieau mluvil suchým, ledovým, záměrně neosobním tónem, kdežto Maigretův byl naopak čím dál prostoduší.

„Mluví o té záležitosti na náměstí Svornosti. Předpokládám, že jste na ni nezapomněl!“

„Myslím na ni celé dny. Ještě před chvílí jsem říkal manželce...“

Ta na něj mávala čím dál tím prudčeji, že mu zakazuje mluvit ji do té věci. Byt byl malý a teplý. Nábytek z tmavého dubu v jídelně pocházel z doby, kdy se Maigret ženil. Přes tylové záclony bylo vidět na protější bílé zdi velká černá písmena: Lhoste a Pépin – Měřicí přístroje.

Ta písmena tam vídal Maigret každý den, ráno i večer, už třicet let, a pod nimi vrata od skladu, před nimiž věčně stály dva tři nákladáky s touž firmou, a přitom se mu to nezprotivilo.

Právě naopak! Těšilo ho to. Takříkajíc je hladil pohledem. Pak se vždycky zadíval o něco výš, na dvorní fasádu vzdáleného domu s prádlem sušícím se v oknech; na jednom z nich, jakmile se oteplilo, stál v květináči červený muškát. Nebyl to pravděpodobně pořád týž. On by v každém případě přísahal, že tam ten květináč stojí už celých třicet let. A za celou tu dobu neviděl Maigret ani jedinkrát někoho, kdo by vyhlížel z okna, ani někoho, kdo by kytku zaléval. Někdo tam v pokoji bydlel, to bylo jisté, jeho denní program však zřejmě kolidoval s komisařovým.

„Vy se domníváte, pane komisaři, že vaši podřízení vedou za vaší nepřítomnosti vyšetřování s takovou pílí, jakou to vyžaduje?“

„O tom jsem přesvědčen, pane Comélieau. Jsem si tím dokonce jistý. Nemáte tušení, jak je člověku dobře, když řídí vyšetřování tímto způsobem, ve vlastním křesle, v klidné přetopené místnosti na sto honů od všeho ruchu a s jediným telefonem stojícím na dosah ruky vedle hrmku s čajem. Svěřím vám jedno tajemství: kladu si otázku, jestli bych byl nemocen, kdyby nebylo tohoto vyšetřování. Pochopitelně že bych nebyl, vždyť jsem se nachladil na náměstí Svornosti tu noc, co se tam našlo tělo našeho muže. Nebo možná toho dne ráno, za svítání, když jsme s doktorem Paulem šli po pitvě po nábřeží. Ale o tom jsem nechtěl mluvit. Bez toho vyšetřování by byla moje rýma jen rýmou, kterou léčíme tím, že si jí nevšímáme, chápete?“

Soudce Comélieau musel ve svém kabinetě žloutnout nebo zelenat a ubohá paní Maigretová nevěděla, co si počít. Ona, která měla takovou úctu k vyššímu postavení a k hierarchii v úřadě vůbec!

„Řekněme, že tady doma, kde o mne pečuje manželka, mohu o vyšetřování přemýšlet v naprostém klidu, a taky je v klidu řídit. Nikdo nebo skoro nikdo mě neruší...“

„Maigrete!“ promluvila do toho jeho žena.

„Pššt!“

Mluvil soudce.

„Vám se zdá normální, že po třech dnech nebyl ten muž ještě identifikován? Jeho fotografie byla otištěna ve všech novinách. Podle toho, co jste mi sám řekl, měl ženu...“

„To jsme opravdu zjistili.“

„Nechte mě mluvit, prosím. Má ženu, pravděpodobně i přátele. Má také sousedy, domácího a co já vím koho ještě? Lidé si zvykli, že v určitou dobu projde jejich ulicí. A zatím nepřišel nikdo, kdo by ho poznal nebo hlásil, že zmizel. Je pravda, že všichni nechodí po bulváru Richard Lenoir.“

Ubohý bulvár Richard Lenoir! Proč jen má tak špatnou pověst? Pochopitelně, vyústí uje u Bastily. A pochopitelně je v jeho okolí plno lidových uliček. A čtvrt' je plná dílen a skladišť. Nicméně je to široký bulvár, dokonce s trávníkem uprostřed. Pravda, tráva roste nad chodbami metra a každých pár metrů jsou v ní větrací šachty, teplé a páchnoucí lyzolem; každé dvě minuty, když projíždějí vlaky, začnou se domy divně chvět.

Je to otázka zvyku. V uplynulých třiceti letech mu přátelé a kolegové stokrát našli byt ve veselejších čtvrtích, jak říkali.

„Je to hezké, jistě...“

„A jaký je tu výhled, Maigrete!“

„To ano...“

„A místnosti jsou prostorné, světlé...“

„Ano. Bezvadné. Strašně rád bych tady bydlel. Jenže...“

Dal si na čas, pak si vzdychl a zakroutil hlavou:

„...bychom se museli stěhovat!“

Komu se nelíbí bulvár Richard Lenoir, ten ať si trhne nohou. Ať si trhne nohou i soudce Comélieau.

„Stalo se vám už někdy, pane rado, že jste si strčil do nosu hrášek?“

„Cože?“

„Jak říkám, hrášek. Když jsem byl malý kluk, byla to naše hra. Zkuste to. Pak se na sebe podívejte do zrcadla. Budete překvapen. Vsadím se, že s hráškem v chřípí projdete kolem lidí, s kterými se vidíte každý den, a oni vás nepoznají.“

Dokonale vám to změní fyziognomii. A právě ti, co jsou s vámi v denním styku, jsou nejvíce zmateni sebemenší proměnou.

Přitom víte, že obličej našeho mrtvého muže je mnohem vážněji znetvořen, než kdyby měl v chřípí kuličku hrášku. Pak je tu ještě něco jiného. Lidé si nedovedou dobře představit, že jejich soused z patra, jejich kolega nebo vrchní z kavárny, který je denně obsluhuje, může být jiný než obvykle, že se může změnit například ve vraha nebo v oběť. O zločinech se lidé dovídají v novinách a představují si, že k tomu dochází v nějakém jiném světě, v jiné oblasti. Ne v jejich ulici. Ne v jejich domě.“

„Podle vás je v podstatě normální, že ho zatím nikdo nepoznal?“

„Tak moc se tomu nedivím. Měl jsem případ utonulé, u níž to trvalo šest měsíců. A to ještě v dobách bývalé márnice, kdy neexistovaly chladicí boxy a mrtvá těla chladil jen pramínek studené vody!“

Paní Maigretová si povzdychla a vzdala se pokusů manžela umlčet.

„Vy jste zkrátka spokojen. Byl zabit člověk a my po třech dnech nejen nemáme sebemenší stopu po vrahovi, ale nevíme nic ani o oběti.“

„Já už vím plno drobných věcí, pane rado.“

„Jsou zřejmě tak drobné, že vám nestojí za to mi je sdělit, ačkoli mi bylo svěřeno vyšetřování.“

„Tak si proberme pár detailů. Ten muž na sebe držel, naznačují to jeho ponožky a kravata, i když nejsou zrovna nejvkusnější, ale na tom nezáleží. K šedivým kalhotám a gabardénovému plášti na sobě měl boty z velmi jemné černé kůže.“

„To je skutečně nesmírně zajímavé!“

„Ano, nesmírně zajímavé. I proto, že měl bílou košili. Nečekal byste, že muž, který si libuje v nafialovělých ponožkách a kravatách s květovaným vzorem, dá přednost barevné košili nebo košili se vzorkem nebo proužkem? Jen si zajděte do některé z kavárniček, kde jsme sledovali jeho stopu a kde se on zřejmě cítil jako ryba ve vodě. Zřídka kdy se tam setkáte s bílou košilí.“

„K jakému závěru jste došel?“

„Počkejte ještě. Ve dvou těch bistroch přinejmenším – Torrence je znovu obešel – si poručil aperitiv „Suze“ s citrónem, jako kdyby to bylo obvyklé pití.“

„Známe tedy jeho oblíbený aperitiv!“

„Už jste někdy pil Suze, pane doktore? Je hořký a má malý obsah alkoholu. Není to aperitiv, jaký se podává často, a já jsem si při mnoha příležitostech všiml, že si ho poroučejí lidé, co nechodí na skleničku, aby se povzbudili trochou alkoholu, ale ti, kdo tam mají pracovní schůzku, například agenti, kteří si v kavárnách vyřizují obchodní věci a při každé schůzce si musí něco objednat.“

„Došel jste tedy k závěru, že ten mrtvý byl obchodní cestující?“

„Ne.“

„Takže...?“

„Počkejte. Máme svědectví pěti nebo šesti osob, které ho viděly. Ani jeden ze svědků nám ho nepopsal detailně. Většina z nich říká, že to byl menší gestikulující chlapík. Zapomínám na podrobnost, kterou Moers objevil dnes ráno. Je to svědomitý hoch. Nikdy není se svou prací spokojen a sám od sebe ji znovu ověřuje, nemusíte ho o nic žádat. Nuže Moers přišel na to, že náš mrtvý chodil jako kachna.“

„Prosím?“

„Jako kachna! Vytácel špičky chodidel do stran, chcete-li.“

Pokynul paní Maigretové, aby mu nacrtnula dýmku, dohlížel na tu práci koutkem oka a naznačoval jí rukou, aby tabák moc nepěchovala.

„Mluvím tedy o popisech jeho osoby, které jsme získali. Jsou vágní, ale přesto měli dva z pěti svědků stejný dojem. Nejsem si jistý, řekl majitel Beaujolaiského sklípku, „není to nic přesného, přesto mně ale něco připomíná...“ Jenže co? Nejde o filmového herce, ba ani o statistu ne. Jeden z inspektorů prošel filmová studia. Politik to taky není, ani vysoký státní úředník...“

„Maigrete!“ zvolala paní Maigretová.

Nepřestával mluvit a zapaloval si přitom dýmku, přerušoval se, aby z ní popotáhl.

„Položte si otázku, pane rado, které profesi všechny tyhle podrobnosti asi odpovídají.“

„Nemiluji hádanky.“

„Víte, když jste nucen nevycházet z pokoje, máte čas přemýšlet. Na to nejdůležitější bych zapomněl. Prověřovali jsme si samozřejmě nejruznější prostředí. Na cyklistických drahách a fotbalových hřištích jsme nepochodili. Poslal jsem své lidi taky k sázkařům P. M. U.“

„Prosím?“

„Paris-Mutuel-Urbain, sázkařská firma. Znáte přece kavárny, kde si můžete vsadit a neobtěžovat se na dostihy... nevím proč, ale docela dobře jsem si v agenturách P. M. U. svého muže dovedl představit. I tam bylo pátrání bezvýsledné...“

Projevoval andělskou trpělivost. Byli byste řekli, že ten telefonický hovor s rozkoší protahuje.

„Na dostizích měl naopak Lucas větší štěstí. Zabralo mu to dost času. Nedá se tvrdit, že mrtvého muže někdo bezpečně poznal. Zase kvůli znetvoření obličeje. Nezapomínejte na to, že nejsou zvyklí vidět lidi mrtvé, ale živé, a že mrtvý člověk se ve tváři hodně změní... Přesto si na něj na dostihové dráze několik lidí pamatovalo. Nepatřil k lidem asistujícím u vážení, ale chodil na padok. Podle jednoho tipaře byl stálým návštěvníkem dostihů.“

„Niméně vám to neumožnilo zjistit jeho totožnost?“

„Ne. Ale tohle i to ostatní, o čem jsem vám povídal, mi dovoluje tvrdit skoro bezpečně, že patřil do okruhu pinglů.“

„Jakže, prosím?“

„To je lidový výraz, pane rado. Říká se tak vrchním, barmanům i majitelům malých bister, prostě lidem, kteří mají co dělat s pitím. Všimněte si, že všichni číšníci jsou si podobní. Neříkám, že se jedni druhým opravdu podobají, ale mají cosi společného. Mockerát budete mít dojem, že nějakého vrchního poznáváte, a přitom jste ho nikdy neviděl. Většina z nich má citlivé nohy, což je pochopitelné. Podívejte se jim na nohy: nosí boty z jemné, poddajné kůže, rozšlapané, skoro jako bačkory. Nikdy nepotkáte číšníka nebo i majordoma ve sportovní obuvi s trojitou podrážkou. Taký si v profesi zvykli nosit bílé košile.

Neříkám, že je to pravidlo, ale většina z nich chodí se špičkami nohou od sebe.

Dodejme k tomu, že z celkem nejasných důvodů mají číšníci vyloženou zálibu v koňských dostizích a že hodně vrchních, co nastupují do práce brzy ráno nebo pracují v noci, navštěvuje pravidelně dostihové dráhy.“

„Zkrátka jste došel k závěru, že náš muž byl číšníkem.“

„Ne. Právě že ne.“

„Pak už tomu nerozumím.“

„Dělal něco kolem pití, ale číšník to nebyl. Promýšlel jsem to v polodřímotě celé hodiny.“

Soudce, jako vytesaný z ledu, musel při každém komisařově slově přímo nadsakovat.

„Všechno, co jsem vám teď řekl o číšnících, platí totiž i o majitelích malých bister. Nepovažujte mě za ješitu, ale měl jsem od začátku pocit, že můj mrtvý muž není něčím zaměstnancem, ale že pracuje pro sebe. Proto jsem dnes ráno v jedenáct zavolal Moersovi. Košile je pořád ještě v laboratoři. Nevzpomínal jsem si už, v jakém byla stavu. Moers ji znovu prohlédl. Víte, pomohla nám náhoda, protože taky mohla být nová. Každý si jednou nutně bere novou košili, že.

Naštěstí tahle nová nebyla. U límečku je dost odřená.“

„Majitelé kavárniček asi rychleji odřou límečky košil?“

„Ne, pane rado, o nic rychleji než ostatní. Ale neodřou manžety. Mluvím o lidových kavárnách, ne o amerických barech u Opery nebo na Champs Elysées. Majitel takového bistra věčně strká ruce do vody a do kbelíku s ledem, takže mívá vždycky vykašané rukávy. Moers mi to potvrdil, je to košile s tak odřeným límečkem, že už prosvítá plátěný podklad, a není vůbec odřená na manžetách.“

Paní Maigretovou zaráželo, že teď Maigret mluví tónem naprostého přesvědčení.

„Přimyslete si k tomu tresku po provensálsku...“

„Tu také mají majitelé kaváren v obzvláštní oblibě?“

„Ne, pane rado. Jenomže Paříž je plná malých hospůdek, kde se vaří jen pro pár zákazníků. Servíruje se bez ubrusu, na holý stůl. Často vaří žena hospodského. Jen jedno jídlo. V takových hospůdkách je celé hodiny klid, majitel má velkou část odpoledne pro sebe. Proto dnes už od rána prolézají dva inspektoři všechny pařížské čtvrti sousedící s oblastí kolem Radnice a Bastily. Všimněte si, že náš muž zůstal pořád v tomto okruhu. Pařížané se přímo urputně drží své čtvrti, řekl byste, že jen tam se cítí v bezpečí.“

„Doufáte, že to brzy rozřešíte?“

„Dříve nebo později. Copak tu máme ještě? Řekl jsem vám všechno? Ještě mi zbývá zmínit se o skvrně od laku.“

„O jaké skvrně od laku?“

„Dole na kalhotách. Objevil ji opět Moers. Přitom byste ji pouhým okem klidně přehlédl. Moers tvrdí, že jde o čerstvý lak. A že pochází z něčeho, co bylo nalakováno tak před třemi čtyřmi dny. Poslal jsem lidi na různá nádraží, nejdřív na Lyonské.“

„Proč zrovna na Lyonské?“

„Protože leží v prodloužení čtvrti kolem Bastily.“

„A proč jste prohledávali nádraží?“

Maigret si povzdychl. Pane bože, co takové vysvětlování zabere času! A jak může vyšetřujícímu soudci chybět nejzákladnější smysl pro realitu! Jak se odvažují lidé, kteří nikdy nepáchli do žádného bistra, jak se odvažují lidé, kteří nevědí, co je to pingl, tvrdit, že jsou schopni vyznat se v mentalitě kriminálků?

„Musíte mít po ruce mé hlášení.“

„Přečetl jsem si je několikrát po sobě.“

„Když mi náš muž zavolal poprvé – ve středu v jedenáct dopoledne – měl už dlouho někoho v patách. Přinejmenším od minulého dne. Zprvu ho nenapadlo upozornit policii. Doufal, že to zvládne sám. Přestože strach už měl. Věděl, že mu jdou po krku. Musel se tedy vyhýbat opuštěným místům. Jeho záchranou byl dav lidí. Domů se taky neodvažoval, mohli ho sledovat a tam ho oddělat. Ani v Paříži není moc míst, kde je otevřeno celou noc. Kromě kabaretů na Montmartru jsou otevřena nádraží, je tam světlo a vždycky plno. No a lavice čekárny třetí třídy na Lyonském nádraží přelakovávali v pondělí. Moers říká, že ty dva laky jsou identické.“

„Vyslechli tam zřízence?“

„A taky v tom dál pokračujeme, samozřejmě, pane rado.“

„Takže nějakých výsledků jste se přece jenom dopracovali.“

„Ano, přece jenom. Víme taky, v které chvíli náš muž změnil svůj postup.“

„Postup – v čem?“

Paní Maigretová manželovi nalila šálek bylinkového čaje a posunky ho vybízela, aby ho vypil, dokud je teplý.

„Nejdřív, jak jsem už říkal, doufal, že to zvládne sám. Potom, ve středu dopoledne, ho napadlo, že mě zavolá. A zůstal u toho až do čtyř odpoledne. Co se přihodilo pak, to nevím. Po svém posledním S. O. S. z poštovního úřadu ve Faubourgu Saint Denis si možná myslel, že je to stejně k ničemu. V každém případě asi o hodinu později, kolem páté, byl v hospodě v ulici Saint Antoine.“

„Tak se přece jenom přihlásil svědek?“

„Ne, pane rado, objevil ho Janvier tím, že chodil z kavárny do kavárny, ukazoval všude fotku mrtvého a vyptával se

číšníků. Abych byl stručný, náš muž si objednal aperitiv – Suze – a tahle drobnost dokazuje, že se vrchní nespletl – a požádal o obálku. Ne o dopisní papír, chtěl jenom obálku. U pokladny si předtím vyzvedl známku na telefon, a už když strkal obálku do kapsy, vrhal se k telefonu. Dostal spojení. Pokladní slyšela, jak v automatu cvaklo.“

„A ten telefon nebyl určen vám?“

„Ne,“ přiznal se Maigret s jakousi skrytou nevraživostí. „To zavolání neplatilo nám. Obracel se na někoho jiného, rozumíte! A pokud jde o žluté auto...“

„Dověděli jste se něco?“

„Vágní svědectví, ale zapadají do sebe. Znáte nábreží Jindřicha Čtvrtého?“

„Poblíž Bastily?“

„Ano, správně. Vidíte, že všechno se odehrává v ohraničeném prostoru, máte skoro dojem, že se točíte v kruhu. Nábreží Jindřicha Čtvrtého patří k neklidnějším, nejméně rušným pařížským nábrežím. Nepadnete tam na jediný krám, na jediné bistro, jsou tam jen měšťanské domy. Ve středu přesně v osm hodin deset viděl to žluté auto mladý doručovatel telegramů. Všiml si ho, protože mělo poruchu a stálo před číslem šedesát tři, kam měl právě doručit telegram. Kapota byla otevřená a nad motorem byli sklonění dva muži.“

„Byl schopen dát vám jejich popis?“

„Ne. Byla tma.“

„Všiml si čísla?“

„Taky ne. Víte, lidi málokdy napadne zapamatovat si číslo automobilů, kolem kterých procházejí. Důležité je, že vůz byl obrácen směrem ke Slavkovskému mostu. A že bylo osm hodin deset, poněvadž my víme, že zločin byl spáchán mezi osmou a desátou.“

„Myslíte, že vám váš zdravotní stav už brzy dovolí vycházet z domu?“

Soudce trochu změkl, ale nevzdával se.

„To nevím.“

„Kam teď směřuje vaše vyšetřování?“

„Nikam. Čekám. Nic jiného se nedá ani dělat, že? Stojíme na mrtvém bodě. Udělali jsme – totiž moji mužové udělali, co mohli. Teď už zbývá jen čekat.“

„Ale na co?“

„Na cokoli. Na něco, co přijde samo. Možná nějaké svědectví, možná nějaká nová skutečnost?“

„Myslíte, že k něčemu takovému dojde?“

„Musíme doufat.“

„Děkuji vám. Vyrozumím o našem rozhovoru prokurátora.“

„Vyřídte mu mé uctivé poručení.“

„Ať se rychle uzdravíte, pane komisaři.“

„Děkuji, pane rado.“

Když zavěsil, tvářil se vážně jako papež. Koutkem oka pozoroval paní Maigretovou; ta se dala znovu do pletení, ale komisař cítil, že je vrcholně znepokojená.

„Nemyslíš, žeš to přehnal?“

„Co jsem přehnal?“

„Přiznej se, že to všechno byl žert.“

„Ani v nejmenším.“

„Celou tu dobu jsi si z něj utahoval.“

„Myslíš?“

A tvářil se, že se tomu upřímně diví. V podstatě totiž mluvil naprosto vážně. Všechno, co řekl, bylo přesné, včetně pochybnosti, kterou vyslovil o své vlastní nemoci. Čas od času, když se vyšetřování nerozvíjelo, jak by si přál, si lehl do postele a nehnul se z pokoje. Pečovalo se o něj. Chodilo se kolem něho po špičkách. Unikl pobíhání a ruchu na kriminálce, věčným otázkám těch či oněch, stovce dennodenních nepříjemností. Spolupracovníci docházeli za ním nebo mu telefonovali. Každý s ním měl trpělivost. Ptali se ho na zdraví. A za to, že vypil s úšklebkem pár bylinkových čajů, vymáčkl ze shovívavé paní Maigretové několik grogů.

Měl fakticky společné vlastnosti se svým mrtvým. V podstatě – napadlo ho zničehonic – se ani tak neděsil stěhování, jako spíš skutečnosti, že by změnil obzory. A představy, že by už po probuzení neviděl nápis Lhoste a Pépin, že by už každé ráno nešel – nejčastěji pěšky – stejnou cestou do kanceláře.

Jeho mrtvý a on byli z jedné čtvrti. A to zjištění ho těšilo. Vyprázdnil dýmku, nacpal si další.

„Opravdu si myslíš, že byl majitelem bistra?“

„Možná jsem trošinku přeháněl, když jsem byl tak kategorický, ale když už jsem to řekl, přál bych si, aby to tak bylo. Všechno do sebe zapadá, víš?“

„Co do sebe zapadá?“

„Všechno, co jsem tu povídal. Zprvu jsem si nemyslel, že mu toho řeknu tolik. Chvilími jsem improvizoval. Pak jsem si uvědomil, že to drží pohromadě. A tak jsem pokračoval.“

„A co kdyby to byl švec nebo krejčí?“

„Doktor Paul by mi to řekl. Moers taky.“

„Jak by to mohli vědět?“

„Doktor by na to přišel při bedlivé prohlídce prstů, mozolů, deformaci; Moers podle prachu nalezeného v jeho šatstvu.“

„A co kdyby byl čímkoli jiným, jen ne majitelem hospůdky?“

„Co by se dalo dělat! Podej mi mou knihu.“

Další jeho zvyk – když byl nemocný, ponořil se do některého románu Alexandra Dumase staršího: měl doma celé jeho dílo ve starém lidovém vydání se zažloutlými stránkami a romantickými rytinkami, a už sama zvláštní vůně vycházející z těchto svazeků mu připomínala všechny drobné nemoci, co jich v životě měl.

Bylo slyšet praskání v kamnech a cinkání pletacích jehlic. Když zdvihl oči, viděl pravidelný pohyb měděného kyvadla pendlovky se skříní z tmavého dubu.

„Měl by sis vzít další aspirin.“

„To bych mohl.“

„Proč si myslíš, že se obrátíš na někoho jiného?“

Dobrák paní Maigretová! Ráda by mu pomohla. Obvykle se ho neodvažovala ptát na jeho činnost a profesi – taktak že se zeptala, kdy se vrátí a bude-li jíst doma –, ale když byl nemocen a ona ho viděla při práci, nemohla si pomoci, byla poněkud zneklidněna. Někde až v hloubi nitra měla zřejmě dojem, že to nemyslí vážně.

Na kriminální policii se asi choval jinak a jednal a mluvil jako skutečný komisař.

Rozhovor se soudcem Coméliauem – právě s ním! – jí vrtal hlavou a bylo vidět, že na něj nepřestává myslet, i když počítá svá očka na jehlici.

„Něco ti povím, Maigrete...“

Zlostně zvedl hlavu, protože byl ponořen do četby.

„Něčemu v tom všem nerozumím. Když jsi mluvil o Lyonském nádraží, řekl jsi, že se neodvažoval vrátit domů, protože ten chlap by ho sledoval.“

„To jsem asi řekl.“

„Včera jsi mi povídal, že si zřejmě převlékl sako.“

„A co má být?“

„Teď právě jsi soudci povídal o tresce po provensálsku, jako by ji býval jedl ve vlastní hospodě. Takže se tam vrátil. A neměl už strach, že ho budou sledovat domů.“

Že by na to Maigret opravdu myslel už předtím? Nebo naopak byla jeho odpověď improvizací?

„Má to logickou souvislost.“

„Ach tak!“

„Na nádraží byl v úterý večer. Předtím, než se obrátíš na mě. Doufal, že svému pronásledovateli uteče.“

„A co příští den? Myslíš, že už ho nesledovali?“

„Možná že ano. Je to i pravděpodobné. Nezapomeň, že někomu telefonoval a vyžádal si obálku.“

„No ovšem...“

Nepřesvědčilo ji to, tak si jen vzdychla.

„Asi máš pravdu.“

Ticho. Chvillemi bylo slyšet, jak se obrací stránka, a ponožka, sahající paní Maigretové skoro do klína, se opět o něco prodloužila.

Otevřela ústa, zase je zavřela. Maigret nezvedl hlavu od knihy a řekl:

„Tak mluv!“

„Nic to není... Určitě to nic neznamena. Jenom mě napadlo, že se zmýlil, když ho přece jenom zabili...“

„V čem se zmýlil?“

„V tom, že se vrátil domů. Promiň. Čti si...“

On však nečetl, v každém případě ne pozorně, protože první zdvihl hlavu.

„Zapomínáš na tu poruchu!“ zamumlal.

A zdálo se mu, že se zde nabízí nové východisko, že se cosi protrhlo a on teď tou trhlinou zahlédne pravdu.

„Důležité by bylo zjistit přesně, jak dlouho tam to porouchané auto zůstalo stát.“

Už nemluvil s ní, ale sám se sebou; paní Maigretová to věděla a za nic by ho bývala znovu nevyrušila.

„Porucha motoru je nepředvídatelná věc. Je to nehoda, něco, co už samou svou definicí narušuje připravený plán.“

Události tedy vzaly jiný obrat, než by bývaly měly.“

Zadíval se na svou ženu s velmi zvláštním výrazem. To ona ho právě uvedla na novou stopu.

„Předpokládej, že přišel o život kvůli té poruše...“

V tu ránu zavřel knihu, nechal si ji na klíně, natáhl ruku po telefonu a vytočil číslo kriminálky.

„Dej mi Lucase, kamaráde. Pokud není ve své, najdeš ho v mé kanceláři... To jsi ty, Lucasi?... Cože?... Něco nového?... Moment.“

Ze strachu, že mu sdělí to, na co právě přišel sám, chtěl mluvit první.

„Pošli někoho na nábřeží Jindřicha Čtvrtého, třeba Ériaue nebo Dubonneta, jestli je máš po ruce. Ať vyslechnou všechny domovnice a všechny nájemníky, nejen v čísle šedesát tři a v sousedních domech, ale ve všech barácích.“

Nábřeží není tak dlouhé. Lidé si určitě všimli žlutého auta. Rád bych věděl, ale co možná nejpřesněji, kdy došlo k poruše motoru a v kolik auto zase odjelo. Počkej! To není všechno. Ti chlapi možná potřebovali náhradní součástku. V okolí musí existovat nějaké autodílny. Ať tam zajdou taky. Pro tuhle chvíli je to všechno... Ted' mluv ty!“

„Okamžik, šéfe. Přejdu do jiné kanceláře.“

To znamenalo, že Lucas není sám a nechce mluvit před osobou, která je s ním v kanceláři.

„Haló!... Už je to v pořádku. Bude lepší, když to ta paní neuslyší. Jde o žluté auto. Přišla sem stará ženská, před půlhodinou, a já ji přijal ve vaší kanceláři. Případá mi bohužel trochu praštěná...“

To bývá nevyhnutelné. Stačí dát vyšetřování sebemenší publicitu, a hned na kriminálku přitáhnou všichni pařížští blázni obou pohlaví.

„Bydlí na Charentonském nábřeží, ještě trochu za bercyjskými skladišti.“

Maigretovi to připomínalo vyšetřování, které vedl před několika lety v podivném malém domku někde v těch končinách. Viděl v duchu nábřeží Bercy s mřížovým plotem skladiště po levé a vysokými stromy a kamennou zídou u Seiny po pravé ruce. Potom, za mostem, na jehož jméno si nevzpomínal, se nábřeží rozšiřovalo, lemováno po jedné straně jedno nebo dvouposchodovými domky, charakteristickými spíš pro předměstí než pro město. Stálo tam vždycky plno vlečných lodí a komisař měl ještě v paměti přístav, kde se donedohledna válela spousta sudů.

„Co dělá ta tvoje babka?“

„V tom to právě vězí. Je to kartářka a jasnovídky.“

„Mhm!“

„Ano, taky jsem si to říkal. Je strašlivě výřečná a při řeči se vám dívá takovým žinantním způsobem do očí. Nejdřív se mi zapřísahala, že nikdy nečte noviny, a snažila se mi namluvit, že je to nanic, protože ji stačí vstoupit do transu a ví o všem, co se děje.“

„Tak jsi ji trochu postrčil.“

„Přesně. Nakonec připustila, že se možná mrkla do novin, co je u ní nechala jedna zákaznice.“

„Takže co?“

„Přečetla si popis žlutého auta. Tvrdí, že je viděla v úterý večer necelých sto metrů od domu, kde bydlí.“

„V kolik hodin?“

„Kolem deváté večer.“

„Viděla taky osazenstvo vozu?“

„Viděla vcházet do domu dva muže.“

„Může určit, do kterého?“

„Je tam malá hospůdka, na rohu nábřeží a malé uličky. Jmenuje se U malého Alberta.“

Maigret silně zkousl troubel dýmky a vyhýbal se pohledu paní Maigretové z obavy, aby si nevšimla, jak mu zajiskřilo v očích.

„To je všechno?“

„Víceméně všechno, co nás zajímá. Přesto mlela s neuvěřitelnou rychlostí asi půl hodiny. Možná by bylo lepší, kdybyste si s ní promluvil sám?“

„No to bych řekl!“

„Mám ji přivést k vám?“

„Okamžik. Ví se, jak dlouho stálo auto před Albertem?“

„Asi půl hodiny.“

„Odjelo směrem do města?“

„Ne. Odjíždělo ven z města směrem k Charentonu.“

„Nevynesli z domu do vozu žádný balík? Chápeš, co mám na mysli?“

„Ne. Babka je si jistá, jak tvrdí, že muži nic nevynášeli. To mě právě znepokojuje. A taky časový údaj. Stejně si říkám, co by chlapi dělali s mrtvolou od devíti večer do jedné po půlnoci. Jistě si nevyjeli někam do zeleně. Mám vám ji přivést?“

„Ano. Vem si taxík a nech ho čekat. Vezmi s sebou některého inspektora. Počká s babkou dole ve voze.“

„Vy chcete jít ven?“

„Ano.“

„A co bronchitida?“

Lucas byl milý; místo rýma říkal bronchitida, znělo to seriózněji.

„Tou si hlavu nelam.“

Paní Maigretová sebou začala vrtět a užuž otvírala ústa.

„Připomeň inspektorovi, že babku nesmí nechat utéct, zatímco ty půjdeš nahoru. Někteří lidé rádi svůj úmysl mění.“

„Mám pocit, že naše babka není ten případ. Chce mermomocí fotku v novinách, i s udáním profese. Zeptala se mě, kde mám fotografy.“

„Dej ji vyfotit před odjezdem. Udělá jí to radost.“

Zavěsil, s mírnou ironií se zahleděl na paní Maigretovou, pak se podíval na svého Alexandra Dumase, kterého nedočetl, kterého asi tentokrát nedočte a který počká na další onemocnění. Taky se ohlédl, tentokrát pohrdavě, po hrnku s bylinkovým čajem.

„Alou do práce!“ zvolal, když vstal a zamířil ke skřínce, z níž vyňal karafu calvadosu a skleničku se zlatým okrajem.

„Stálo za to cpát se aspirinem a koupat se v potu?“

4

V ústní tradici kriminální policie je jistý počet slavných „sledovaček“, o nichž se povinně vypráví nováčkům. Mezi jinými i o jedné Maigretové, k níž došlo před patnácti lety. Podzim se chýlil ke konci, to bývá nejhorší roční období, hlavně v Normandii, kde nízké, olověně šedé mraky dny ještě zkracují. Tři dny a dvě noci zůstal komisař přilepen k zahradní brance na opuštěné silnici poblíž Fécampu a čekal, až z vily naproti vyjde muž. V dohledu žádný jiný dům. Nic než pole. I krávy byly pod střechou. Aby mohl zatelefonovat o vystřídání, musel by ujít dva kilometry. Nikdo netušil, že tu je. Ani on předem nevěděl, že se sem dostane.

Celé ty tři dny a dvě noci lilo jako z konve, ledový liják, který mu nakonec zmáčel i tabák v dýmce. Celkem kolem něho prošli snad pouze tři venkovani v dřevácích, podezřívavě si ho prohlíželi a zrychlili krok. Maigret s sebou neměl nic k jídlu ani k pití, ale nejhorší bylo, že druhý den k večeru mu došly zápalky.

Jinou sledovačku prožil Lucas, říkalo se jí příběh invalidy s dřevěnou hlavou. Měl hlídat malý hotýlek – právě na rohu ulice de Birague poblíž Vogézského náměstí –, a tak ho kvůli nenápadnosti usadili v pokoji naproti jako ochrnutého

starce, kterého každé ráno ošetřovatelka přistrčila k oknu, kde zůstal celý den. Měl krásný umělý vous od ucha k uchu a krmili ho lžící. Trvalo to deset dní a on se potom sotva postavil na nohy.

Té noci si Maigret vzpomněl na obě historky a ještě na pár dalších a cítil, že právě započatá sledovačka bude jednou taky pověstná. V každém případě neméně pikantní, hlavně pro něho.

Byla to skoro hra, ale on ji hrál úplně vážně. Například kolem sedmé, když se Lucas chystal od Malého Alberta odejít, zeptal se ho naprosto přirozeně:

„Dáš si skleničku?“

Okenice hospůdky byly zavřené, tak jak je našel při příchodu. Lampy rozsvícené. Vládla tu atmosféra kterékoli hospůdky po zavírací hodině, stoly stály na svém místě, piliny na zemi.

Maigret vzal z police sklenky.

„Picon s grenadinou? Rybízovku?“

„Třeba.“

A jako by se chtěl víc připodobnit majiteli, sám si nalil Suze.

„Kdo myslíš, že by pro to byl nejvhodnější?“

„Chevrier. Jeho rodiče měli hotel v Moretu na Loingu, a než šel na vojnu, pomáhal jim s obsluhou.“

„Promluv s ním ještě dnes večer, aby se mohl připravit. Na zdraví! Musí někde splasit ženskou, která umí vařit.“

„Však on si poradí.“

„Ještě vermutek?“

„Díky. Já už běžím.“

„Okamžitě mi sem pošli Moerse. Ať s sebou vezme celý svůj vercajk.“

A Maigret Lucase vyprovodil až ke dveřím, chvíli se rozhlížel po opuštěném nábřeží, řadách obřích beček a vlečných lodích, zakotvených zde na celou noc.

Byla to malá kavárna-hospůdka, jakých je plno, ne přímo v Paříži, ale na jejích vzdálenějších předměstích, jako vymalovaná na pohlednicích nebo starších žánrových obrázcích. Dům byt rohový, měl jen jedno patro, střechu s červenými taškami a žlutými zdmi, kde jste mohli číst nápis velkými hnědými písmeny: U malého Alberta. A z každé strany ještě amatérsky ozdobným písmem: Vína – Občerstvení po celý den.

Vzadu na dvorku pod přístřeškem našel komisař zeleně nalakované soudky s malými stromky, které zřejmě v létě stavěli na chodník a dvěma třemi stolky tak vytvořili kavárenskou terasu.

Teď už byl v prázdném domě jako doma. Už několik dní se tady netopilo, takže uvnitř bylo chladno a syrovo, a Maigret pošlhal po velikých litinových kamnech stojících uprostřed lokálu a po černé lesknoucí se rouře vedené do komína přes celou místnost.

Nakonec proč ne, když je kbelík skoro plný uhlí? Pod týmž přístřeškem na dvorku objevil polínka a vedle nich sekýrku a špalek. V kuchyni v koutě ležely noviny.

Za několik minut už v kamnech vesele hučelo a komisař se k nim postavil, jak to měl ve zvyku – s rukama za zády.

Ta Lucasova babka nebyla v podstatě tak praštěná, jak zprvu vypadala. Zajeli k ní. V taxíku mlela páté přes deváté, ale chvílemi své společníky pozorovala nenápadně zpod přivřených víček, aby viděla, jaký na ně dělá dojem.

Její dům byl odtud sotva sto metrů, malý, taky jednoposchodový, s malou zahrádkou. Maigret si kladl otázku, jak mohla vidět ze svého domku, stojícího na téže straně nábřeží jako hospůdka, co se dělo na chodníku kus od ní, a ještě k tomu v noci.

„Přece jste celou tu dobu nestála na chodníku?“

„Ne.“

„Ani u dveří?“

„Byla jsem uvnitř.“

Měla pravdu. Přední pokoj, překvapivě čistý a útulný, měl okna nejen do ulice, ale ještě postranní okno, kterým viděla velký kus nábřeží směrem k Albertovi. Neměla žaluzie, takže bylo přirozené, že světla stojícího auta upoutala její pozornost.

„Byla jste doma sama?“

„Byla tu se mnou paní Chauffierová.“

Porodní asistentka bydlící o ulici dál. Ověřili si to. Byla to pravda. Proti všemu očekávání a navzdory jejímu vzhledu se dům podobal interiéru všech osaměle žijících žen. Nebyla tam veteš, již se rády obklopují jasnovídky. Naopak, světlý nábytek pocházel z bulváru Barbés a na zemi bylo žluté linoleum.

„Jednou k tomu muselo dojít,“ pravila. „Četli jste, jaký nápis si dal na fasádu? Buď to byl zasvěcenec, nebo se dopustil znesvěcení.“

Dala hrát vodu na kávu. Vší mocí vnutila šálek Maigretovi. Vysvětlila mu, že Malý Albert je kniha magie pocházející ze čtrnáctého nebo patnáctého století.

„A co když se jmenuje Albert a je opravdu malý?“ namítl komisař.

„Malý je, to vím. Vždyť jsem ho vídala dost často. Ale to není žádný důvod. Jsou věci, s kterými není radno žertovat.“

O Albertově ženě řekla:

„Ne moc čistotná vysoká bruneta, u ní bych se jídla ani nedotkla, a vždycky byla cítit česnekem.“

„Odkdy mají zavřené okenice?“

„To nevím. Druhý den po tom, co jsem viděla žluté auto, jsem musela zůstat v posteli, dostala jsem chřipku. Když jsem zase začala chodit, byla hospoda zavřená a já si řekla, že od nich aspoň bude pokoj.“

„Bylo tam moc hluku?“

„Ne, vždyť tam skoro nikdo nechodil. Obědvali tam dělníci od jeřábu, co stojí na nábřeží. Taky sklepník od Cessů,

velkoobchod vínem. A lodníci si tam zašli k pultu na sklenku.“

Naléhala, aby jí řekli, v kterých novinách vyjde její fotka.

„Hlavně si zakazuju, aby napsali, že jsem kartářka. Bylo by to, jako by o vás někdo řekl, že jste obecní strážník.“

„To by nebyla žádná urážka.“

„Mě by to poškodilo.“

Podívejme se! Tím s babkou skoncoval. Dopil kávu. S Lucasem se potom přiblížili k rohovému domu. Lucas bezděky sáhl na kliku a dveře povolily.

Jak zvláštní, dveře bistra zůstaly otevřené nejméně čtyři dny, a ničím tu nebylo hnuto, láhve stály na polici a peníze zůstaly v pokladně.

Stěny byly natřené olejovou barvou, hnědou do výše přibližně jednoho metru, nad tím bledě zelenou: visely tu reklamní kalendáře, jaké vidáme ve všech venkovských hospodách.

V podstatě nebyl „malý Albert“ takový Pařížan, jak by se zdálo, nebo spíš si jako většina Pařížanů zachoval venkovský vkus. Bylo patrné, že hospůdku si zařídil podle svého, dalo by se říct s láskou, podobnou byste našli v kterékoli francouzské vesnici.

Stejně tomu bylo i nahoře v pokoji. Maigret, ruce v kapsách, prošel pochopitelně celý dům. Lucas ho pobaveně následoval, protože komisař si svlékl zimní kabát i klobouk a zdálo se opravdu, že se ujímá vlády v novém bydlišti.

Neuplynula ani půlhodina, a byl tu jako doma; čas od času si šel stoupnout za pult.

„Jedno je jisté, Nina tu není.“

Hledali ji od sklepa po půdu, prohrabali i dvůr a zahrádku zaneřáďenou starými bednami a prázdnými lahvemi.

„Co ty na to, Lucas?“

„Nevím, co si myslet, šéfe.“

V hospůdce bylo jen osm stolků, čtyři podél stěny, dva na druhé straně a dva uprostřed u kamen. Po jednom ze stolů u kamen oba muži chvílemi pokukovali, protože kolem jedné z židlí byly piliny pečlivě zametené. Proč, ne-li aby zmizela krev?

Kdo však uklidil talíř a příbor oběti, kdo je umyl a umyl i skleničky?

„Možná že se sem potom vrátili?“ uvažoval Lucas.

Jedna věc tu v každém případě byla divná. Všechno v domě bylo uklizené, a přitom jedna láhev, jediná, zůstala na pultě odzátkovaná a Maigret si dával moc dobrý pozor, aby se jí nedotkl. Byla to láhev koňaku a dalo se předpokládat, že ten nebo ti, kdo z ní pili, se obešli bez skleniček a pili rovnou z láhve.

Neznámí návštěvníci vystoupili i nahoru. Prohledali všechny zásuvky, prádlo a jiné věci tam byly přehrabány, ale zásuvky zase zavřeli.

Nejpodivnější byly dva prázdné rámečky v ložnici, kde musely být fotografie.

Nechtěli ztopit fotku malého Alberta, protože ta stála dál na komodě: měl na ní kulatou veselou tvář, čupřinu do čela, prostě podle vyjádření hospodského z Beaujolaiského sklípku vypadal na komika.

Před domem zastavilo taxi. Bylo slyšet kroky na chodníku. Maigret šel otevřít závoru.

„Pojď dál,“ vítal Moerse nesoucího těžký kufr. „Večeřels? Ne? Dáš si kapku aperitivu?“

Byl to nejpodivnější večer, či spíš noc v jeho životě. Chvílemi se chodil dívat na Moerse, který se pustil do úmorné práce, snímal sebenepatrnější otisky prstů všude v domě, nejdřív v lokále, pak v kuchyni, v ložnici, ve všech místnostech.

„Ten, kdo sáhl na láhev první, měl na ruku gumové rukavice,“ prohlásil bez váhání.

Vzal si také vzorek pilin kolem inkriminovaného stolu. A Maigret našel v odpadkovém koši zbytky tresky.

Před několika hodinami neměl mrtvý ještě ani jméno a pro Maigreta neměl výraznou tvář. Teď měli nejen jeho fotografii, ale navíc komisař žil v jeho domě, v jeho zařízení, ohmatával šatstvo, které mu patřilo, dotýkal se jeho ryze osobních předmětů. Ne bez jistého uspokojení ukázal Lucasovi hned po příchodu sako visící na věšáku v ložnici: sako ze stejné látky jako kalhoty mrtvého.

Jinak řečeno měl pravdu. Albert se vrátil domů, a jak měl ve zvyku, převlékl se.

„Co myslíš, Moersi, kdy tady byl někdo naposledy?“

„Řekl bych, že dnes,“ odpověděl mladý muž, když si prohlédl kapky alkoholu na pultě kolem odzátkované láhve.

Bylo to možné. Do nezamčeného domu mohl vstoupit kdokoli. Jenomže kolemjdoucí to nevěděli. Když vidíte zavřené okenice, málokdy vás napadne zkusit kliku a zjistit, jsou-li dveře zamčené nebo ne.

„Něco hledají, vidíte?“

„Taky si myslím.“

Něco neobjemného, podle všeho pouhý papír, protože otevřeli i úplně malou krabičku od náušnic.

Byla to zvláštní večere, kterou si dali Moers s Maigretem tete a tete v lokále. Obstaral ji Maigret. V přípravě našel salám, krabičky sardinek, holandský sýr. Sestoupil do sklepa a natočil ze sudu husté namodralé víno. Byly tam i zazátkované láhve, ale těch se nedotkl.

„Vy tady zůstáváte, šéfe?“

„Zřejmě ano. Dnes v noci asi nikdo nepřijde, ale nechce se mi vracet domů.“

„Chcete, abych tu zůstal s vámi?“

„Jsi moc hodný, Moersi, ale budu radši, když se hned pustíš do rozboru.“

Moers neopomněl nic, ani ženské vlasy nashromážděné v bakelitovém kornoutu na toaletce v prvním patře. Zvenku sem nedoléhalo moc hluku. Kolem prošlo málo chodců. Čas od času, hlavně po půlnoci, prohřměl po ulici nákladňák přijíždějící od předměstí a směřující k Tržnici.

Maigret zatelefonoval manželce.

„Víš určitě, že se znovu nenachladíš?“

„Neboj se. Zatopil jsem. Za chvíli si udělám grog.“

„To nebudeš celou noc spát?“

„Ale budu. Můžu si vybrat, buď postel, nebo čalouněné lehátko.“

„Je tam čisté povlečení?“

„Čisté povlaky jsou ve skřini nad schodištěm.“

Málem si opravdu uštlal a ulehl. Pak si to rozmyslel a natáhl se do lenošky.

Moers odjížděl kolem jedné po půlnoci. Maigret naložil kama až po dvířka, udělal si silný grog, ověřil si, že všechno je v pořádku, zamkl a vyšel po točitém schodišti těžkým krokem člověka, který jde spát.

V šatníku visel modrý moltonový župan s klopami z umělého hedvábí, ale byl mu příliš malý a úzký. Trepky u postele taky nebyly jeho velikost.

Zůstal v ponožkách, zabalil se do deky a lehl si na lehátko s polštářem pod hlavou. Okna v prvním poschodí neměla žaluzie. Záclonami s komplikovaným vzorkem sem prosvítalo světlo plynové lampy a vytvářelo na protější stěně arabesky.

Pozoroval je přivřenýma očima a krátkými tahy bafal z poslední dýmky. Zvykal si tu. Zkoušel si dům, jako se zkoušejí nové šaty, pachu domu už uvykl, byl to odér, připomínající mu venkov, ostrý a sladký zároveň.

Proč vytáhl z rámečků Nininy fotografie? Proč Nina zmizela, ponechávajíc dům jeho osudu, a proč si neodnesla ani tržbu z pokladny? Je pravda, že tam bylo sotva sto franků. Albert asi ukládal peníze jinam a těch se ti druzí zmocnili, jako se zmocnili všech osobních papírů.

Zvláštní bylo, že prohlédání domu proběhlo bez zjevného nepořádku a brutality. Hýbali šatstvem, ale nestáhli je z věšáků. Vytrhli fotky z rámečků, ale ty pak pověsili zpátky na hřebík.

Maigret usnul, a když zaslechl klepání na spodní okenice, přísahal by, že si zdřímnul jen na pár minut.

Bylo však sedm ráno. A světlo. Nad Seinou svítilo slunce, vlečné lodě se dávaly do pohybu a remorkéry houkaly.

Nazul si boty, nešněroval je, a s rozčuchanými vlasy, rozepnutým límečkem u košile a ve zmačkaném saku seběhl dolů.

Byl to Chevrier s docela pohlednou ženou v tmavomodrém kostýmu a červeném kloboučku na rozevlátých vlasech.

„Tak už jsme tady, šéfe.“

Chevrier byl na kriminálce teprve tři nebo čtyři roky. Nepřipomínal – jak by naznačovalo jeho jméno – kozu, ale ovci, protože všechny rysy obličeje a linie těla byly kypré a měkké. Žena ho zatahala za rukáv. Pochopil a vykoktal:

„Pardon! Pane komisaři, představuji vám svou ženu.“

„Nic se nebojte,“ řekla paní Chevrierová statečně. „Já se v tom vyznám. Maminka měla u nás na vesnici hospodu a někdy jsme jen s dvěma pomocnicemi uchystaly svatbu pro padesát i víc lidí.“

Okamžitě si to namířila k perkolátoru a požádala manžela:

„Podej mi zápalky.“

Plyn udělal „pluf“ a za pár minut se celým domem linula vůně kávy.

Chevrier si oblékl povinně černé kalhoty a bílou košili. I on se tím přestrojil za hostinského, postavil se za pult a pár věcí přestavěl po svém.

„Otevřeme?“

„Jistě. Už je čas.“

„Kdo pojede nakoupit?“ zeptala se paní Chevrierová.

„Za moment si vezmete taxík a zajedete na nákup někam do nejbližšího okolí.“

„Špikované telecí se salátem by vám chutnalo?“

Přivezla si bílou zástěru. Byla veselá, plná života. Začínalo to jako zábavná party, jako hra.

„Můžeme sundat okenice,“ navrhl komisař. „Budou-li se vás hosté vyptávat, odpovězte, že tu jen zaskakujete.“

Vystoupil nahoru do ložnice, vyhledal. holicí strojek, mýdlo na holení a štětku. Nakonec proč ne? Malý Albert působil jako muž čistý a zdravý.

Klidně se umyl a oholil, a když sešel dolů, paní Chevrierová už odjela nakoupit. U pultu stáli dva muži, lodníci, a pili kávu s rumem. Ti se houby starali o to, kdo bistro vede. Asi jen projížděli. Mluvili o zdrži, jejíž vrata den předtím div jeden remorkér nevyvrátil.

„Co vám naleju, šéfe?“

Maigret se raději obsloužil sám. Vlastně to bylo poprvé v životě, co si sám naléval rum za pultem bistra. Náhle se začal smát.

„Vzpomněl jsem si na soudce Comélieua,“ vysvětloval Chevrierovi.

Pokoušel se představit si soudce, jak vstupuje k Malému Albertovi a přistihuje za pultem komisaře s jedním z jeho inspektorů. Nezbyvalo však nic jiného, pokud se chtěli něco dovědět.

Vrahy majitele by přece snad vyvedlo z míry, kdyby viděli bistro otevřené jako obvykle.

A co Nina, co když Nina ještě žije?

Kolem deváté prošla kolem bistra tam a zpátky stará jasnovidka s nákupní taškou v ruce, dokonce přilepila nos na vitrínu, a když odcházela, něco si sama pro sebe brebentila.

Zavolala paní Maigretová a ptala se, jak se vede manželovi.

„Nemohu ti něco přinést? Třeba kartáček na zuby?“

„Ne, děkuji, dal jsem si ho koupit.“

„Telefonoval soudce.“

„Doufám, že jsi mu nedala zdejší číslo?“

„Ne. Jenom jsem mu řekla, že jsi odešel už včera odpoledne.“

Paní Chevrierová vystoupila z taxíku s lískami plnými zeleniny a balíčků. Když ji Maigret oslovoval paní, protestovala: „Říkejte mně Irma. Uvidíte, že mě tak hosti začnou hned oslovovat. Vid', Emile, že mi tak komisař může říkat?“

Moc lidí nepřicházelo. Tři zedníci, co pracovali na lešení v sousední ulici, přišli o svačtinové pauze. Měli svůj chléb a salám a objednali si dva litry červeného.

„To je dost, že už je zase otevřeno! Když jsme se chtěli napít, museli jsme jít deset minut odtud!“

Že jsou tu nové obličejce, je nezajímalo.

„Bývalý majitel odešel?“

Jeden z nich podotkl:

„Byl to dobrý chlap!“

„Znáte ho dlouho?“

„Jen těch čtrnáct dní, co pracujeme ve čtvrti. My často střídáme hospody, víme?“

Ale přece jen jim trochu vrtal hlavou Maigret, jak tak pořád kroužil po lokále.

„Kdopak je to? Nevypadá, že by byl od fochu.“

A Chevrier odpověděl ve vší nevinnosti:

„Psst! Je to můj tchán...“

V kuchyni pobublávalo jídlo. Lokál ožil. Širokými okny sem pronikalo ostré slunce. Chevrier s vykasanými a gumičkou zachycenými rukávy zametal piliny.

Telefon.

„To je pro vás, šéfe. Moers...“

Ubohý Moers, ten v noci nezamhouřil oko. S otisky neměl moc štěstí. Byla jich fůra, jak na lahvích, tak na nábytku. Většinou byly staré a v několika vrstvách nad sebou. Ty nejzřetelnější předal antropometrickému oddělení, ale neodpovídaly žádnému z jejich záznamů.

„Tak trochu všude v domě se pracovalo v gumových rukavicích. Jediný pozitivní výsledek mám z pilin. Při analýze jsem našel stopy krve.“

„Lidské krve?“

„To se dozvím za hodinu. Ale jsem si tím skoro jistý.“

Lucas měl dnes ráno plno úkolů, takže přišel kolem jedenácté, v povznesené náladě, a Maigret si všiml, že si vzal světlou vázanku.

„Jednu rybízovku!“ zavolal s mrknutím na kolegu Chevriera. Irma pověsila na dveře břídlcovou tabulku, na niž napsala křídou jako „dnešní menu“: Špikované telecí se salátem. Slyšeli ji chodit po kuchyni, měla plné ruce práce a bylo možné, že by ji byla toho dne za nic na světě nevyměnila.

„Pojďme nahoru,“ vyzval Maigret Lucas.

Posadili se v ložnici u okna. Bylo tak teplo, že je mohli otevřít. Na břehu pracoval jeřáb, vytahoval z vlečné lodi obří sudy. Bylo slyšet zapískání, řinčení řetězů a po zrcadlící se hladině proplouvaly s přerývaným hlukem motorů oběma směry plně naložené remorkéry.

„Jmenuje se Albert Rochain. Byl jsem na berním úřadě. Požádal o licenci před čtyřmi lety.“

„Podařilo se ti zjistit jméno Albertovy ženy?“

„Ne. Licence zní na jeho jméno. Byl jsem na radnici, kde mi nebyli s to dát sebemenší informaci. Pokud byl ženatý, ženil se, než přišel do téhle čtvrti.“

„A co na komisařství?“

„Nic. Prý to byl klidný podnik. Nikdy tady nemusela zasahovat policie.“

Maigret se pohledem neustále vracel k portrétu svého mrtvého, který se pořád ještě usmíval na komodě.

„Chevrier se toho možná za chvíli dozví od hostů víc.“

„Vy tady zůstáváte?“

„Mohli bychom se tady spolu naobědvat jako dva pasanti. Od Janviera a od Torrence nemáš zprávy?“

„Pátrají ještě pořád mezi dostihovými štamgasty.“

„Jestli je dostaneš k aparátu, řekni jim, ať se poohlédnou hlavně ve Vincennes.“

Stále stejný problém: dostihová dráha ve Vincennes byla, abychom tak řekli, ve čtvrti. A malý Albert byl podobně jako Maigret člověk, který se držel svých zvyklostí.

„Lidi se nediví, že je lokál otevřený?“

„Ani ne. Sousedi vycházejí na chodník a nenápadně to tu okukují. Myslí si zřejmě, že Albert podnik prodal.“

V poledne se usadili ke stolu u okna a obsloužila je sama Irma. U dalších stolů sedělo pár hostů, převážně jeřábníci.

„Tak Albert konečně vyhrál?“ zeptal se jeden z nich Chevriera.

„Odjel na nějaký čas na venkov.“

„A vy to tady vedete za něj? Ninu vzal s sebou? Ted' snad budeme mít v jídle míň česneku; to by nebylo žádný neštěstí! Ne že by to bylo špatný, ale je to z vás cítit na sto honů...“

Chlapisko štíplo Irmu do zadku, když šla kolem, a Chevrier ani nehnul brvou, snesl dokonce i Lucasův ironický pohled.

„Vcelku to byl dobrý chlap! Jen kdyby tak neblbnul s těma dostihama... Ale poslyšte, když měl za sebe náhradu, proč nechal lokál čtyři dny zavřenej? A hlavně proč neupozornil zákazníky! První den jsme se museli hnát až k charentonskému mostu, abysme měli do čeho kousnout. Ne, chlapče, já camembert nejím. Pro mě to bude každý den žervé. A Jules si dává rokfór...“

Přece jenom se jim cosi nezdálo, hovořili mezi sebou ztišeným hlasem. Zvláště Irma je zajímala.

„Chevrier to dlouho nevydrží,“ pošeptal Lucas Maigretovi. „Je ženatý teprve dva roky. Jestli mu ti chlapi budou furt osahávat Irmin zadek, brzy jim jednu vrazí.“

Tak zlé to nebylo. Přesto – když chlapům nesl pití – řekl inspektor Chevrier rezolutním tónem:

„To je moje žena.“

„Bravo, chlapče... Kvůli nám si ale hlavu nelam. Nás takovejhle detail nerozhází!“

Chechtali se, až se za břicha popadali. Nebyli to žádní rošťáci, nejasně však vycítili, že to šéfovi podniku nejde pod nos.

„To víš, Albert, ten se zajistil předem... nebylo nebezpečí, že by mu tu jeho Ninu někdo přebral...“

„A pročpak?“

„Ty ji neznáš?“

„Neviděl jsem ji.“

„O nic jsi nepřišel, kamaráde... Ta by byla v bezpečí, i kdyby ji zavřeli do sklepa s bandou Senegalců... Byla to ta nejlepší ženská na světě, to zas jo... Co ty na to, Paule?“

„Kolik je jí?“

„Myslíš, že na ní se to pozná, Paule?“

„To je fakt, věk na ní nepoznáš... Možná třicet? Třeba taky padesát... To záleží na tom, z které strany na ni koukáš... Ze strany toho dobrého oka to jde... Ale z té druhý...“

„Ona šilhá?“

„A jak, člověče...! On se ptá, jestli šilhá! Ta by mohla koukat zároveň na špičku tvý boty a na vršek Eiffelovky...“

„Albert ji měl rád?“

„Víš, chlapče, Albert byl mužskej, ktorej měl rád svý pohodlí. Jídlo tvý starý je dobrý, dokonce báječný. Ale vsadil bych se, že ráno v šest si to sereš do Tržnice ty sám. Možná žes pomáhal i loupat brambory? A takhle za hodinku se nepostaví ke škopku s nádobím ona, zatímco ty půjdeš pěkně na promenádu kolem dostihový dráhy...“

Zato s Ninou to klapalo, jak říkám! Albert si žil jako prase v žitě. A to ještě nemluví o tom, že musela mít prachy.“ Proč se v tu chvíli Lucas podíval po očku na Maigreta? Snad proto, že komisaři právě trochu pošlapali obrázek toho mrtvého?

Mechanik pokračoval:

„Nevím, jak k nim přišla, ale podle toho, jak vypadala, si na ně určitě nevydělala na chodníku...“

Maigret seděl a snad ani nedýchal. Na rtech mu dokonce pohrával lehký úsměv. Neztrácel z těch řečiček ani slovo. Slova se automaticky přeměňovala v obrazy. Albertův portrét pomaloučku nabýval na zřetelnosti a komisař se tvářil, jako by jeho vybarvující se osobnosti zachovával všechnu svou počáteční náklonnost.

„A vy jste z kterýho kraje?“

„Z Berry,“ odpověděla Irma.

„Já z kraje Cher,“ řekl Chevrier.

„Pak teda neznáte Alberta z toho vašeho zapadákov. On pochází ze severu. Mně se zdá, že z Tourcoing, že, Paule?“

„Z Roubaix.“

„To je prašť jako uhoď.“

Maigret se vmísil do hovoru, což v bistru štamgastů nebylo nic zvláštního.

„Nepracoval náhodou někde u Severního nádraží?“

„Jo, v Cadranu. Předtím, než to otevřel tady, dělal jako číšník deset nebo dvanáct let pořád ve stejný pivnici.“

Maigret nepoložil tu otázku jen tak náhodou. Znal lidi z départementu Nord – ti jako by se po příchodu do Paříže za nic na světě nedovedli odpoutat od svého nádraží, takže kolem ulice Maubeuge vytvářejí skutečnou kolonii.

„Tam zřejmě Ninu nepoznal.“

„Tam nebo jinde, vyženil pěkně balík. Nic moc do postele, že jo... Ale nemusel si pak už dělat žádný starosti...“

„Ona je z jihu?“

„Jo, ale každý oko z jiný vesnice!“

„Z Marseille?“

„Z Toulouse! Má ten pravý přízvuk. Když promluví, může se jít ten panák, co čte reklamy rádia Toulouse, schovat. Platím, chlapče... Poslyš, šéfe, ty zapomínáš na dobrý mravy?“

Chevrier svařil obočí, vyvedlo ho to z míry. Maigret pochopil. Proto také zasáhl:

„Má pravdu! Když lokál změní majitele, zapíše se to...“

Celkem přišlo na oběd jen sedm hostů. Jeden ze sklepmistrů od Cessů, pán už ve věku, zamračený, se najedl v rohu lokálu, do řeči se nedával, ale všechno ho rozčilovalo, kuchyň nebyla co dřív, nedostal svoje prostírání, nalili mu bílé místo červeného, na něž byl zvyklý.

„Bude z toho tady hospoda jako všechny ostatní,“ brblal, když odcházel. „Vždycky to tak nakonec dopadne...“

Chevriera už to nebavilo tak jako poránu. Jen Irma brala život z té lepší stránky, žonglovala s podnosy s hromadou talířů, a do nádobí se pustila se zpěvem.

V půl druhé zůstávali v kavárně už jen Maigret s Lucasem. Začínaly hluché hodiny, kdy se objevil jen sem tam zákazník, kolemjdoucí, který dostal žízeň, nebo dva lodníci čekající na vyložení nákladu.

Maigret poklidně bafal z dýmky, břicho vystrčené, protože se doslova nacpal, možná aby udělal radost Irmě. Jedno ucho mu zahříval sluneční paprsek, tvářil se blaženě, ale náhle dupl Lucasovi vši silou na nohu.

Po chodníku právě přešel muž. Pozorně se přitom díval do bistra, zaváhal, vrátil se a přiblížil se ke dveřím.

Byl střední postavy. Neměl ani klobouk, ani čepici. Zato měl zrzavé vlasy a pihy na obličejí, modré oči a plné rty. Stiskl kliku. Stále tak váhavě vstoupil. Měl pružné tělo, ale pohyby prozrazovaly jakousi zvláštní obezřelost.

Jeho velice sešlapané boty nebyly cíděné už několik dní. Tmavý oblek byl obnošený, košile ušmudlaná, kravata nepořádně zavázaná.

Podobal se kočce vnikající opatrně do neznámé místnosti a rozhlízející se na všechny strany. Byl zřejmě víc než podprůměrné inteligence. Takové oči mívají vesničtí prostáčci, čtete v nich jen instinktivní lstivost a nedůvěřivost. Maigret a Lucas ho zřejmě vyváděli z míry. Měl se před nimi na pozoru, přistoupil k pultu ze strany a nepřestával je přitom pozorovat; zaťukal na pult kovovou mincí.

Chevrier obědvající v rohu kuchyně vstoupil do sálu.

„Co to bude?“

A chlap zase zaváhal. Jako by chraptěl. Vydal nezřetelný zvuk, pak se rozhodl raději nemluvit a ukázal prstem na láhev koňaku na regálu.

Ted' se díval upřeně do očí Chevrierovi. Bylo tu něco, čemu nerozuměl, co přesahovalo jeho chápání.

Maigret nehnul brvou a lehce kopal Lucase do špičky bot.

Byla to krátká scéna, ale zdála se nesmírně dlouhá. Chlap hledal levačkou v kapse drobné, pravou rukou zdvihl skleničku ke rtům a vyprázdnil ji jedním hltm.

Po silném alkoholu se rozkašlal. Vhrkly mu slzy do očí. Hodil na pult pár mincí a několika dlouhými rychlými kroky vyšel ven. Venku, jak viděli, se rozběhl směrem k nábřeží de Bercy a pořád se přitom ohlížel.

„Běž za ním!“ řekl Maigret Lucasovi. „Stejně se bojím, že ti uteče...“

Lucas vyběhl z bistra. Komisař poručil Chevrierovi:

„Zavolej taxi... Rychle!“

Nábřeží de Bercy je dlouhé, rovné, neústí do něj žádné příčné uličky. Možná že autem muže dostihne, než ho Lucas ztratí z dohledu.

5

Čím víc se sledování zrychlovalo, tím jasnější byl Maigretův dojem, že tu scénu prožívá už podruhé. Někdy se mu to stávalo ve snu – a takových snů se jako kluk nejvíc bál. Obvyčejně se pohyboval v nepřehledném prostoru a náhle měl pocit, že už tu byl předtím, že dělá stejné pohyby a vyslovuje stejná slova. Zmocňovala se ho z toho závrat, hlavně od chvíle, kdy pochopil, že prožívá něco, co už jednou prožil.

Peripetie této honby na muže, která začala na Charentonském nábřeží, sledoval poprvé ze své kanceláře, když mu znepokojený Albertův hlas přenášel hodinu za hodinou ozvěnu vzrůstající úzkosti.

Ted' také se úzkost stupňovala. Muž, který krácel dlouhým pružným krokem podél mřížoví téměř liduprázdné pláně nábřeží de Bercy, se každou chvílí otáčel a pokaždé pak, protože za sebou pořád viděl malou Lucasovu postavu, přidával do kroku.

Maigret seděl v taxíku vedle šoféra a jel za nimi. Jaký rozdíl mezi těmi dvěma utíkajícími! Ten první měl v pohledu i v chůzi cosi z pružné šelmy. I když se dal do běhu, byly jeho pohyby harmonické.

Jemu v patách šel tloustnoucí Lucas s břichem jako vždycky trochu vystrčeným; připomínal malé voříšky, co vypadají jako buřtíky s nožičkami, ale kteří se drží stopy divočáka líp než nepověstnější psi pěstované smečky.

Každý by sázel spíš na zrzka než na něj. Sám Maigret, když viděl, že muž využívá volného nábřeží a dává se do běhu, přikázal řidiči, aby zrychlil. Bylo to zbytečné. Nejpodivnější bylo, že Lucas nevypadal, jako by běžel. Uchovával si vzhled spořádaného pařížského měšťáčka na procházce a spěchal klátivě pořád vpřed.

Když za sebou neznámý slyšel kroky a když se ohlédl a viděl, že ho dojíždí Maigret v taxíku, pochopil, že se honí marně, že na sebe zbytečně upoutává pozornost, a zpomalil.

Toho odpoledne je na ulicích a náměstích musely potkat tisíce lidí, a jako v případě malého Alberta nikdo netušil, že se tu odehrává drama.

Už na Slavkovském mostě měl cizinec – neboť podle Maigreta šlo o cizince – mnohem neklidnější výraz v očích. Vzal to po nábřeží Jindřicha Čtvrtého. Podle toho, jak se choval, se k něčemu chystal. A taky ano – když došli a dojeli ke čtvrti Saint Paul, znovu se rozběhl, tentokrát se ovšem vnořil do sítě úzkých uliček, která se rozprostírá mezi ulicí Saint Antoine a nábřežími.

Maigret ho málem ztratil, protože jednu uličku zacpal nákladní vůz.

Děti hrající si na chodnicích koukaly za běžícími muži a Maigret je konečně dohonil o dvě ulice dál. Lucas ani nebyl moc udýchaný a ve svém na všechny knoflíky zapnutém zimníku vypadal naprosto korektně. Dokonce na komisaře duchapřítomně mrkl, jako by chtěl říct:

„Nemějte obavy!“

Nevěděl ještě, že to pronásledování, jemuž Maigret, aniž se unavoval, asistoval ze sedadla auta, bude trvat celé hodiny. Ani že s přibývajícím časem bude čím dál krutější.

Muž začal být mnohem nejistější poté, co někam zatelefonoval. Vešel do malého bistra v ulici Saint Antoine. Lucas tam vstoupil za ním.

„On ho zatkne?“ zeptal se taxikář, který Maigreta znal.

„Ne.“

„Proč?“

Pro něho byl totiž muž, kterému je policie v patách, mužem, kterého nakonec zatknou. K čemu to pronásledování, ta zbytečná krutost? Reagoval jako nezasvěcení lidé sledující štvani.

Cizinec se na inspektora vykašlal, vyzvedl si telefonní známku a zavřel se v kabině. Oknem bistra bylo vidět Lucase, který té chvíli využil a dal si velké pivo, což zvýšilo Maigretovu žízeň.

Byl to dlouhý hovor: skoro pět minut. Dvakrát nebo třikrát šel Lucas nahlédnout okénkem kabiny, aby zjistil, jestli se jeho klientovi něco nestalo.

Potom vedle sebe stáli u pultu, nemluvili na sebe, neznali se. Mužova fyziognomie se zcela změnila. Vyjeveně se rozhlížel, jako by číhal na příhodnou chvíli, ale pochopil asi, že pro něj ona chvíle už minula.

Nakonec zaplatil a vyšel ven. Zamířil k Bastille, obešel prakticky celé náměstí, kousek šel po bulváru Richard Lenoir pár kroků od Maigretova bytu, ale zabočil doprava do ulice de la Roquette.

Několik minut nato prostě zabloudil. Tu čtvrt' očividně neznal. Ještě dvakrát třikrát se pokusil utéct, jenže v ulicích bylo příliš mnoho lidí nebo na nejbližší křižovatce zahlédl čapku strážníka.

A pak začal pít. Vcházel do kavárniček, už ne kvůli telefonování, ale hodil do sebe pokaždé sklenku laciného koňaku; Lucas se rozhodl, že ho nebude sledovat do všech těch lokálů.

V jedné kavárničce muže někdo oslovil a on na něj hleděl bez odpovědi jako člověk, na nějž promluvíli jemu neznámou řečí. Maigret si najednou uvědomil, proč si hned, jak zrzek vstoupil k Malému Albertovi, řekl, že je to cizinec. Nebylo to ve střihu obleku nebo v tom, že neměl rysy Francouze. Mnohem spíš to byla ona obezřelost člověka, který se necítí ve svém prostředí, nerozumí a neumí se domluvit.

Ulice byly plné slunce. Bylo velmi vlaho. Poblíž náměstí Picpus vystrčily domovnice židle před vrata jako někde ve venkovském městečku.

Co oklik, než se dostali na bulvár Voltaire, pak na náměstí Republiky, které chlapík konečně poznal! Sestoupil do metra. Doufal ještě, že se Lucasovi ztratí? V každém případě si všiml, že jeho lest je zbytečná, protože Maigret oba muže po chvíli uviděl, jak vystupují zpátky na povrch.

Ulice Réaumur... Další oklika... Ulice de Turbigo, pak ulice Chapon, ulice Beaubourg.

„Je to jeho čtvrt’“, pomyslel si Maigret.

Bylo to jasné. Podle toho, jak se neznámý rozhlížel, bylo patrné, že poznává každý krámk. Tady byl doma. Možná že bydlí v některém ze zdejších ubohých hotýlků?

Váhal. Párkrát se zastavil někde na rohu ulice. Něco mu bránilo udělat, co chtěl. Tak došel až k ulici de Rivoli, jakési hranici této chudé a špinavé čtvrti.

Nepřekročil ji. Ulicí des Archives se znovu propracovával do ghetta a po chvíli šel ulicí des Rosiers.

Nechce, abychom zjistili, kde bydlí.

Ale proč a komu vlastně telefonoval? Požádal své komplice o pomoc? V jakou pomoc mohl doufat?

„Je mně toho chudáka líto“, povzdychl si šofér. „Jste si jistě, že je to zločinec?“

Ne! Dokonce si tím ani není jistý. Je však nutné ho pronásledovat. Je to jediná šance, jak se dovědět něco nového o smrti malého Alberta.

Potil se. Teklo mu z nosu. Každou chvíli vytáhl z kapsy velký zelený kapesník. A znovu a pořád pil, vzdaloval se od centra čtvrti tvořeného ulicemi du Roi de Sicile, des Ecouffes, de la Verrerie, od středu, kolem něhož kroužil, ale kam nikdy nezamířil.

Vzdaloval se a zase se vracel, jakoby nezadržitelně přitahován. V těch momentech šel pomaleji, váhavěji. Otáčel se po Lucasovi. Pak pátral pohledem po autu a zachmuřeně ho sledoval. Kdo ví, možná že kdyby neměl v patách taxík, pokusil by se Lucase zbavit, zatáhnout ho do nějakého temného zákoutí a tam ho zneškodnit.

Jak se blížil večer, byly ulice mnohem živější. Na chodnících a v uličkách s tmavými nízkými domy nebylo k hnutí. Jakmile se přiblíží jaro, lidé v této čtvrti žijí před domem. Dveře krámů i okna domů byly otevřené. Hrdlo svíral pach špíny a chudoby a sem tam vychrstla některá hospodyně kbelík špíny do ulice.

Lucas musel být u konce s dechem, přestože na sobě nedával nic znát. Maigret se rozhodl využít první příležitosti, aby ho vystřídal. Trochu se styděl, že si jede taxíkem jako zámeční hosté sledující šťvanici z kočáru.

Některými křižovatkami už projeli čtyřikrát nebo pětkrát. Najednou chlapíka napadla nová lest. Vklouzl do tmavého domovního vchodu a Lucas se zastavil ve dveřích. Maigret mu naznačil, aby vešel.

„Dávej pozor!“ zakřičel na něj z auta.

Za okamžik zas oba muži vyšli na ulici. Bylo jasné, že cizinec vstoupil do prvního domu, který se namanul, a doufal, že policisty zmate.

Opakoval to ještě dvakrát. Podruhé ho Lucas našel, jak sedí až úplně nahoře na schodech.

Chvilí před šestou se ocitli znovu na rohu ulice du Roi de Sicile a ulice Vieille du Temple, v kulisách Dvora zázraků. Cizinec znovu zaváhal. Pak pronikl do ulice, kde se to hemžilo davem ošumělých lidí. Bylo vidět zašlé vývěsní štíty několika hotýlků. Krámky byly uzounké, chodby ústily do tajemných dvorků.

Daleko se nedostal. Ušel asi deset metrů a zazněla rána, ostrá, ne silnější, než kdyby praskla pneumatika. Trvalo několik okamžiků, než se pohyb davu, jakoby hnaného setrvačností, zastavil. I taxík jako by udiveně sám zabrzdil.

Pak zaslechli dupot. Lucas se vrhl vpřed. Zazněl další výstřel.

Nedalo se zjistit, co se stalo, protože dav lidí se dal do pohybu. Maigret nevěděl, není-li inspektor zraněn. Vystoupil z vozu, doběhl k neznámému.

Ten seděl na chodníku. Nebyl mrtev. Jednou rukou se podpíral, druhou měl na prsou. Jeho modré oči se vyčítavě obrátily ke komisaři.

Pak jako by se zatáhly závojem. Nějaká žena řekla:

„To je přece hrůza!“

Mužovo tělo zakolísalo a sesulo se bokem na chodník.

Zrzek byl mrtev.

Lucas se vrátil s nepořízenou, ale bez zranění. Druhá vystřelená kulka ho nezasáhla: Prchající muž se pokusil vystřelit potřetí, ale zřejmě se mu zasekla zbraň.

Inspektor ho pořádně neviděl, takže s lítostí oznámil:

„Nedovedl bych ho popsat, ale zdá se mi, že měl hnědé vlasy.“

Dav lidí vlastně nenápadně dopomohl vrahovi k útěku. Jakoby náhodou. Lucas před sebou neměl ani na moment volný prostor.

A teď je obstoupili, v očích odsudek, ba hrozbu. Tady ve čtvrti nikomu netrvalo dlouho, než poznal policistu v civilu. Brzy se ke kriminalistům připojil městský strážník a odehnal zvědavce.

„Městskou sanitku,“ zavrčel Maigret. „Nejdřív zapíšejte a přivolejte dva tři kolegy.“

Ustaraně dával příkazy Lucasovi, kterého nechával na místě činu se strážníky. Potom se znovu zadíval na mrtvého. Měl sto chutí prohledat mu na místě kapsy, ale zvláštní stud mu v tom v přítomnosti zvědavců zabránil. Byl to příliš speciální výkon, příliš profesionální, a zde by mohl být brán jako profanace, ne-li provokace.

„Dávej pozor,“ doporučil inspektorovi potichu. „Určitě jsou v okolí ještě ti druzí.“

Na Zlatnické nábřeží to odsud bylo taxíkem pár minut. Rychle vyšplhal do šéfovy kanceláře a zaklepal, aniž se dal ohlásit.

„Další mrtvý,“ hlásil. „Tohohle nám zastřelili přímo před očima jako zajíce, rovnou na ulici.“

„Je identifikován?“

„Lucas tady bude za několik minut, jakmile odvezou tělo. Mohl bych dostat asi dvacet mužů? Budeme muset obklíčit celou tamější čtvrt.“

„Která to je?“

„Roi de Sicile.“

I ředitel kriminální policie se ušklíbl. Maigret odešel do kanceláře inspektorů, několik si jich vybral a dal jim příkazy. Potom vyhledal komisaře, který vedl mravnostní brigádu.

„Mohl byste mi půjčit inspektora, který zná dokonale ulici du Roi de Sicile, ulici des Rosiers a čtvrt kolem? Tam musí být hezká řádka prostitutek.“

„Až moc.“

„Za půl hodiny mu předložíme fotografii.“

„Zase mrtvolka?“

„Naneštěstí ano. Ale nemá znetvořený obličej.“

„Rozumím.“

„Zřejmě se jich tam v okolí schovává víc. Ať váš člověk dává pozor, jsou to zabijáci.“

Pak sestoupil do oddělení kontroly hotelů a požádal svého kolegu přibližně o totéž.

Důležité bylo jednat rychle. Ověřil si, že inspektoři odešli obklíčit čtvrt. Potom zatelefonoval do pitevny.

„Co fotky?“

„Můžete si pro ně poslat za pár minut. Tělo právě přivezli. Děláme na tom.“

Zdalo se mu, že na něco zapomněl. Byl připraven k odchodu, ale zůstal stát, škrabal se na bradě a najednou se mu zjevila tvář soudce Comélieua. Naštěstí!

„Haló! Dobrý večer, pane... Tady Maigret.“

„Copak dělá váš majitel bistra, pane komisaři?“

„Je to skutečně majitel bistra, pane rado.“

„Identifikován?“

„Ano, dokonale.“

„Jak postupuje vyšetřování?“

„Máme už jednoho mrtvého.“

Měl dojem, že vidí, jak soudce na druhém konci drátu nadskakuje.

„Prosím?“

„Máme nového mrtvého. Tentokrát ale patří k opačnému klanu.“

„To chcete říci, že ho zabila policie?“

„Ne, ti pánové to vzali na sebe.“

„O jakých pánech to mluvíte?“

„Udělal to asi jeho komplici.“

„Zatkli jste je?“

„Zatím ještě ne.“

Ztišil hlas.

„Bojím se, pane rado, že to bude dlouhé a svízelné. Vyklubalo se z toho něco moc, moc ošklivého. Oni zabíjejí, rozumíte?“

„Předpokládám, že kdyby se nedopustili vraždy, nevyklubalo by se z toho vůbec nic...“

„Vy mi nerozumíte. Brání se tím, že chladně vraždí. Víte, není to přese všechno zdaleka tak běžné, jak si myslí veřejnost. Neváhali zabít svého člověka.“

„Proč?“

„Pravděpodobně proto, že se prozradil a mohl nás přivést na stopu jejich doupěte. Navíc je to čtvrt darebáků, jedna z nejhorších v Paříži. Kupy cizinců bez dokumentů nebo s falešnými papíry.“

„Co hodláte dělat?“

„Rutinní práci, nemohu jinak, protože nesu odpovědnost. Dnes v noci razii. I když asi s nulovým výsledkem.“

„V každém případě doufám, že nám to nevynesete další oběti.“

„Taky doufám.“

„V kolik hodin začnete?“

„Jako obvykle – kolem druhé ráno.“

„Dnes večer mám partii bridže. Protáhnu ji, jak nejdéle to bude možné. Zavolejte mi, jakmile skončíte.“

„Ano, pane rado.“

„Kdy mi pošlete hlášení?“

„Jakmile na ně budu mít čas. Pravděpodobně ne dřív než zítra večer.“

„A vaše bronchitida?“

„Jaká bronchitida?“

Zapomněl na ni. Do kanceláře vrazil Lucas s červenou kartou v ruce. Maigret věděl předem, co to je. Odborová legitimace na jméno Viktor Polanský, národnost česká, pomocný dělník u Citroena.

„Adresa?“

„Javelské nábřeží sto třicet dva.“

„Moment, moment. Ta adresa mi něco říká. Je to zřejmě ten hnusný penzión na rohu nábřeží a nevím už které ulice.

Dělali jsme tam št'áru asi před dvěma roky. Zjisti, jestli mají telefon.“

Maigret se nemýlil, bylo to poblíž tmavých továrenských budov nad Seinou, smradlavý penzión narvaný cizinci, kteří nedávno přijeli do města a často spali po třech i po čtyřech v jednom pokoji, přestože to neodpovídalo policejním předpisům. Nejvíce překvapovalo, že podnik řídila žena a že si se všemi těmi muži věděla rady. Dokonce jim i vařila.

„Haló! Nábřeží de Javel sto třicet dva?“

Chraplavý hlas ženy.

„Je u vás momentálně nějaký Polanský?“

„Mlčela, dávala si s odpovědí načas.“

„Mluvím o Viktorovi...“

„A co má být?“

„Je u vás?“

„Co je vám po tom?“

„Jsem jeho přítel.“

„Jste policajt, to ano.“

„Dejme tomu, že volá policie. Bydlí Polanský pořád ještě u vás? Nemusím dodávat, že si to ověříme.“

„Však my víme, co umíte.“

„No tak.“

„Nebydlí tady už víc než šest měsíců.“

„Kde pracoval?“

„U Citroena.“

„Jak dlouho byl už ve Francii?“

„To nevím.“

„Mluvil francouzsky?“

„Ne.“

„Bydlel u vás dlouho?“

„Asi tři měsíce.“

„Měl přátele? Chodily k němu návštěvy?“

„Ne.“

„Papíry měl v pořádku?“

„Zřejmě ano, protože vaše hotelová brigáda neměla námitky.“

„Ještě něco. Stravoval se u vás?“

„Nejčastěji ano.“

„Měl ženské?“

„Poslyšte, vy prasáku, já své zákazníky nehlídám!“

Zavěsil, obrátil se na Lucase:

„Brnkni na cizineckou policii.“

Na policejní prefektuře neměli o Polanském sebemenší záznam. Jinak řečeno sem Čech přijel ilegálně jako spousta jiných, jako tisíce a tisíce chlapů, kteří živoří v pařížských pochybných čtvrtích. Jako většina ostatních si dal vystavit falešnou legitimaci. Právě ve Faubourgu Saint Antoine je jisté officíny vyrábějící sériově a za pevné ceny.

„Zeptej se u Citroena!“

Přinesli fotografie mrtvého a Maigret je rozdál inspektorům z mravnostního a z hotelové brigády.

Sám vyšplhal do evidence s otisky prstů.

Neodpovídal jim žádný kartotéční lístek.

„Moers tady není?“ zeptal se ve dveřích laboratoře.

Moers tam být neměl, protože pracoval celou minulou noc a celý den. Ale jemu stačila jen trocha spánku. Rodinu neměl, ani žádný vztah, o němž by se vědělo, žádnou vášeň kromě své laboratoře.

„Tady jsem, šéfe.“

„Další mrtvola pro tebe. Stav se nejdřív u mě v kanceláři.“

Sestoupili tam společně. Lucas měl na drátě účtárnu továren Citroen.

„Ta bába nelhala. Pracoval ve fabrice tři měsíce. Teď už jeho jméno nefiguruje na výplatních listinách skoro šest měsíců.“

„Dobrý pracant?“

„Absence skoro žádná. Ale mají jich tolik, že je osobně neznají. Zeptal jsem se, jestli bychom získali bližší informace, kdybychom si zítra promluvili s mistrem, u kterého pracoval. Prý je to nemožné. Kdyby šlo o kvalifikovaného dělníka, tak ano. Ale nádeníci, skoro samí cizinci, přijdou a odejdou, ty nikdo nezná. Před vraty závodu čekají na přijetí pořád

stovky lidí. Pracují pár dní, pár týdnů, pár měsíců, a pak zmizí. Překládají je z dílny do dílny podle toho, jak je kde potřebují.“

„A obsah kapes?“

Na psacím stole ležela odřená kožená peněženka, původně patrně zelená; kromě odborové karty obsahovala fotografii mladé dívky. Byla to kulatoučká tvář dívky v rozpuku, s copy omotanými kolem hlavy, takže nad čelem vypadaly jako věnec. Asi Češka, z venkova.

Dvě tisícifrankové a tři sto frankové bankovky.

„To je hodně,“ zamumlal Maigret.

Dlouhý vystřelovací nůž se špičatou čepelí a ostřím jako břitva.

„Co myslíš, Moersi, nemohli tímhle nožem zabít malého Alberta?“

„Možné to je, šéfe.“

I kapesník byl nazelenalý. Polanský měl zřejmě zelenou barvu rád.

„To je pro tebe! Není to zrovna nic chutného, ale třeba z toho něco vyjde při analýze.“

Balíček gauloiské a zapalovač německé značky. Nějaké drobné. Klíč žádný.

„Víš jistě, Lucasi, že v kapse nebyl klíč?“

„Naprosto jistě, šéfe.“

„Svlékli ho?“

„Zatím ne. Čekají na Moerse.“

„Tak už tam běž, chlapče! Tentokrát nemám čas jít s tebou. Strávíš tam zase polovinu noci a budeš celý zmlácený.“

„Já to klidně dvě noci za sebou vydržím. Nebude to poprvé.“

Maigret dal zavolat k Malému Albertovi.

„Nic nového, Emile?“

„Nic, šéfe. Pracujeme.“

„Hodně lidí?“

„Míň než ráno. Pár lidí se zastavilo na aperitiv, ale na večeri skoro nikdo.“

„Manželku pořád ještě baví hrát si na paní hospodskou?“

„Je nadšená. Vygruntovala ložnici, převlékla postel, takže nám bude celkem dobře. Co váš zrzek?“

„Je mrtev.“

„Cože?“

„Jeden z jeho kamarádů ho raději oddělal kulkou do prsou, když se hoch chtěl vrátit domů.“

Ještě nakoukl do kanceláře inspektorů. Musel myslet na všechno.

„Co ten žlutý citroen?“

„Nic nového. Ale lidi nám hlásí, že ho viděli ve čtvrti Barbes Rochechouart.“

„To není hloupé. Jen po té stopě běžte.“

Znovu z topografických důvodů. Čtvrť Barbes sousedí se čtvrtí kolem Severního nádraží. A Albert tam dlouho pracoval jako číšník v pivnici.

„Nemáš žízeň, Lucasi?“

„Nijak zvlášť. To může počkat.“

„A tvá žena?“

„Stačí, když jí zavolám.“

„Dobrá. Já té své taky zavolám a tebe si tu nechám.“

Přece jenom byl trochu unaven a bylo mu milejší nezůstat při práci sám; ještě k tomu jim noc dá asi pěkně zabrat.

Zastavili se spolu u Dauphina na aperitiv a jako vždycky se dost naivně divili, že když oni jsou až po krk ve vyšetřování, život kolem nich plyne normálně, všichni se starají o své drobné záležitosti a žertují. Co je lidem po tom, že na chodníku v ulici du Roi de Sicile odkrouhli nějakého Čecha? Pár řádečků v novinách.

A pak se jednoho krásného dne stejným způsobem dovědí, že byl zatčen i vrah.

Nikdo kromě zasvěcených taky nevěděl, že se na noc připravuje policejní štábla v jedné z nejhustěji zabydlených a nejznepokojivějších čtvrtí Paříže. Všimli si chodci inspektorů rozestavených na všech nárožích a tvářících se tak lhostejně, jak bylo vůbec možné?

Možná pár nevěstek, vtěsnaných do temných koutů, odkud každou chvíli vyrazely a chytaly kolemjdoucí muže za rukáv, se neklidně rozhlíželo, když poznaly charakteristickou figuru některého z inspektorů mravnostní policie. Bylo jim jasné, že stráví část noci na komisařství. Ale už si zvykly. Stávalo se jim to přinejmenším jedenkrát do měsíce. Když nebyly nakažené, byly kolem desáté dopoledne propuštěny. A dál?

Majitelé nuzných penzionů také nevidí moc rádi, když jim přijdou v nezvyklou hodinu kontrolovat zápisy hostů. Což o to, mají je v pořádku. Vždycky je mají v pořádku.

Strčili jim pod nos fotografii. Předstírali, že si ji pozorně prohlízejí, někdy si šli i pro brýle.

„Znáte toho člověka?“

„Nikdy jsem ho neviděl.“

„Máte u vás nějaké Čechy?“

„Mám tady Poláky, Italy, jednoho Arménce, ale Čechy žádné.“

„Dobrá.“

Rutina. Jeden inspektor, který měl na starosti pátrání po žlutém citroenu, se vyptával autoopravců, mechaniků, strážníků, obchodníků, domovnic.

Rutina.

Chevrier s manželkou hráli majitele bistra na Charentonském nábřeží a za chvíli, až nasadí okenice, si budou chvíli povídat u obrovských kamen, než se klidně uloží ke spánku do postele malého Alberta a šilhavé Niny.

Tu by také bylo třeba najít. Na mravnostním ji neznají. Kam se jen poděla? Ví, že její muž je mrtev? Jestliže to ví, proč nepřišla identifikovat tělo, když byla uveřejněna fotografie v novinách? Ti druzí ho možná nepoznali. Ale ona? Nebo si má policie myslet, že ji vrahové odvěkleli? V žlutém autě nebyla, když jeho osazenstvo vyložilo mrtvolu na náměstí Svornosti.

„Vsadil bych se,“ řekl Maigret sledující urputně svou představu, „že ji jednoho dne najdeme někde na venkově.“

„To je úžasně, kolik lidí, když je zle, pocítí potřebu jet se nadýchat čerstvého vzduchu, nejčastěji do klidného venkovského hostince, kde je dobrá strava a lehké víno.“

„Vezmeme si taxi?“

Pokladník bude mít zase řeči, s nepříjemnou tvrdošíjností se vždycky probírá účtenkami a s oblibou vykřikuje:

„Projíždím se já městem v taxíku?“

Než by šli čekat na autobus na druhou stranu Pont Neuf, raději si zastavili taxík na nábřeží před kriminálkou.

„Do Cadranu v ulici Maubeuge.“

Pěkná pivnice, jaké měl Maigret rád, ještě nezmodernizovaná, s klasickým pásem zrcadel na stěnách, lavicemi potaženými tmavočervenou umělou kůží, bílými mramorovými stolky a sem tam niklovými koulemi se sklápěcím víkem, kam se házejí utěrky. Příjemně tady vonělo pivo a kyselé zelí vařené ve víně. Jenom tu bylo trochu moc lidí, uspěchaných, obtěžkaných zavazadly; jedli nebo pili příliš rychle, netrpělivě volali na číšníky s pohledem upřeným na velký svítící ciferník nádražních hodin.

I majitel, stojící poblíž kasy a pozorující důstojně dění kolem, byl součástí té tradice, byl menší postavy, obtloustlý, plešatý, na sobě měl volný oblek a střevíce z jemné kůže bez jediného smítka.

„Prosil bych dvě velká piva, dvakrát obložené zelí a pana šéfa.“

„Vy chcete mluvit s panem Jeanem?“

„Ano.“

Bývalý vrchní nebo majordomus, který se nakonec udělal pro sebe?

„Pánové...“

„Rád bych od vás dostal jednu informaci, pane Jeane. Měli jste tu číšníka Alberta Rochaina, říkalo se mu, myslím, malý Albert.“

„Slyšel jsem o něm.“

„Vy jste ho neznal?“

„Já tenhle podnik koupil tegrve před třemi lety. Pokladní, která tu zůstala, ještě Alberta znala.“

„Chcete tím říct, že už u vás ta paní není?“

„Zemřela loni. Seděla tady za tou pokladnou víc než čtyřicet let.“

Ukazoval na kukaň pro pokladní z leštěného dřeva, trůnila v ní asi třicetiletá blondýnka.

„A co číšníci?“

„Byl tady taky jeden starší, Ernest, ale odešel mezitím do penze a vrátil se do svého kraje někde v Dordogni, pokud se nemýlím.“

Šéf podniku zůstal sice stát u obou kriminalistů, kteří jedli obložené kyselé zelí, ale neuniklo mu nic z toho, co se dělo kolem.

„Julesi, stůl dvacet čtyři!“

Usmíval se na dálku na odcházejícího hosta.

„François! Zavazadla pro madame!“

„Bývalý majitel ještě žije?“

„Ten je na tom líp než my oba dohromady.“

„Nevíte, kde bych ho mohl najít?“

„No přece u něj doma. Čas od času mě přijde navštívit. Nudí se, říká, že si znovu otevře kavárnu.“

„Budete tak hodný a dáte mi jeho adresu?“

„Policie?“ zeptal se stručně restaurátér.

„Komisař Maigret.“

„Promiňte! Neznám číslo domu, ale můžu vám to vysvětlit, pozval mě dvakrát třikrát k sobě na oběd. Znáte Joinville? Víte, kde je Ile d' Amour, ten ostrůvek trochu za mostem? Nebydlí přímo na ostrově, ale ve vile přesně proti jeho špici. Před domem je přístaviště pro lodi. Snadno to poznáte.“

Bylo půl deváté, když taxík zastavil naproti vile. Na bílé mramorové tabulce byl ozdobný nápis: Hnízdo, a vodní pták nebo něco, co se mu mělo podobat, jak sedá na kraj hnízda.

„To mu dalo práce, než to vymyslel!“ poznamenal Maigret, když zvonil.

Bývalý majitel Cadranu se totiž jmenoval Loiseau, pták, Désiré Loiseau.

„Uvidíš, že je z départementu Nord a že nám nabídne starou jalovcovou.“

Nemýlil se. Nejdřív se zjevila malá kulatá žena, blondátá a růžová; museli jste se na ni podívat zblízka, abyste si všimli jemných vrásek skrytých pod vrstvou pudru.

„Pane Loiseau!“ zavolala. „Někdo za vámi přišel!“

Nicméně to byla paní Loiseauová. Uvedla je do salónu, kde to páchlo lakem.

Loiseau byl také obtloustlý, ale přitom velký a široký v ramenou, vyšší a širší než Maigret, avšak nebránilo mu to pohybovat se s lehkostí tanečníka.

„Posadte se, pane komisaři. Vy taky, pane...?“

„Inspektor Lucas.“

„Vida! Znával jsem ještě ve škole někoho, kdo se taky jmenoval Lucas. Nejste Belgičan, inspektore? Já ano. Taky je to slyšet, vidíte? Ale ano! Já se za to nestydím! Není to nic, co by člověku ubíralo na cti. Maminko, přines nám něco k pití.“

A byla to sklenička jalovcové.

„Albert? To bych řekl, že si vzpomínám. Chlapec ze severní Francie. Jeho matka byla myslím Belgičanka. Moc jsem jeho odchodu litoval. Víte, v našem podnikání je důležité především to, aby byl personál veselý. Lidi, co chodí do kaváren, mají rádi usměvavé obličeje. Vzpomínám si například na jednoho vrchního, dobráka chlapa s nevím už kolika dětmi, ten se vždycky nahnul k hostům, kteří si objednali sodu nebo malou láhev Vichy nebo cokoli bez alkoholu, a důvěrně se jich zeptal:

„Taky máte žaludeční vřed?“ Žil svým vředem. Mluvil jen o svém žaludečním vředu, musel jsem se ho zbavit, protože lidi si přesedali, když se blížil k jejich stolu.

Albert, to byl přesný opak. Vtipálek. Srandista. Prozpěvoval si. Klobouk nosil, jako by s ním žongloval, jakoby jen pro zábavu, a nenapodobitelným způsobem říkal: „To dnes máme venku krásně, co?““

„Odešel od vás, protože se udělal pro sebe?“

„Ano, někde směrem k Charentonu.“

„Dědil?“

„Myslím, že ne. Mluvil o tom se mnou. Myslím, že se prostě oženil.“

„V době, kdy od vás odcházel?“

„Ano, krátce předtím.“

„Nebyl jste mu na svatbě?“

„Určitě bych býval šel, kdyby se ženil v Paříži, protože v mém podniku jsme byli jako jedna rodina. Ale brali se na venkově, nevím už kde.“

„Nevzpomněl byste si?“

„Ne. Přiznám se, že co je za Loirou, to je pro mě Jih.“

„Jeho ženu jste neznal?“

„Jednou ji přivedl a představil mi ji. Brunetka, ne moc hezká...“

„Šilhala?“

„Oči jí koukaly každé jinam, ano. Ale nebylo na tom nic nehezkého. U někoho to zaráží a u někoho to ani nevadí.“

„Nevíte, jak se jmenovala za svobodna?“

„Ne. Zdá se mi, že to byla jeho příbuzná, sestřenice nebo tak něco. Znali se odjakživa. Albert říkával: „Když už do toho má člověk dřív nebo později praštit, tak je lepší vzít si někoho, koho znáte.“ Ten bez vtipkování nebyl ani minutu. Prý se mu nikdo nevyrovnal, když se dal do zpěvu, a slyšel jsem od hostů, že si mohl klidně vydělávat v kabaretech.

Ještě skleničku? Jak vidíte, tady je klid, až moc velký klid, možná že si ještě jednou znovu zařídím kavárnu. Naneštěstí takových zaměstnanců, jako byl Albert, je už dneska málo. Znáte ho? Jdou mu kšefty?“

Maigret mu raději neřekl, že je Albert po smrti, protože věděl, že by to znamenalo dobrou hodinku bédování a vzdychání.

„Znal jste nějaké jeho důvěrné přátele?“

„Ten se kamarádil s každým.“

„Nikdo na něj nikdy nečekal, když mu končila služba?“

„Ne. Chodil na dostihy. Zařizoval si služby tak, aby byl často volný odpoledne. Ale neriskoval. Nikdy si ode mě nepokoušel vypůjčit peníze. Sázel jen tolik, na kolik měl. Jestli se s ním uvidíte, vyřídte mu ode mě, že...“

Pani Loiseauová, která od manželova příchodu neotevřela pusy, se dál usmívala jako vosková figurína za výkladem kadeřníka.

Ještě skleničku? Ano. Hlavně proto, že jalovcová byla dobrá. A pak se s Lucasem vrhnou do šňáry v uličce, kde se na ně nikdo nebude usmívat.

6

Dva policejní vozy zastavily na rohu ulic de Rivoli a Vieille du Temple a chvíli bylo vidět, jak se pod lucernami stříbřitě lesknou knoflíky na uniformách strážníků. Zaujali postavení v ulicích kolem dokola, a tím je přehradili; hlídkovali tam už inspektoři kriminální policie.

Potom se za tato auta zařadily zelené antony. Na rohu ulice du Roi de Sicile policejní důstojník upřeně pozoroval ručičky na hodinkách.

V ulici Saint Antoine se chodci ustrašeně otáčeli a přidávali do kroku. V obklíčené čtvrti svítilo ještě tu a tam pár oken, světlo bylo ve vchodu do hotýlků a rozsvícená byla lucerna nevěstince v ulici des Rosiers.

Důstojník městské policie s očima stále upřenýma na hodinky počítal poslední vteřiny a Maigret, lhostejný nebo poněkud stísněný, stál vedle něho s rukama zabořenýma do kapes zimního kabátu a koukal jinam.

Čtyřicet... Padesát... Šedesát... Ozvalo se dvojí ostré zapísknutí a okamžitě mu odpovídaly další policejní píšťalky.

Uniformovaní strážníci postupovali ulicemi v rojnici, zatímco policisté v civilu vcházeli do neosvětlených hotelů.

Jako vždycky v podobných situacích se skoro všude otevřela okna; ve tmě bylo vidět bílé postavy, které se znepokojeně nebo vztekale vykláněly. A už bylo slyšet hlasy. Už před sebou strážník vedl prostitutku, kterou vylovil někde v tmavém zákoutí a která mu sprostě lála.

Také se ozývaly spěšné kroky, muži se snažili přehnout, vrhali se do tmy uliček: marně, narazili tam na jiné policejní kordóny.

„Doklady!“

Rozsvěcely se baterky, ozářily podezřelé obličeje, umaštěné pasy a průkazy totožností. V oknech stáli obyvatelé čtvrti, kteří věděli, že tak brzy neusnou, a přihlíželi šťáře jako podívané.

Hlavní úlovek už byl za katrem. Tihle klienti na šťáru nečekali. Jakmile zde v okolí někoho zabili, věděli předem, co nastane. A jen se setmělo, plížily se těsně kolem zdí stíny a muži se starými kufry nebo podivnými ranci naráželi na Maigretovy inspektory.

Byla to tak trochu všehochuť: zákaz pobytu, pasáci, falešné průkazy a jako vždycky Poláci a Italové, kteří neměli papíry v pořádku.

Tvářili se jakoby nic, ale policisté vybaflí na každého velmi tvrdě:

„Kam jdeš?“

„Stěhuju se.“

„Proč?“

Chlapům svítily ve tmě oči úzkostí nebo vzteky.

„Našel jsem si práci.“

„Kde?“

Někteří tvrdili, že jedou k sestře, která bydlí na severu nebo v okolí Toulouse.

„Tak si pro jistotu nastup!“

Zelený anton. Noc za katrem, než se zjistí totožnost. Většinou to byli bezvýznamní rošťáci, málokdo z nich měl však čisté svědomí.

„Zatím ani jediný Čech, šéfe!“ hlásili Maigretovi.

Teď už zůstal komisař na místě, pozoroval, jak se míhají stíny, zasmušile kouřil dýmku, slyšel výkřiky, spěšné kroky a tu a tam plesnutí facky.

Největší pohyb nastal v domech se zařízenými pokoji. Majitelé si v rychlosti natahovali kalhoty, stáli zakaboněni v kancelářích, kde skoro všichni spávali na rozkládacích lehátkách. Někteří se pokoušeli nabídnout skleničku strážníkům hlídkujícím dole v chodbě; inspektoři mezitím těžkým krokem stoupali do poschodí.

Rázem se všechny smrduté buňky domu probudily k čilému životu. Ozvalo se zaklepání na první dveře.

„Policie!“

Rozespálí, bledí lidé v košilích, muži, ženy, úzkostný, u někoho vylekaný výraz v očích.

„Vaše doklady!“

Bosky se pro ně rozběhli pod polštář nebo do zásuvky, někdy museli prohrabovat staromódní kufry, které pocházely z druhého konce Evropy.

V hotelu Zlatý lev zůstal sedět na posteli nahý muž, nohy mu visely dolů, zatímco jeho společnice předkládala policistům knížku prostitutky.

„A co ty?“

Koukal na inspektora naprosto nechápavě.

„Máš pas?“

Ani se nehnul. Pod černými dlouhými chlupy vypadalo jeho tělo bělejší, než ve skutečnosti bylo. Sousedi po něm z chodby pokukovali a smáli se mu.

„Kdo je to?“ zeptal se inspektor šlapky.

„Nevím.“

„On ti nic neřekl?“

„Neumí francouzsky ani blafnout.“

„Kdes k němu přišla?“

„Na ulici.“

Za katr! Strčili mu do rukou šatstvo. Naznačili mu, že se má obléct a on dlouho nerozuměl, protestoval, obracel se na svou společnici, jako by ji o něco žádal. Asi o své peníze? Možná že přijel do Francie ten den večer, a svou první noc skončí ve vazbě.

„Vaše doklady...“

Dveře se otvíraly do zchátralých místností, kde se kromě pachu vládnucího v celém domě vznášel navíc pach hostů, ať zde byli na týden nebo na jednu noc.

Před zelenými antony se tísnilo patnáct dvacet osob. Strkali je dovnitř jednoho po druhém a některé šlapky, které už na to byly zvyklé, se strážníky žertovaly. Některé se bavily tím, že jim obscénními gesty cosi naznačovaly.

Někdo plakal. Muži svírali pěsti, třeba mladý, slámově světlý blondýn s oholenou hlavou – ten neměl vůbec žádný doklad a našli u něj revolver.

V hotýlcích a na ulici probíhal výběr zadržených velmi zběžně, skutečná práce nastane až ve věznici prefektury, buď ještě v noci, nebo příští den ráno.

„Doklady...“

Největší nervozitu projevovali nájemci hotýlků, protože riskovali ztrátu licence. Přitom nikdo z nich nedodržoval předpisy. U všech byli nezapsaní hosté.

„Vy přece víte, pane inspektore, že jsem měl vždycky věci v pořádku, ale když vám přijde host o půlnoci a vy jste rozespalí...“

V hotelu Zlatý lev, jehož mléčně svítící koule nad vchodem byla nejbližší Maigretovu stanovišti, se otevřelo okno. Ozvala se píšťalka. Komisař udělal pár kroků a zdvihl hlavu.

„Co se děje?“

Jako z udělaní byl nahoře mladický inspektor a ten ze sebe vykoktal:

„Myslím, že byste měl přijít nahoru.“

Maigret stoupal po úzkém schodišti s Lucasem v patách. Přidržel se zároveň zábradlí i zdi. Schody vrzaly. Už léta, abychom neřekli staletí, měly být tyto domy s ložisky blech a vši ze všech zemí světa strženy, nebo spíš spáleny. Šlo o druhé patro. Dveře zely dokořán a na elektrické šňůře visela od stropu žárovka bez stínítka, tak slabá, že bylo vidět její rozžhavené drátky. V pokoji nikdo. Stály tam dvě železné postele, ale jen jedna byla rozestlaná. Na zemi matrace a pokrývky z šedavé nekvalitní vlny, sako přehozené přes židli, lihový vaříč a na stole jídlo a prázdná láhev.

„Tady vedle, šéfe...“

Spojovací dveře do sousedního pokoje byly otevřeny a Maigret tam uviděl ležící ženu, obličej na podušce, nádherné planoucí oči, které ho zarputile pozorovaly.

„Co se děje?“

Tak výrazný obličej neviděl mnohokrát v životě. A nikdy ještě tak divoce nespoutaný výraz.

„Dobře se na ni podívejte,“ drmolil rozpačitě inspektor. „Chtěl jsem, aby vstala. Mluvil jsem na ni, ale ona se nenamáhala s odpovědí. Tak jsem se přiblížil k posteli. Snažil jsem se s ní zatrást. Podívejte na mou ruku. Pokousala mě do krve.“

Žena se neusmála, když viděla, jak inspektor ukazuje zraněný prst. Její rysy se naopak stáhly jakoby prudkou bolestí. A Maigret pozorující ženu na posteli srahl obočí a zahučel:

„Ale vždyť ona rodí!“

Obrátil se na Lucase.

„Zatelefonuj pro sanitku a dovez ji do porodnice. Řekni nájemci, ať okamžitě přijde nahoru.“

Teď se mladý inspektor červenal a neodvažoval se pohlédnout k posteli. Všude bylo slyšet vrzání parket, prohlídka pokračovala v dalších poschodích.

„Ty nemíníš mluvit?“ zeptal se Maigret ženy. „Nerozumíš francouzsky?“

Stále ho upřeně pozorovala, ale nebylo možné uhodnout, co si myslí. Jediný cit, který vyjadřovala její tvář, byla urputná nenávisť.

Byla mladá, snad jí nebylo ani pětadvacet let, a její kulaté plné tváře rámovaly dlouhé, hedvábné černé vlasy. Někdo klopýtal po schodišti. Ve dveřích se váhavě zastavil nájemce hotelu.

„Kdo je to?“

„Jmenuje se Maria.“

„Maria – a jak dál?“

„Ona myslím jiný jméno nemá.“

Maigret se najednou zmocnila zlost, které vzápětí litoval. Zdvihl u nohou postele mužskou botu.

„A co tohle?“ zařval a mrštil s ní nájemci k nohám. „To se taky nijak nejmenuje? A co tohle? A tohle?“

Popadl sako, špinavou košili ve skříni, další botu a čepici se štítkem.

„A co toto?“

Vešel do vedlejší místnosti a ukázal na dva kufry v koutě.

„A co tady tohle?“

Sýr na zamaštěném papíře, sklenice, čtyři, a talíře se zbytky uzeniny.

„Měls všechno ty lidi, co tu bydleli, zapsané v knize hostů? No tak! Odpověz! A kolik jich vůbec bylo?“

„Já nevím.“

„Mluví ta žena francouzsky?“

„Já nevím... Ne! Umí jen pár slov...“

„Jak dlouho už tady je?“

„Já nevím.“

Měl ošklivý zamodralý vřídek na krku, řídké vlasy, a vypadal na neduživce. Nevzal si šle, takže mu padaly kalhoty a musel si je přidržovat oběma rukama.

„Kdy to začalo?“

Maigret ukazoval na ženu.

„Nikdo mi nic neřek...“

„Lžeš! A co ti druzí? Kde jsou?“

„Asi odešli...“

„Kdy?“

Maigret proti němu vyrazil celým tělem se zaťatými pěstmi. V tu chvíli byl schopen uhodit.

„Vytratil se hned potom, co sejmuli toho chlapa na ulici, nezapírej! Byli mazanější než ti ostatní. Nečekali, až policie zablokuje ulice.“

Nájemce neodpovídal.

„Podívej na tuhle fotku a přiznej se, že ho znáš!“

Strčil mu pod nos fotografii Viktora Polanského.

„Znáš ho?“

„Ano.“

„Bydlel v tomhle pokoji?“

„Vedle.“

„S těmi ostatními? A kdo spával s touhle ženskou?“

„Přisahám, že nic nevím. Možná že jich s ní spalo víc...“

Lucas šlapal do schodů. Skoro vzápětí bylo zvenku slyšet houkačku sanitky. Ženě se vydral bolestný výkřik, ale hned

se kousla do rtů a vzdorovitě vydržela pohled mužů.

„Lucasi, já tu mám ještě chvíli co dělat. Pojedeš s ní. Nehneš se od ní. To znamená, že se nehneš z chodby porodnice. Pokusím se sehnat českého tlumočníka.“

Další nájemníci, které policisté odváděli, sestupovali těžce ze schodů a srazili se s chlapy ze sanitky, kteří šli nahoru s nosítky. V špatném osvětlení působila celá ta scéna přízračně. Podobala se těžkému snu, ale snu plnému špíny a potu. Maigret raději ustoupil do vedlejší místnosti, když muži ze sanitky nakládali ženu na nosítka.

„Kam ji vezeš?“

„Do Laennecovy nemocnice. Volal jsem do tří porodnic, než jsem našel volné místo.“

Nájemce hotelu se neodvažoval ani pohnout a zachmuřeně hleděl do země.

„Zůstaň tady. Zavři dveře!“ poručil mu Maigret, když zůstali sami. „A teď povídej.“

„Přisahám, že toho moc nevím.“

„Dnes večer sem přišel inspektor a ukázal ti fotku. Je to tak?“

„Ano.“

„Tys prohlásil, že toho muže neznáš.“

„Pardon! Řekl jsem, že u nás nebydlí.“

„Jak to?“

„Není u nás zapsanej. Ta ženská taky ne. Zapsal se jinej a vzal si dva pokoje.“

„Jak dlouho tady je?“

„Asi pět měsíců.“

„Jak se jmenuje?“

„Sergej Madok.“

„To on je hlava té bandy?“

„Jaké bandy?“

„Dám ti dobrou radu: nedělej ze sebe hlupáka! Jinak se půjdeme bavit jinam a zítra ráno ti tu tvou boudu zavřeme.

Rozuměls?“

„Já měl vždycky všechno v pořádku.“

„Kromě dnešního večera. Řekni mi něco o Sergeji Madokovi. Je to Čech?“

„Má to napsaný v papírech. Mluví všichni stejnou řečí. Není to polština, na Poláky už jsem zvyklej.“

„Kolik je mu?“

„Kolem třiceti. Na začátku mně řekl, že dělá ve fabrice.“

„A skutečně tam pracoval?“

„Ne.“

„Jak to víš?“

„Protože zůstával celej den tady.“

„A ti druzí?“

„Ti taky. Ven chodil vždycky jen jeden. Nejčastějc ona, chodila nakupovat do ulice Saint Antoine.“

„Co dělali od rána do večera?“

„Nic. Spali, jedli, pili a hráli karty. Nedělali žádněj rámus. Čas od času zpívali, ale nikdy v noci, takže jsem si neměl na co stěžovat.“

„Kolik jich bylo?“

„Čtyři muži a Maria.“

„A všichni čtyři s Marií... něco měli?“

„Nevím.“

„Lžeš. Povídej.“

„Cosí mezi nima bylo, ale nevím přesně co. Někdy se hádali a mně se zdálo, že kvůli ní. Stalo se mně, že jsem vešel do zadní místnosti, a ten, co tam zrovna nebyl, nebyl vždycky ten samej.“

„Třeba ten z fotky, Viktor Polanský?“

„Myslím, že jo. Aspoň někdy. V každým případě byl zamilovanej.“

„Kdo z nich poroučel?“

„Myslím, že ten, co se jmenuje Karl. Slyšel jsem jeho druhý jméno, ale je tak složitý, že jsem ho nikdy nemoh vyslovit, a tak si ho nepamatuju.“

„Moment.“

Maigret vytáhl z kapsy malý notýsek a naslinil si tužku jako školák.

„Tak nejdřív ta žena, říkáš jí Maria. Pak Karl. Pak Sergej Madok, na toho jsou zapsané oba pokoje. Viktor Polanský, co ho zabili. To je všechno?“

„Patří k nim ještě mladej kluk.“

„Jaký kluk?“

„Já myslím, že je to Mariin bratr. Rozhodně je jí podobnej. Vždycky mu říkali Petr. Je mu tak šestnáct sedmnáct.“

„Ten taky nepracuje?“

Nájemce zavrtěl hlavou. Maigret před chvílí otevřel okno, aby v místnosti trochu vyvětral – venku to však smrdělo stejně jako uvnitř v hotelu – a nájemci bylo bez saka zima, začal drkotat zuby.

„Nikdo z nich nepracuje.“

„Ale přitom hodně utráceli, ne?“

Maigret ukazoval na kupu prázdných lahví v koutě, byly mezi nimi i láhve od šampaňského.

„Na zdejší poměry utráceli hodně. Jak kdy. Byly doby, kdy si museli utáhnout opasek. Poznalo se to. Když šel mladej několikrát za sebou vrátit prázdný flašky, tak byli na dně.“

„Nikdo za nimi nechodil?“

„Možná někdy.“

„Ty zřejmě chceš pokračovat na Zlatnickém nábřeží?“

„Ne. Řeknu vám všechno, co vím. Dvakrát nebo třikrát za nima někdo přišel.“

„Kdo?“

„Takovej pán. Dobře oblečený.“

„Šel nahoru do pokoje? Co ti řekl, když šel kolem kanceláře?“

„Na nic se neptal. Zřejmě věděl, v kterým patře bydlí. Šel rovnou nahoru.“

„To je všechno?“

Pobíhání venku se trochu uklidnilo. Světla v oknech zhasla. Ozývaly se ještě kroky strážníků, kteří čtvrt naposledy obcházeli a zvonili u několika dveří.

Za Maigretem přišel policejní důstojník, který řídil razii.

„Očekávám vaše příkazy, pane komisaři. Skončili jsme. Oba vozy jsou plné.“

„Mohou odjet. Byl byste tak laskav a řekl dvěma mým inspektorům, aby přišli nahoru?“

Kvartýrský zafňukal:

„Mně je zima.“

„A mně zase horko.“

Jenomže v tomhle usmoleném baráku nebylo místa, kam by byl Maigret ochoten odložit kabát.

„Toho muže, co za nimi přišel, jsi nikdy jinde nepotkal? A jeho fotku jsi taky nikdy neviděl? Třeba v novinách? Nebyl to tenhle?“

Vytáhl fotografii malého Alberta, měl ji stále v kapse.

„To není on. Je to hezkej, elegantní chlap s kaštanově hnědým knirkem.“

„Kolik je mu?“

„Možná tak pětatřicet. Všiml jsem si, že nosí masívní zlatý pečetní prsten.“

„Je to Francouz? Čech?“

„Francouz určitě ne. Mluvil s nima jejich řečí.“

„Poslouchals za dvěma?“

„Někdy to dělám. Rozumějte, chci vědět, co se u mě šije. Někdy je to potřeba.“

„Tohle jsi zřejmě pochopil brzy.“

„Co jsem jako pochopil?“

„Máš mě za blbce? Co tak asi dělají chlapi, kteří jsou věčně zalezlí v téhle barabizně a nehledají si práci? Z čeho žijí? No tak odpověz!“

„To se mě netýká.“

„Kolikrát odsud odešli všichni pohromadě?“

Muž zrudl, zaváhal, Maigretův pohled ho však přiměl k větší upřímnosti.

„Čtyřikrát nebo pětikrát.“

„Na jak dlouho? Na jednu noc?“

„Jak víte, že to byla noc? Obyčejně zmizeli na jednu noc. Ale jednou zůstali venku dva dny a dvě noci, dokonce už jsem si myslel, že se nevrátě.“

„Myslel sis, že je sebrali, vid?“

„Možná.“

„Co ti dali, když se vrátili?“

„Zaplatili za bydlení.“

„Za bydlení jedné osoby? Zapsaný tady vlastně byl jediný člověk.“

„Dávali mně trochu víc.“

„Kolik? Dej si pozor, kamaráde. Nezapomeň, že tě můžu poslat za mříže pro spoluvinu.“

„Jednou mně dali pět set franků. Podruhý dva tisíce.“

„A pak se dali do pití.“

„Ano. Udělali obrovskej nákup.“

„Kdo z nich hlídal?“

Tentokrát bylo nájemcovo rozrušení zřejmější, instinktivně pohlédl ke dveřím.

„Ta tvá barabizna má dva vchody, že?“

„Když se projde dvorkama a přelezou dvě zdi, dostanete se do ulice Vieille du Temple.“

„Kdo teda držel hlídku?“

„Na ulici?“

„Ano, na ulici. A předpokládám, že jeden z nich stál pořád u okna? Když si to tady Madok najímal, požádal jistě o pokoj do ulice?“

„To je fakt. A fakt se jeden z nich věčně poflakoval po chodníku před domem. Střídali se.“

„Ještě malou informaci: kdo z nich ti pohrozil, že jestli cekneš, je s tebou konec?“

„Karl.“

„Kdy?“

„Když byli poprvé celou noc pryč.“

„Jak jsi poznal, že je ta výhrůžka vážná, že jsou to lidi schopní zabít?“

„Vešel jsem do jejich pokoje. Někdy to celý tady projdu a dělám, že zjišťuju, jestli jsou všude žárovky v pořádku a jestli ženský převlíkly postele.“

„Převlékáte často?“

„Každý měsíc. Přistihl jsem Marii, jak pere v umyvadle košili, a hned jsem viděl, že je to krev.“

„Či košile to byla?“

„Některýho mužskýho, nevím kterýho.“

Dva inspektoři čekali na Maigretovy pokyny před vchodem do pokoje.

„Jeden z vás by měl jít zatelefonovat Moersovi. V tuhle dobu asi spí, pokud nedokončuje nějakou práci. Jestli není v laborce, zavolejte mu domů. Ať sem přijde a vezme svá fidlátka.“

Nájemce si teď už Maigret nevyšímal, procházel se sem a tam oběma místnostmi, tu otevřel skříň, tam zásuvku, a kopl do hromady špinavého prádla. Barevné tapety byly vybledlé, odpudivé, a pokrývky kasárensky ošklivě šedé. Všechno bylo rozházené. Když odtud obyvatelé pokojů prchali, pobrali zřejmě ve spěchu nejcennější věci, neodvážili se však odnášet nic objemného ze strachu, že na sebe upoutají pozornost.

„Odešli hned po výstřelu?“ zeptal se Maigret.

„Hned.“

„Předem?“

„Přes dvory.“

„Který z nich byl v té chvíli venku?“

„Samozřejmě Viktor. Pak Sergej Madok.“

„Kdo bral telefon?“

„Jak víte, že je někdo volal?“

„Odpověz!“

„Někdo telefonoval kolem půl pátý, to sedí. Hlas jsem nepoznal, byl to ale někdo, kdo mluvil tou jejich řečí a vyslovil jen Karlovo jméno. Tak jsem Karla zavolal. Sešel dolů. Doteď ho vidím, jak stál v mé kanceláři, zuřil, vztekle mával rukama. Řval do sluchátka. Když šel nahoru, znovu sakroval a vztekal se, a skoro hned nato sešel dolů Madok.“

„Tak tedy Madok zabil jejich kamaráda.“

„To je docela možný.“

„Nepokusili se odvést s sebou Marii?“

„Radil jsem jí to, když procházeli chodbou. Došlo mně, že z toho bude průšvih. Vyšplhal jsem k ní do pokoje a řekl jsem jí, aby odešla jako ostatní. Ležela. Klidně se na mě dívala. Víte, ona rozumí francouzsky mnohem líp, než je ochotná dát najevo. Neuráčila se odpovědět, ale jednu chvíli ji chytly bolesti a já pochopil.“

„Ty, chlapče, tady počkáš na Moerse,“ řekl Maigret inspektorovi, který zůstal přede dveřmi. „Do žádného z obou pokojů nikoho nepustíš, hlavně ne tohohle mamlase. Máš zbraň?“

Policista komisaři ukázal revolver, který mu dělal bouli v kapse saka.

„Ať Moers nejdřív ze všeho sejme otisky. Pak ať odnese všechno, co by nám mohlo posloužit jako indicie.“

Pochopitelně že tu nenechali jediný papír. To jsem si ověřil.“

Obnošené ponožky, spodky, foukací harmonika, krabice s nitěmi a jehlami, šatstvo, několikrát sada karet, drobné figurky vyřezané z měkkého dřeva...

Maigret sestupoval ze schodů za nájemcem, nechal ho jít před sebou. To, čemu se tady říkalo kancelář, byla maličká, špatně osvětlená a absolutně nevětraná místnost s rozkládacím lůžkem a stolkem, na němž stál vaříč a ležely tam zbytky jídla.

„Ty sis asi nezapsal data, kdy byli ti tví pacholci mimo dům?“

Muž až moc rychle odpověděl, že ne.

„To jsem si myslel. Nevadí. Do rána máš čas si na to vzpomenout. Slyšels? Zítra ráno sem přijdu nebo si tě dám přivést do své kanceláře. A budu potřebovat data, přesná data, takže musíš pečlivě zvážit, co řekneš. Jinak tě bohužel nechám dát za mříže.“

Hoteliér měl ještě cosi na srdci, ale váhal.

„Kdyby náhodou přišli... dovolil byste... dovolil byste mně použít revolver?“

„Ty si uvědomuješ, že toho moc víš a že by je mohlo napadnout zatočit s tebou jako s Viktorem, vid?“

„Mám strach.“

„Na ulici bude hlídka.“

„Můžou přijít přes dvory...“

„To mě samozřejmě také napadlo. Postavím jinou hlídku do ulice Vieille du Temple.“

Ulice byly pusté a po vzrušení uplynulých hodin ticho až zaráželo. Po štáře nebylo ani památky. Světla v oknech zhasla. Všichni spali, kromě těch, které odvedli do vazby, kromě Marie, která asi právě rodila, zatímco Lucas se procházel před dveřmi porodního sálu.

Maigret umístil dva muže tak, jak slíbil, dal jim přesné instrukce a dlouho čekal na taxík v ulici de Rivoli. Noc byla jasná a chladná.

Když nastupoval do vozu, zaváhal. Copak se nevyspal minulou noc? Copak neodpočíval tři dny a tři noci s tou svou slavnou bronchitidou? Má Moers čas na spánek?

„Kde by ještě mohli mít otevřeno?“ zeptal se.

Najednou dostal hlad. Hlad a žízeň. Při představě džbánu dobře vychlazeného piva se stříbřitou pěnou se mu sbíhaly sliny.

„Kromě nočních vináren mě napadá jedině La Coupole a malý bistra kolem Tržnice.“

Maigret to věděl. Proč se tedy ptal?

„Tak do Coupole.“

Velký sál restaurace byl zavřený, ale bar s několika dřímajícími štamgasty zůstal otevřený. Dal si přinést dva nádherné sendviče se šunkou a vypil skoro ráz naráz tři půllitry. Taxi si ponechal. Byly čtyři hodiny ráno.

„Zlatnické nábřeží.“

Cestou si to rozmyslel.

„Zavezte mě raději k věznicí prefektury na nábřeží de l'Horloge.“

Byli tam všichni a jejich pach připomínal oér v ulici Roi de Sicile. Muže strčili za mříže na jednu, ženy na druhou stranu a s nimi všechny vandráky, opilce a osudu odevzdané šlapky posbírané během noci po Paříži.

Někteří spali na zemi. Ti, co na takové noci byli zvyklí, se vyzuli a masírovali si obolavělé nohy. Ženy přes mříže žertovaly se strážníky a každou chvíli si některá z nich vyzývavě vyhrnula šaty až po pás.

Strážníci hráli karty u kamen, kde se hrála káva. Inspektoři očekávali Maigretovy rozkazy.

Teoreticky začne bedlivá prohlídka papírů celého toho davu až v osm ráno, pak je pošlou nahoru, kde se svléknou donaha kvůli lékařské prohlídce a antropometrii.

„Klidně se do toho dejte, chlapci. Kontrolu dokladů přenechte komisaři, který bude mít ranní službu. Chtěl bych, abyste si vzali na paškál jednoho po druhém všechny obyvatele ulice Roi de Sicile, hlavně ženy... A zvlášť mužské a ženské, co bydleli v hotelu Zlatý lev, pokud mezi nimi budou...“

„Jedna ženská a dva muži.“

„Dobře. Vytáhněte z nich všechno, co vědí o Česích a Marii.“

Stručně jim popsal členy bandy a oni se usadili k práci každý u svého stolu.

Začal výslech, měl trvat celou noc, a Maigret mezitím prošel temnými chodbami Justičního paláce, kde cestou do své kanceláře tápal, když popaměti hledal vypínač.

Privítal ho noční zřízenec Joseph; bylo příjemné znovu se setkat s jeho poctivou tváří. V kanceláři inspektorů se svítilo a právě v tu chvíli zaznělo zvonění telefonu.

Maigret tam vešel. Telefon vzal Bodin a řekl:

„Hned vám ho předám... Právě se vrátil...“

Byl to Lucas a oznamoval komisaři, že Maria právě přivedla na svět čtyřapůlkilového chlapce. Pokusila se vyskočit z postele, když sestřička chtěla opustit pokoj s novorozencem, které bylo třeba umýt.

7

Když vystoupil z taxíku v ulici de Sevres naproti Laennecově nemocnici, všiml si Maigret velkého osobního vozu s diplomatickým označením. Ve vratech na něj čekal vysoký hubený muž oblečený tak korektně, až to bralo dech, s tak bezvadně nacvičenými gesty a dokonalým výrazem v tváři, že člověk neměl chuť poslouchat jeho pomalu splývající slabiky, ale spíš ho pozorovat jako herce.

Nicméně ten člověk nebyl ani nejnižším tajemníkem československého velvyslanectví, ale pouhým konzulárním úředníkem.

„Jeho Excelence mě pověřila...“ začal.

A Maigret, který za sebou měl v uplynulých hodinách snad nejvíce práce ve svém životě, předešel dalším řečem tím, že jen zavrčel:

„Dobrá, dobrá.“

Fakt je, že na schodišti nemocnice se otočil a položil otázku, při níž jeho společník přímo nadskočil.

„Umíte aspoň česky?“

V chodbě nahoře stál Lucas, lokty opřen o parapet okna, a melancholicky koukal do zahrady. Bylo šedivé, deštivé ráno. Ošetřovatelka ho už předtím upozornila, že nemá kouřit, takže teď si povzdychl a ukázal prstem na Maigretovu dýmku.

„Donutí vás, abyste ji uhasil.“

„Zeptejte se jí, kde byla v noci z dvanáctého na třináctého října.“

Tentokrát šlo o přesný zásah, její pohled potemněl a upíral se na komisaře s velkou naléhavostí. Ze rtů jí však nesplynulo ani slovo.

„Tutéž otázku kladu o noci z osmého na devátého prosince.“

Začala sebou vrtět. Nadra se jí chvěla vzrušením, jak zrychlila dech. Maně vztáhla ruku ke kolébce, jako by chtěla vzít dítě do náruče, aby ho ochraňovala.

Byla to nádherná žena. Jedině ošetřovatelka si nepovšimla, že je to žena jiné rasy než oni všichni dohromady, a jednala s ní jako s obyčejnou rodičkou.

„Ještě jste neskončil s těmi hloupými otázkami?“

„V tom případě se jí zeptáme na něco jiného, a vy, slečno nebo paní, možná změníte názor.“

„Můžete mě oslovovat slečno.“

„Myslel jsem si to. Vy, pane, můžete tlumočit. Během oné noci z osmého na devátého prosince byla na jednom statku v Pikardii – v Saint Gilles les Vaudreuves – brutálně zavražděna celá rodina sekerou. V noci z dvanáctého na třináctého října byli podobným způsobem zabiti dva staří lidé, rolníci, na svém statku v Saint Aubinu, taky v Pikardii. V noci z jedenadvacátého na dvaadvacátého listopadu byli napadeni – také sekyrou – dva starci a jejich pacholek, slabomyslný mladík.“

„A vy chcete tvrdit, že to byla ona?“

„Okamžik, sestro. Nechte pána překládat, buďte tak hodná.“

Čech s odporem překládal, jako by mu skutečnost, že mluví o masakrech, špinila ruce. Hned po prvních slovech se žena napůl vztyčila na loži a odkryla ňadro, vůbec se je nesnažila zakrýt.

„Až do osmého prosince se o vrazích nic nevědělo, protože za sebou nezanechali nikoho naživu. Rozumíte, slečno?“

„Mám dojem, že vám lékař dovolil návštěvu pouze na pár minut.“

„Nic se nebojte. Ta něco vydrží. Jen se na ni podívejte.“ Maria s dítětem po boku byla pořád stejně krásná, jako vlčice, jako lvice, zrovna jako musela být krásná uprostřed svých mužů.

„Překládejte slovo od slova, prosím. Osmého prosince na něco zapomněli. Devítileté děvčátko, bosé, v košilce, vyklouzlo z postele, než si ho povšimli, a schovalo se v koutě, kde by nikoho nenapadlo je hledat. Ta holčička všechno viděla. A slyšela. Viděla mladou hnědovlasou ženu, nádhernou a zdivočelou, která pálila svíčkou chodidla její matky, zatímco jeden z mužů rozsekl dědečkovi sekerou hlavu a další naléval kořalku kamarádům. Selka křičela, úpěnlivě prosila, svíjela se, zatímco tahle...“

Ukázal na postel novoroďičky.

„... zatímco tahle zvyšovala s úsměvem rafinovanost mučení tím, že ženě tiskla na ňadra hořící koneček cigarety.“

„Prosím vás, nechte toho!“

„Přeložte to.“

Během celé té doby Marii pozoroval a ta, uzavřená do sebe, z něho nespouštěla oči se vzrušením se lesknoucími zorníčkami.

„Zeptejte se jí, jestli k tomu má co říct.“

Její odpověď byl však jen pohrdavý úsměv.

„Osiřelého děvčátka, které masakru uniklo, se ujala nějaká rodina v Amiensu; dnes ráno holčičce předložili fotografii této ženy pořízenou fototelegramem. Holčička ji bezpečně poznala. Nefekli jí nic předem. Prostě před ni položili fotku a její rozrušení bylo tak prudké, že dostala nervový záchvat. Překládejte do češtiny, pane.“

„Ona je Slovenka,“ řekl tlumočník.

Novorozeně se najednou rozplakalo, ošetřovatelka mrkla na hodinky, vzala ho z postýlky a matka dítě během přebalování upřeně sledovala.

„Ráda bych vás upozornila, pane komisaři, že už je čas odejít?“

„A pro lidi, o nichž mluvím, byl už taky čas odejít?“

„Matka musí dítě nakojit.“

„Ať tedy kojí.“

Bylo to opravdu poprvé, co Maigret vedl výslech, při němž se novorozeně přisálo k bílému prsu vražedkyně.

„Ona pořád nic neříká, vidíte? Předpokládám, že nic neřekne ani tehdy, když jí budete povídat o vdově Rivalové, zavražděné na své usedlosti stejně jako ostatní obyvatelé statku, tentokrát devátého ledna. To je poslední vražda v pořadí. Její čtyřicetiletou dceru stihl stejný osud. Řekl bych, že tam Maria byla. Jako vždycky objevili na těle stopy popálení. Překládejte.“

Cítil, že se kolem něho vytváří tísnivá atmosféra, skryté nepřátelství, na to však nedbal. Byl ubitý. Kdyby se posadil do křesla na pouhých pět minut, usnul by.

„Řekněte jí taky něco o jejich společnících a milencích, o Viktorovi Polanském, vesnickém blbečkovi silném jako gorila, o Sergeji Madokovi s buldočím krkem a mastnou pleť, o Karlovi a o mladíkovi, kterému říkají Petr.“

Odečítala ta jména Maigretovi ze rtů a při každém z nich se zachvěla.

„Byl ten mladík taky jejím milencem?“

„Musím to přeložit?“

„Prosím vás o to. Nebojte se, že se kvůli vám začervená.“

Přitisknutá ke zdi se Maria při mladíkově jméně přece jen usmála.

„Zeptejte se jí, jestli to byl opravdu její bratr.“

Zvláštní bylo, že chvílemi se jí v očích zablesklo jakousi vřelostí, něhou, a to nejen když si přikládala dítě k prsu.

„A teď, pane Čechu...“

„Jmenuji se František Lehel.“

„To mě nezajímá. Prosím vás, abyste přeložil naprosto přesně, slovo od slova, co vám řeknu. Možná že na tom závisí hlava vaší krajanky. Nejdřív jí přeložte, co jsem teď řekl: že na její odpovědi závisí, jestli přijde nebo nepjije o hlavu.“

„To opravdu musím?“

A ošetřovatelka zašeptala:

„To je odporné!“

Marii to však nepohnulo. Jenom trochu víc zbledla, pak se jí podařilo usmát.

„Je tu další muž ve hře, nevíme, kdo to je, ale ten všechno řídí.“

„Mám to přeložit?“

„Prosím vás o to.“

Tentokrát to u rodičky vyvolalo ironický úsměv.

„Já vím, že nepromluví. Čekal jsem to, už když jsem sem šel. Není to žena, která se zalekne. Jednu drobnost však chci vědět, protože jde o lidské životy.“

„Mám překládat?“

„Proč jsem vás sem zavolał?“

„Abych překládal. Promiňte, prosím.“

Škrobeně pak svůj překlad odrecitoval jako naučenou lekci.

„Mezi dvacátým říjnem a jedenadvacátým listopadem uběhlo přibližně šest neděl. Mezi jedenadvacátým listopadem a

osmým prosincem jen něco přes čtrnáct dní. Pět týdnů do devatenáctého ledna. Nerozumíte tomu? Je to přibližně doba, za kterou banda utratila peníze. No a teď máme konec února. Nemohu nic slibovat. Až dojde k soudnímu řízení před porotním soudem, budou o jejím osudu rozhodovat jiní lidé. Přeložte to.“

„Opakoval byste mi data?“

Znovu to odrecitoval a čekal.

„Teď dodejte, že jestli odpoví na mé poslední otázky, zabrání dalším masakrům a bude jí to přičteno k dobru.“

Nehnula brvou, ale tvář se jí pohrdavě stáhla.

„Nevím, kde se v tuto chvíli nacházejí její přátelé. Dokonce ji nežádám ani o jméno toho, kdo je řídil. Chci vědět, jestli jim docházejí peníze, jestli na nejbližší dny nechystají nový útok.“

Jediným výsledkem bylo, že se Marii zaleskly oči.

„Dobrá. Neodpoví. Myslím, že jsem pochopil. Zbývá se dovědět, jestli tím zabijákem byl Viktor Polanský.“

Naslouchala překladu se zvýšenou pozorností, pak čekala a v Maigretovi to vřelo, že musí mít při rozmluvě s ní prostředníka.

„Myslím si, že všichni se sekerou ohánět nedovedli, a pokud s ní nezabíjel Viktor, nevím, z jakého jiného důvodu by s sebou tahali slabomyslného chlapa. To on způsobil, že jsme dostali Marii a že je dostaneme všechny.“

Další překládání. Nyní Maria jako by triumfovala. Nevědí nic. Všechno ví jen ona. Ležela na loži, zesláblá, novorozeně přisáté k prsu, ale mlčela a bude mlčet i dál.

Její tajnou naději prozradil bezděčný pohled k oknu. Ve chvíli, kdy ji chlapi opouštěli v ulici du Roi de Sicile – to ona si asi vynutila, aby ji tam nechali – jí určitě něco slíbili.

Zнала své chlapy. Věřila jim. Dokud budou na svobodě, nic neriskuje. Oni přijdou. Dříve nebo později ji odtud dostanou, odtud, nebo později třeba i z ošetrovny v La Santé.

Byla nádherná. Chřípí se jí chvěla. Rty měla stažené do nepopsatelné grimasy. Nepatřila mezi lidi kolem ní, a její mužští také ne. Rozhodli se jednou provždy, že budou žít na okraji společnosti. Byli to dravci a bečení ovcí v nich nerozechvívalo žádnou strunu.

Kde, v jakém bahně, v jakém ovzduší bída se mezi nimi vytvořilo to pouto? Všichni prošli obdobím hladu. Jasným důkazem toho bylo, že jakmile za sebou měli akci, nemysleli na nic jiného než na jídlo, jedli od rána do večera, jedli a pili, spali, souložili, znovu jedli, ubohé prostředí ulice du Roi de Sicile je nezajímalo, ani jejich obnošené šatstvo, podobné spíš hadrům.

Nezabíjeli pro peníze. Peníze byly pouze prostředkem, jak se dostat k jídlu a v klidu se vyspat ve svém koutku, ve svém doupěti, zbytek lidstva jim mohl být ukradený.

Maria nebyla dokonce ani koketní. Šaty nalezené v pokoji byly levné, takové, jaké nosila doma na vesnici. Nepoužívala ani pudr, ani rtěnku. Neměla jemné prádlo. Všichni, jeden jako druhý, mohli v jiných dobách a jiných zeměpisných šířkách žít také nazí v lesích či v džungli.

„Řekněte jí, že ještě přijdu a že ji žádám, aby si celou věc rozvážila. Má teď dítě.“

Proti své vůli při posledních slovech ztišil hlas.

„Teď vás opustíme,“ řekl Maigret ošetřovatelce. „Za chvíli vám sem pošlu jiného inspektora. Zatelefonuji doktoru Boucardovi. To on je jejím ošetřujícím lékařem, že?“

„Pan doktor Boucard je přednosta porodnického oddělení.“

„Je-li schopná převozu, přemístíme ji asi dnes večer nebo zítra ráno do La Santé.“

Přestože byla ošetřovatelka svědkem jeho trpělivosti, pořád byl její pohled plný nevraživosti.

„Na shledanou, slečno. Pojdte, pane.“

V chodbě řekl pár slov Lucasovi, inspektor totiž nevěděl, jak se věci mají. Ošetřovatelka, která je sem předtím přivedla z přízemí, na ně čekala kousek od nich. Před jedněmi dvěma bylo pět nebo šest váz plných čerstvých květin.

„Komu to patří?“ zeptal se Maigret.

Světlovlasá sestřička byla mladá a pod halenkou pěkně zaoblená.

„Teď už nikomu. Dáma, která byla v tom pokoji, před několika minutami odjela domů. Květiny tady nechala. Měla hodně přátel.“

Maigret jí něco tiše řekl. Sestřička řekla ano. Tvářila se překvapeně. Český tlumočník by se však divil mnohem víc než ona, kdyby uhodl, o co Maigret požádal.

Řekl prostě, i když trochu rozpačitě:

„Dejte nějaké květiny do pokoje dvě stě sedmáct.“

To proto, že Mariin pokoj byl holý a studený, to proto, že tam ležela přese všechno žena a lidské novorozeně.

Bylo půl dvanácté. V dlouhé, špatně osvětlené chodbě s řadou dveří vedoucích k vyšetřujícím soudcům čekalo ještě několik mužů s pouty na rukou a četníkem po každém boku, až na ně dojde; byli bez kravaty a seděli na lavicích bez opěradel. Byly tam i ženy a netrpěliví svědci.

Soudce Coméliau, vážnější než obvykle a celý ustaraný, si musel dát přinést židle z kolegovy kanceláře a zapisovatele poslal na oběd.

Na Maigretovu žádost byl přítomen i ředitel kriminální policie. Seděl v křesle, zatímco židli rezervovanou obvykle pro vyšetřované obsadil komisař Colombani ze Státní bezpečnosti.

Kriminální policie se v zásadě zabývá jen Paříží a pařížským regionem, proto byl Colombani už pět měsíců v kontaktu s motorizovanými brigádami četníků a řídil pátrání po „zabijácích z Pikardie“, jak bandu pokřtili po prvním zločinu žurnalisté.

Brzy ráno měl s Maigretem poradu a svěřil mu vyšetřovací spisy.

Také brzy ráno, chvíli před devátou, zaklepal na komisařovy dveře jeden z inspektorů hlídkujících v ulici du Roi de

Sicile.

„Je tady,“ oznámil.

Šlo o nájemce hotelu Zlatý lev. Po noci, nebo spíš po jejích časných hodinách, byl moudřejší. Bledý, špatně oholený a ve zmačkaných šatech oslovil inspektora procházejícího se před domem.

„Chtěl bych jít na Zlatnické nábřeží,“ oznámil mu.

„Tak běžte.“

„Já se bojím.“

„Doprovodím vás.“

Copak ale Viktora neoddělali rovnou na ulici, uprostřed davu?

„Byl bych radši, kdybysme si vzali taxík. Zaplatím ho.“

Když vstoupil do kanceláře, Maigret měl před sebou jeho spis, protože muž byl už třikrát odsouzen.

„Máš ta data?“

„Přemýšlel jsem o tom, ano. Uvidíme, co z toho bude. Když mně slíbíte ochranu...“

Chlap přímo páchl zbabělostí a chorobou. Celé jeho tělo jako by bylo jediným zánětlivým procesem. Přesto byl právě tento muž dvakrát vyšetřován pro mravnostní delikty.

„Když odešli prvně, ani jsem to moc nevnímal, ale podruhé mě to, praštilo do očí.“

„Podruhé? Tedy jedenadvacátého listopadu.“

„Jak to víte?“

„Protože jsem o tom taky přemýšlel a četl noviny.“

„Tušil jsem, že jsou to oni, ale nedal jsem na sobě nic znát.“

„Oni to stejně uhodli, vid?“

„To nevím. Vrazili mně tisícovku.“

„Včera jsi říkal pět set.“

„Zmejlil jsem se. Teprve když se vrátili příště, tak mně Karl vyhrožoval.“

„Odjížděli vozem?“

„Nevím. Z domu odcházeli v každém případě pěšky.“

„K návštěvám toho druhého, toho, co neznáš, docházelo několik dní předtím?“

„Teď když nad tím přemýšlím, tak myslím, že jo.“

„Taky spal s Marií?“

„Ne.“

„Teď se mi k něčemu pěkně přiznáš. Vzpomeň si na dvě svá první odsouzení.“

„Byl jsem mladej.“

„Tím to bylo odpornější. Jak tě znám, Maria tě musela vzrušovat.“

„Nikdy jsem se jí nedotk.“

„No bodejt! Báls ses těch druhých.“

„Já taky.“

„Dobrá! Tentokrát jsi aspoň upřímný. Jenomže tobě nestačilo otevřít párkrát jejich dveře. Přiznej se!“

„Vyvrtal jsem si díрку v přičce, to je fakt. Zařídil jsem to tak, aby byl vedlejší pokoj jen málokdy obsazen.“

„Kdo s ní spával?“

„Všichni.“

„I ten kluk?“

„Hlavně on.“

„Včera jsi mi povídal, že to je možná její bratr.“

„Protože je jí podobnej. Byl nejzamilovanější. Několikrát jsem ho viděl brečet. Když byl u ní, strašně ji o něco prosil.“

„O co?“

„To nevím. Nemluvili francouzsky. Když u ní byl v pokoji jinej chlap, obyčejně vypadl a šel se namazat do malýho bistra v ulici des Rosiers.“

„Hádali se?“

„Chlapi se mezi sebou moc nemilovali.“

„Ty vážně nevíš, komu patří ta košile potřísněná od krve, kterou před tebou prali v umyvadle?“

„Tím si nejsem jistej. Viděl jsem ji na Viktorovi, ale oni si věci mezi sebou vyměňovali.“

„Kdo z těch, co bydleli u tebe, byl podle tvého názoru jejich hlavou?“

„Nikdo z nich nešéfoval. Když se hádali, Maria jim vynadala a oni toho nechali.“

Nájemce hotýlku se vrátil do svého brlohu, opět v doprovodu inspektora, k němuž se na ulici ustrašeně tiskl, a potil se úzkostí. Páchl zřejmě víc než obvykle, protože strach páchne.

Soudce Coméliau v bezvadném obleku, tmavé vázance a tvrdém límečku se teď díval na Maigreta sedícího zády k nádvoří na parapetu okna.

„Ta žena nic neřekla a nepromluví,“ řekl komisař a pomalu přitom potahoval z dýmky. „Od věřejšího večera máme v Paříži na svobodě tři dravce, Sergeje Madoka, Karla a mladého Petra, který toho má přes své mládí už taky dost na svědomí, a to nemluvím o muži, který je navštěvoval a pravděpodobně všechno řídil.“

„Předpokládám,“ přerušil ho soudce, „že jste zajistil vše, co bylo třeba?“

Rád by byl Maigreta přistihl při nějakém opominutí. Komisař se v příliš krátkém čase dověděl příliš mnoho, jakoby jen tak mimochodem. Tvářil se, že se zabírá jen svým mrtvým, malým Albertem, a najednou přišel na stopu bandě, s níž si policie lámala hlavu už pět měsíců.

„Budte klidný, upozornili jsme všechna nádraží. Nebude to k ničemu, ale patří to k rutině. Hlídat se silnice i hranice. Obvyklá opatření. Spousta oběžníků, telegramů, telefonátů, tisíce lidí v pohybu, jenže...“

„To je nezbytné.“

„Proto jsme to udělali. Taky se hlídají hotýlky, hlavně toho typu, jako je Zlatý lev. Ti chlapi někde budou muset přespávat.“

„Telefonoval mi před chvílí šéfredaktor jedné novin, můj přítel, a stěžoval si na vás. Odmítáte prý dát reportérům sebemenší informaci.“

„To je pravda. Myslím, že je zbytečné vyplašit obyvatele Paříže oznámením, že v ulicích města pronásledujeme několik zabijáků.“

„Souhlasím s Maigretem,“ řekl důrazně ředitel kriminální policie.

„Pánové, já nekritizuji. Snažím se vytvořit si názor. Máte své metody. Zvláště komisař Maigret má metody, které jsou někdy dost svérázné. Nikdy moc nespěchá informovat mě o postupu pátrání, a přitom za věci nakonec zodpovídám já. Na mou žádost spojil pan prokurátor záležitost bandy z Pikardie s kauzou Malého Alberta. Rád bych věc nějak shrnul.“

„Vím už, jak byly oběti vybírány,“ recitoval Maigret schválně monotónním hlasem.

„Máte svědectví z départementu Nord?“

„Nebylo to nutné. Moers našel v obou pokojích v ulici du Roi de Sicile spoustu otisků. Když pánové pracovali na statcích, měli gumové rukavice a nezanechali po sobě stopy, vrazi malého Alberta měli také rukavice, zato obyvatelé Zlatého lva žili ve svých pokojích s holýma rukama. V evidenci pachatelů jsme našli otisky jen jednoho z nich.“

„Kdo to byl?“

„Karl. Jmenuje se Karl Lipschitz. Narodil se v Čechách a do Francie přijel legálně před pěti lety s platným pasem. Patřil do skupiny zemědělských dělníků, která byla rozdělena do velkých statků v Pikardii a v kraji Artois.“

„Z jakého důvodu má kartu v evidenci pachatelů?“

„Před dvěma lety byl obviněn z vraždy spojené se znásilněním dívky ze Saint Aubinu. V té době pracoval u sedláka na vesnici. Byl zadržen, protože ho všichni podezírali, ale po měsíci ho propustili pro nedostatek důkazů. Pak se jeho stopa ztrácí. Asi odjel do Paříže. Ověříme si to ve velkých fabrikách na okraji města a nebyl bych překvapen, kdyby i on pracoval u Citroena. Už to má na starosti náš inspektor.“

„Takže jednoho z nich máme identifikovaného.“

„Není to slavné, ale musíte vzít v úvahu, že právě on je původce všech akcí. Colombani mi ochotně zapůjčil Lipschitzův spis a já si ho pozorně prostudoval. Tady je mapa, kterou Colombani pohotově sestavil. V jedné jeho zprávě taky čtu, že ve vesnicích, kde byly zločiny spáchány, nebydlel žádný Čech. A protože tam bylo pár Poláků, lidé mluvili o ‚bandě Poláků‘ a přičítali masakry sedláků jim.“

„Co tím chcete říci?“

„Když přijela Karlova skupina do Francie, rozptýlila se na všechny strany. V té době se nacházel v oblasti trochu jižně od Amiensu jen on. Právě tam byly spáchány první tři zločiny, vždycky na bohatých statcích ležících o samotě a vždycky taky u starých lidí.“

„A co ti dva rolníci?“

„To je poněkud víc na východ, směrem na Saint Quentin. Určitě zjistíme, že tam někde měl Karl přítele nebo tam s někým chodil. Mohl do té oblasti dojíždět na kole. O tři roky později, když vznikla jejich parta...“

„Kde myslíte, že vznikla?“

„Nevím, ale uvidíte, že stopy všech těch lidí najdeme v okolí Javelského nábřeží. Ještě několik týdnů před prvním přepadením pracoval Viktor Polanský u Citroena.“

„Mluvil jste o tom, že měli svého šéfa.“

„Dovolte, abych nejdřív dokončil svou verzi případu. Než byl zabit malý Albert, nebo spíš než bylo jeho tělo objeveno na náměstí Svornosti – zdůrazňuji ten rozdíl a uvidíte proč – žila si banda i po čtvrtém masakru naprosto bezpečně. Nikdo neznal popis nikoho, kdo do ní patřil. Jediným naším svědkem byla holčička, která viděla, jak mučí její maminku. Muže ledva zahlédla a všichni měli přes tváře černý šátek.“

„Našel jste ty šátky v ulici du Roi de Sicile?“

„Ne. Členové bandy byli tedy v bezpečí. Nikoho by nenapadlo jít hledat zabijáky z Pikardie do pařížských špelunek. Je to tak, Colombani?“

„Naprosto přesně.“

„Najednou se cítí ohrožen malý Albert a je mu v patách několik mužů – nezapomeňte, že když volal, říkal, že je jich víc a že se střídají – a pak je zabit nožem ve vlastní hospodě poté, co mě žádal, abych mu poskytl ochranu. Chtěl za mnou přijít. Měl mi tedy co říct a ti druzí to věděli. Naskýtá se otázka: proč se namáhali s převozem jeho mrtvoly na náměstí Svornosti?“

„Mlčky Maigreta pozorovali a marně hledali odpověď na otázku, kterou i on sám sobě tolikrát položil.“

„Vychází stále ze spisu sestaveného Colombanim, protože je pozoruhodně přesný. Při každém přepadení statků použila banda zabijáků auta, nejraději ukradené nákladáčky. Skoro všechny byly odcizeny na ulicích poblíž náměstí Clichy, nebo prostě v osmnáctém okrese, proto se důkladněji pátralo hlavně v tomto sektoru. Příští den byly vozy vždycky nalezeny v totéž okrese, jen trochu dál od města.“

„Co z toho vyvozujete?“

„Že naše banda nemá auto. Vůz musí někde parkovat a to zanechává stopy.“

„Takže to žluté auto...?“

„Žluté auto nebylo ukradené. Věděli bychom to, protože by si majitel stěžoval, tím spíš, že šlo o skoro nový vůz.“

„Rozumím,“ zašeptal šéf kriminálky, kdežto soudce Coméliau to nechápal a dotčeně stáhl obočí.

„Měl jsem na to myslet už dřív. V určitém momentu jsem tuto eventualitu připouštěl, pak jsem ji odvrhl, protože se mi to zdálo příliš komplikované a já hlásám, že pravda je vždycky jednoduchá. Mrtvolu malého Alberta neodložili na náměstí Svornosti jeho vrahové.“

„A kdo tedy?“

„Nevím, ale brzy se to dovíme.“

„Jak.“

„Dal jsem do novin výzvu. Vzpomeňte si, že když Albert kolem páté hodiny odpoledne pochopil, že nejsme schopni mu pomoci, volal ještě jednou, ale ne nám.“

„Podle vás žádal o pomoc své přátele?“

„Možná. V každém případě si s někým dal schůzku. A ten někdo nepřišel včas.“

„Jak to víte?“

„Zapomínáte, že žluté auto mělo na nábreží Jindřicha. Čtvrtého poruchu a že trvalo dost dlouho, než ji opravili.“

„Takže ti dva muži ze žlutého auta dorazili příliš pozdě?“

„Správně.“

„Moment! Já mám před sebou taky ten spis. Podle vaší kartárky stálo auto před Malým Albertem od půl deváté přibližně do devíti hodin. A tělo položili na chodník náměstí Svornosti v jednu hodinu v noci.“

„Možná že se vrátili, pane rado.“

„Vrátili se pro oběť zločinu, který nespáchali, a proto, aby ji položili jinam?“

„Je to možné. Já nic nevysvětluji. Konstatuji.“

„A co bylo po celou dobu s Albertovou ženou?“

„Předpokládáme, že právě ji převáželi do bezpečí.“

„Proč by ji vrazi nezabili zároveň s manželem, když i ona pravděpodobně něco věděla a když v každém případě zřejmě vrahy viděla?“

„A kdo tvrdí, že nebyla mimo dům? Někteří muži pošlou ženu pryč, když si potřebují vyřídit něco vážného.“

„Nemyslíte, pane komisaři, že tohle všechno nás také odvádí od našich zabijáků, kteří se nyní, jak říkáte, potulují volně po Paříži?“

„Co nás přivedlo na jejich stopu, pane rado?“

„Mrtvola z náměstí Svornosti, samozřejmě.“

„Proč by nás k nim nepřivedla i teď? Víte, já si myslím, že až tomu budeme rozumět, nebude těžké dostat se vrahům na kopytka. Jenom té věci musíme přijít na kloub.“

„Vy předpokládáte, že bývalého číšníka zabili, protože toho o nich příliš věděl?“

„Je to pravděpodobné. A já se snažím dopátrat, jak se to dověděl. Až to objevím, bude mi jasné, co věděl.“

Šéf kriminálky s úsměvem souhlasně kýval hlavou, protože cítil napětí mezi oběma muži. Colombani by se teď byl rád ujal slova.

„Možná něco o tom vlaku?“ nadhodil.

Znal svůj spis jako své boty a Maigret mu pohledem dodával odvahy.

„O jakém vlaku mluvíte?“ informoval se Coméliau.

„Máme,“ teď mluvil Colombani a jeho kolega ho pohledem vyzýval, aby pokračoval, „máme od posledního případu drobné indicie. Nezveřejňovali jsme je, abychom bandu neupozornili. Buďte tak laskav a podívejte se na mapku číslo pět, která je připojena ke spisu. K přepadení z devatenáctého ledna došlo u manželů Rivalových – oba naneštěstí zahynuli spolu s pacholkem a děvečkou. Jejich statek se jmenuje U jeptišek, asi proto, že byl postaven na zříceninách bývalého kláštera, a nachází se přibližně pět kilometrů od vesnice. Vesnice – je to Goderville – má nádraží, kde staví osobní vlaky. Jde o hlavní linku Paříž-Brusel. Zbytečně bych vám říkal, že cestujících přijíždějících z Paříže je poskrovnu, protože osobák staví na každém nádražičku a cesta trvá dlouhé hodiny. A devatenáctého ledna v osm hodin sedmáček večer z osobního vlaku vystoupil muž se zpáteční jízdenkou Paříž-Goderville.“

„Máte jeho popis?“

„Vágní. Poměrně mladý muž, dobře oblečený.“

Soudce chtěl také něco objevit.

„Neměl cizí přízvuk?“

„Nepromluvil. Prošel vesnicí po hlavní silnici a už ho tam znovu nespátřili. Zato druhý den ráno v šest hodin a několik minut nasedl do pařížského vlaku na jiném malém nádraží, v Mouchery, který leží jedenadvacet kilometrů směrem na jih. Nevzal si taxi. Nikdo z venkovanů ho nesvezl ve svém voze. Těžko se dá předpokládat, že strávil noc procházkou pro zábavu. Nutně musel projít v blízkosti Jeptišek.“

Maigretovi se zavíraly oči, zmocňovala se ho únava, odolával jí už jen s vypětím sil. Dokonce vestoje napůl usínal a nechal vyhasnout dýmku.

„Jakmile jsme získali tyto informace,“ pokračoval Colombani, „dali jsme si tu jízdenku vyhledat u Severní železniční společnosti. Všechny lístky, které se při příjezdu vlaků vybírají, jsou totiž nějakou dobu skladovány.“

„A právě ten lístek nenašli?“

„Na Severním nádraží nebyl ten lístek předložen. Jinak řečeno, cestující vystoupil na opačnou stranu nebo se vmísil do davu na některém předměstském nádraží a mohl nepozorovaně vyjít, což není těžké.“

„O tom jste chtěl mluvit, pane Maigrete?“

„Ano, pane rado.“

„K jakému závěru jste došel?“

„Nevím. Malý Albert mohl jet stejným vlakem. Mohl být náhodou na nádraží.“

Potřásl hlavou a pokračoval:

„Ne. To by ho začali pronásledovat už dřív.“

„Takže?“

„Nic. Ostatně Albert musel mít hmotný důkaz, když si vrazi dali tu práci a po jeho usmrcení celý dům doslova pročesali. Je to složité. A Viktor se vrátil a potloukal se kolem hospody.“

„Asi nenašli, co hledali?“

„V tom případě by tam neposlali slabomyslného. Viktor jednal na vlastní pěst, bez vědomí party, na to bych přísahal. Důkazem toho je, že ho chladně oddělali, když zjistili, že má policii v patách a že kvůli němu je můžeme pochyťat všechny. Padám únavou.“

Otočil se ke Colombanimu.

„Uvidíme se kolem páté?“

„Jak myslíš.“

Zdál se tak malátný, unavený, ochablý, že se soudce Comélieua zmocnily výčitky a zašeptal:

„Přece jen jste dosáhl pěkných výsledků.“

Pak, když Maigret odešel:

„Ve svém věku by už neměl trávit noci beze spánku. Proč toho chce taky tolik strhnout sám?“

Byl by dost překvapený, kdyby viděl, jak Maigret při vstupu do taxíku váhá, jakou udat adresu, a nakonec říká:

„Charentonské nábřeží! Sám vás zastavím.“

Viktorova návštěva u Malého Alberta mu pořád nešla z hlavy. Celou cestu měl před očima toho velkého zrzavého chlapce, jak se žene s pružností kočky s Lucasem v patách.

„Co si dáte, šéfe?“

„Nechám to na tobě.“

Chevrier se dokonale vžil do role a jeho žena asi dobře vařila, protože v lokále bylo kolem dvaceti hostů.

„Jdu nahoru. Můžeš za mnou poslat Irmu?“

Vystupovala za ním po schodech a utírala si přitom ruce o zástěru. Maigret se rozhlížel po pokoji, kde to při otevřených oknech vonělo čistotou.

„Kam jste uložili drobné věci, které se tu povalovaly?“

Jejich seznam udělali už s Moersem. Tehdy však hledal Maigret něco, co tu mohlo po vrazích zůstat. Kdežto teď si kladl jinou, přesnější otázku: co sem přišel osobně hledat Viktor.

„Nacpala jsem všechno do vrchní zásuvky komody.“

Hřebeny, krabička s vlásenkami, lastury s jménem pláže v Normandii, perořízek s reklamou nějaké firmy, patentní tužka, která už nefungovala, prostě drobnůstky, jakých je v domácnostech plno.

„Je tam všechno?“

„Je tam i načatá krabička cigaret a stará rozbitá dýmka. Zůstaneme tady ještě dlouho?“

„To nevím, děvče. Nudíte se?“

„Já ne. Ale někteří zákazníci se chovají moc důvěrně a můj muž začíná ztrácet trpělivost. Nevím, kdy dá někomu pár facek...“

Maigret se pořád ještě hrabal v zásuvce, až vytáhl malou foukací harmoniku německé značky, na níž bylo vidět, že se na ni hodně hrálo. K velkému Irmině údivu ji strčil do kapsy.

„To je všechno?“

„Ano, všechno.“

O pár minut později telefonoval zespodu panu Loiseauovi a toho vyvedla Maigretova otázka z konceptu:

„Poslyšte, pane Loiseau, hrával Albert na harmoniku?“

„Pokud vím, tak ne. Zpíval, ale nikdy jsem neslyšel, že by hrál na nějaký nástroj.“

Maigret si vzpomněl na harmoniku nalezenou v ulici du Roi de Sicile. Okamžik nato už volal nájemci hotelu Zlatý lev.

„Hrál Viktor na harmoniku?“

„Určitě. Hrával i v chůzi na ulici.“

„Kromě něj už nikdo?“

„Sergej Madok.“

„Měli každý svou?“

„Myslím, že jo. Ano. Dokonce je to jistý, protože někdy hráli spolu, teda jako duo.“

Přitom v pokoji u Zlatého lva, když ho Maigret prohledával, byla harmonika jen jedna.

To, co prostáček Viktor přišel hledat na Charentonské nábřeží bez vědomí svých kompliců, to, co vlastně nakonec zaplatil životem, byla jeho harmonika.

8

Příhoda, k níž došlo ten den odpoledne, se měla připojit k několika historkám, které paní Maigretová vyprávěla s úsměvem při rodinných sešlostech.

Že se Maigret vrátil ve dvě hodiny, odmítl oběd a lehl si, nebylo ještě nic mimořádného, třebaže při návratu domů – v kteroukoli dobu – bylo první jeho starostí jít do kuchyně a koukat pod pokličky. Pravda, tentokrát tvrdil, že jedl. Po chvilce, když se svlékal a paní Maigretová ho nutila, aby si vzal aspoň kousek něčeho, přiznal se, že v kuchyni na Charentonském nábřeží sebral plátek šunky.

Paní zatáhla závěsy oken, ujistila se, že manželovi nic nechybí, a vyšla po špičkách z ložnice. Ještě ani nezavřela dveře, a on už spal hlubokým spánkem.

Umyla nádobí, uklidila v kuchyni a hezkou chvíli váhala, má-li si zajít do ložnice pro pletení, které tam zapomněla.

Nejdřív poslouchala, slyšela pravidelný dech, opatrně stiskla kliku a kráčela po špičkách a tiše jako duch. V tu chvíli, přestože dál pravidelně oddychoval jako někdo, kdo spí, pronesl Maigret trochu zastřeným hlasem:

„Představ si – dva a půl miliónu v průběhu pěti měsíců...“

Měl zavžené oči a zarudlé tváře. Manželka si pomyslela, že mluví ze spaní, přece se ale zastavila, aby ho neprobudila.

„Co bys dělala ty, za co bys je utratila?“

Neodvažovala se odpovědět, přesvědčená, že se mu něco zdá; Maigret, víčka očí stále přivřená, ztratil trpělivost:

„Tak mluv!“

„Co já vím,“ zašeptala. „Kolik jsi to říkal?“

„Dva a půl miliónu. Pravděpodobně mnohem víc. Nejméně tolik, co říkám, shráblí na těch statcích, a dost velkou částku té sumy ve zlatých mincích. Sázeli sice na dostizích...“

Těžce se převrátil na druhý bok, pootevřel jedno oko a upřeně se díval na manželku.

„Znovu a znovu se to točí kolem dostihů, rozumíš?“

Věděla, že nemluví k ní, ale sám k sobě. Čekala, až zase usne, pak že se stáhne tak potichu, jako přišla, třeba i bez svého pletení. Maigret dlouho mlčel, takže si mohla myslet, že znovu usnul.

„Podívej se, paní Maigretová – jeden detail bych chtěl znát ihned. Kde byly dostihy minulé úterý? V pařížském okolí, samozřejmě. Běž tam hned zatelefonovat!“

„Komu mám, prosím tě, telefonovat?“

„Společnosti Paris-Mutuel. Číslo najdeš v seznamu.“

Telefonní aparát byl v jídelně a šňůra moc krátká na to, aby ho mohla přenést do ložnice. Paní Maigretová byla vždycky velice nesvá, když měla mluvit do kovového sluchátka, hlavně s někým, koho neznala. Reznout se zeptala:

„Mám říct, že to chceš vědět ty?“

„Třeba.“

„A co když se mě zeptají, kdo jsem?“

„Nebudou se ptát.“

V té chvíli měl otevřené obě oči. Byl tedy stoprocentně vzhůru. Přešla do vedlejšího pokoje a během telefonního hovoru nechala dveře otevřené. Bylo to docela krátké. Zdálo se, že úředník, který s ní mluví, je na podobné otázky zvyklý, a zřejmě znal kalendárium dostihů zpaněti, protože jí informaci podal bez zaváhání.

Jenže když se komisařova manželka vrátila do ložnice a chtěla opakovat, co jí bylo sděleno, spal Maigret spánkem spravedlivých a dýchal tak nahlas, že se to dalo nazvat chrápáním.

Váhala, jestli ho má vzbudit, a rozhodla se, že bude lepší nechat ho, aby si odpočinul. Pro všechny případy nechala spojovací dveře otevřené a čas od času se udiveně dívala na hodiny, protože siesty jejího muže měly málokdy dlouhé trvání.

Ve čtyři odešla do kuchyně dát ohřát polévku. V půl páté nahlédla do ložnice a její manžel stále ještě spal; zřejmě ve snu přemýšlel, protože měl svraštělé obočí, čelo zkrabacené a rty stažené do podivného úšklebku.

Za chvilku však, sotva usedla na své místo v jídelně u okna, zaslechla netrpělivý hlas:

„Tak co je s tím telefonem?“

Vrhla se k němu a koukala překvapeně, že manžel sedí. „Měli obsazeno?“ zeptal se s nejvážnější tváří.

Na paní Maigretovou to udělalo zvláštní dojem. Téměř se vyděsila, že její muž fantazíruje.

„Samozřejmě jsem spojení dostala. Už skoro před třemi hodinami.“

Nevěřicně na ní zíral.

„Co mi to povídáš? A vůbec, kolik je hodin?“

„Tři čtvrti na pět.“

Vůbec si neuvědomoval, že usnul. Domníval se, že jen zavřel oči, než manželka vyřídí telefon.

„Kde to bylo?“

„Ve Vincennes.“

„Co jsem říkal!“ radoval se.

S nikým o té věci nemluvil, ale tak intenzivně o ní přemýšlel, že to bylo v podstatě totéž.

„Vytoč mi číslo ulice des Saussaies... Nula nula devadesát... Vyžádej si Colombaniho kancelář...“

„Co mu mám říct?“

„Nic. Promluvím s ním sám, pokud už není na cestě.“ Colombani byl ještě v kanceláři. Měl ostatně ve zvyku chodit na schůzky se zpožděním. Byl velice milý a souhlasil, že místo na kriminálku přijde za svým kolegou k němu domů.

Na Maigretovu přání mu manželka uvařila šálek silné kávy, ale ani to nestačilo, aby se úplně probral. Hezkých pár dní se vůbec nevyspal, měl z toho zarůžovělá víčka a pálily ho oči. Zdálo se mu, že má příliš napjatou kůži. Obléct se znamenalo velké úsilí, a tak si jen natáhl kalhoty, vklouzl do trepek a na noční košili s límečkem zdobeným malými červenými křížky si přehodil domácí kabátek.

Bylo jim dobře, jak tak seděli v jídelně proti sobě – mezi nimi stála karafa calvadosu a z druhé strany bulváru na ně koukala černým písmem na bílé zdi jména Lhoste a Pépin. Znali se dost dlouho, nebylo třeba společenských úvodů. Colombani, muž malé postavy jako většina Korsičanů, nosil střevice se zvýšenými podpatky, kravaty ostřejších barev a na prsteníku prsten s pravým nebo možná falešným diamantem. Právě kvůli tomu ho někdy považovali spíš za někoho z lidí, po nichž pátral, než za policistu.

„Poslal jsem Janviera na dostihy,“ říkal právě Maigret kouřící dýmku. „Kdepak jsou dnes dostihy?“

„Ve Vincennes.“

„Jako minulé úterý. Říkám si, jestli Albertovo dobrodružství nezačalo ve Vincennes. Pátrali jsme už na dostihových

drahách, ovšem bez velkého úspěchu. V té době nás zajímal jenom bývalý číšník Albert. Dnes už jde o něco jiného. Poptáváme se u různých pokladen, hlavně u těch, kde se sázejí větší sumy, pět set nebo tisíc franků, jestli mezi pravidelnými zákazníky nemají mladšího muže s cizím přízvukem.“

„Možná že si ho všimli inspektoři, co drží službu na dostizích?“

„Navíc si myslím, že tam nechodí sám. Dva a půl miliónu v průběhu pěti měsíců, to je velká suma.“

„A musí jít o hodně víc,“ dodal Colombani. „Uvedl jsem ve své zprávě jen zaručené sumy. Ty, kterých se ta banda syčáků určitě zmocnila. Sedláci měli pravděpodobně ještě jiné skryše, a ty z nich vypáčili mučením. Nedivil bych se, kdyby to dělalo celkem čtyři milióny, i víc.“

Kolik tak asi mohli utratit ti ubozí všiváci z ulice du Roi de Sicile? Za oblečení nic. Nikam nechodili. Spokojili se s jídlem a pitím. Milión neprojíte ani nepropijete – i v pěti lidech – za pár dní nebo týdnů.

Výpravy však šly za sebou v rychlém časovém sledu.

„Převážnou část si zřejmě nechával jejich šéf.“

„Říkám si, jak to, že mu na to skočili.“

Maigret si kladl ještě spoustu jiných otázek, takže chvílemi už měl myšlenek plné zuby, přejel si rukou čelo a zahleděl se do libovolného místa, třeba na muškát stojící na okně daleko odtud.

Ať dělal co dělal, vyšetřování ho pohlcovalo tak, že úzkostně sledoval všechno, co se v určitém momentě dělo v Paříži a okolí.

Marii zatím ještě nedal převézt do nemocnice ve vězení La Santé. Postaral se, aby už polední listy přinesly ve zprávách jméno nemocnice, kam byla převezena.

„Předpokládám, žeš tam poslal hlídkovat několik inspektorů?“

„Čtyři plus městské strážníky. Nemocnice má několik východů. Dnes je návštěvní den.“

„Myslíš, že se o něco pokusí?“

„Nevím. Jsou do ní udělaní všichni tři, takže by mě ani nepřekvapilo, kdyby aspoň jeden z nich riskoval všechno.“

Nehledě k tomu, že se každý z nich zřejmě považuje za otce, chápeš? Od přesvědčení, že jsi otcem, k touze jít se na matku a dítě podívat není daleko... Je to nebezpečný podnik. Nebezpečí jim nehrozí z mé strany, ale ze strany jejich kumpánů.“

„Tomu dobře nerozumím.“

„Zabili přece Viktora Polanského, ne? Proč? Protože je uváděl do nebezpečí, že je dopadneme. Moc bych se divil, že by nechali naživu dalšího člověka, který by se nám měl dostat do rukou.“

Maigret zamyšleně popotahoval z dýmky. Colombani si zapaloval cigaretu se zlatou dutinkou.

„Teď se asi především pokusí spojit se s tím svým šéfem, hlavně pokud jim došly peníze,“ řekl.

Maigret se na něho díval bezvýrazným pohledem, pak jeho oči ztvrdly, praštil pěstí do stolu a zařval:

„Já pitomec! Hlava skopová! Na to jsem nepomyslel!“

„Vždyť přece nevíš, kde bydlí...“

„No právě! Vsadil bych se, že oni taky ne. Chlap, co tohle všechno vymyslel a co ty vrahouny řídí, se jistě dobře zabezpečil. Co mi řekl jejich hoteliér? Že jim před každou výpravou přišel dát instrukce k nim do hotelu. Výborně! Teď tomu začínáš rozumět?“

„Ne tak docela.“

„Nevíme o něm nic, spíš se čehosi dohadujeme. Hledáme ho na dostizích. Myslíš, že oni jsou hloupější než my? Máš stokrát pravdu! Právě v tuhle chvíli se zaručeně snaží se s ním spojit. Možná proto, aby jim dal peníze. V každém případě ho chtějí informovat, žádat o radu nebo o další příkazy. Vsadil bych se, že ani jeden z nich nestrávil minulou noc v posteli. Kam si myslíš, že půjdou?“

„Do Vincennes?“

„To je víc než pravděpodobné. Pokud se nerozutekli, poslali za ním aspoň jednoho z nich. Jestli se před rozchodem nedomluvili, nedivil bych se, kdyby se tam přihnali všichni tři. Měli jsme nádhernou příležitost je pochyty, dokonce aniž bychom je znali. Chlapy jejich ražení v davu lehce poznáš. Když si pomyslí, že Janvier tam je a já mu nedal příkaz, aby jednal! Tři desítky inspektorů na padoku a při vážení, a mohli jsme je mít! Kolik je hodin?“

„Teď už je pozdě. Před půl hodinou skončil šestý závod.“

„Vidíš? Člověk má myslet na všechno. Když jsem si ve dvě hodiny lehl, byl jsem přesvědčený, že jsem pro tu věc udělal maximum. Moji chlapi procházejí výplatní listiny u Citroena a pročešávají čtvrt' kolem Javelského nábreží. Obklíčili jsme Laennecovu nemocnici. Proséváme lidi ve všech čtvrtích, kde mohli najít útočiště chlapi, jako jsou naši Češi. Kontrolujeme vandraky, nejruznější pobudy. Pročešáváme špinavé penzióny. Moers nahoře v laborce studuje každý chlup, který objevil v ulici du Roi de Sicile.“

A ti parchanti se mezitím mohli klidně domluvit ve Vincennes se svým velitelem...“

Colombani byl zřejmě také starý turfman, protože se moc nemýlil. Zazvonil telefon. Ozval se Janvierův hlas.

„Jsem pořád ještě ve Vincennes. Snažil jsem se vás dostihnout v úřadě.“

„Dostihy už skončily?“

„Před půl hodinou. Zůstal jsem tady se zaměstnanci. Během závodů bylo těžký něco po nich chtít, protože mají fofr. Říkám si, jak to, že se nespletou. Vypτάval jsem se jich na sázky, víte? Ten, co sedí u jedné z pokladen, kde se berou tisícifrankové sázky, na mou otázku okamžitě zabral. Procestoval Střední Evropu a pozná, jakou řečí kdo z nich mluví. Říkáte Čech?“ zeptal se. „Jednoho takového znám, sází vytrvale vysoký částky, skoro vždycky na outsidersy. Dlouho jsem ho považoval za někoho z ambasády.“

„Jak to?“

„Vypadá prý moc dobře, má šmrnc a vždycky bezvadný obleky. Věčně – nebo skoro – prohrává, ale nehne ani brvou,

jen trochu zkriví jeden koutek do úsměvu. Kvůli tomu si ho ale pokladník nevšiml, všiml si ho spíš kvůli ženské, co tam s ním obvykle chodí.“

Maigret si ulehčeně oddechl a radostný pohled, který upřel na Colombaniho, jako by říkal: „A máme je!“

„Ženská, no konečně!“ zařval do aparátu. „Cizinka?“

„Pařížanka. Počkejte! Právě proto jsem zatím ze závodistiště neodešel. Kdybych býval měl možnost mluvit s pokladníkem dřív, mohl mně tu dvojici ukázat, oni tady totiž dnes odpoledne byli.“

„Co ta žena?“

„No právě! Je mladička, prý krasavice, a nosí šaty z nejlepších krejčovských salónů. Ale to není všechno, šéfe. Pokladník tvrdí, že je to filmová herečka. Nechodí do kina moc často, takže nezná jména slavných hereček, a stejně říká, že hvězda to není, hraje vedlejší role. Marně jsem mu odříkal spoustu jmen.“

„Kolik je hodin?“

„Tři čtvrti na šest.“

„Když už jsi ve Vincennes, zajed do Joinvillu. Není to daleko. Požádej pokladníka, ať tam jde s tebou.“

„Říká, že je mně k dispozici.“

„Filmová studia jsou hned za mostem. Producenti si obvykle nechávají fotografie všech herců, i menších rolí, a když se rozhoduje o obsazení nového filmu, prohlížejí se alba starších fotek.“

„Rozumím. Kam vás můžu volat?“

„Domů.“

Když se znovu usadil ve svém křesle, napětí v něm povolilo.

„Možná že se to podaří,“ řekl.

„Pokud jde ovšem o toho našeho Čecha.“

Maigret naplnil skleničky se zlatým proužkem, vyklepal tabák z dýmky a nacpal si novou.

„Tak mám dojem, že před sebou máme neklidnou noc. Nechals přivést to děvčátko?“

„Od tří hodin sedí ve vlaku. Půjdu pro ni za chvíli osobně na Severní nádraží.“

Šlo o holčičku z Manceauova statku, která jediná unikla jako zázrakem jatčím a která viděla jednoho z útočníků: ženu, Marii, ležící dnes v porodnici s nemluvnětem vedle sebe.

Nový telefon. Teď už bral telefon s určitou úzkostí.“

„Haló...!“

Maigret opět utkvěl pohledem na kolegovi, tentokrát však otráveně. Mluvil tlumeným hlasem. Určitou dobu odpovídal jen ve skoro pravidelných intervalech:

„Ano... ano... ano...“

Colombani natahoval uši. Zlobilo ho, že neuhodl, o co jde, a to tím spíš, že z aparátu slyšel mumlání, z něhož chvílemi vynikla slabika nedávající smysl.

„Za deset minut? Ale jistě. Přesně, jak jsem slíbil.“

Proč si Maigret tak dával pozor? Jeho postoj se znovu úplně proměnil. Ani dítě čekající na dárek pod stromečkem není netrpělivější a rozechvělejší, než byl teď on, přesto však se snažil zachovat klid, dokonce se mu dařilo tvářit se nevrle.

Když zavěsil, neobrátil se na Colombaniho, ale otevřel dveře do kuchyně.

„Přijede sem tvá teta s manželem,“ oznamoval.

„Cože? Co to povídáš? Copak...“

Marně na ni mrkal.

„Já vím. Taky mě to překvapilo. Asi se stalo něco vážného, nečekaného. Chce si s námi promluvit, hned teď.“

Prostrčil hlavu dveřmi, aby na ni znovu významně zamrkal, a paní Maigretová už nevěděla, co si myslet.

„No tohle! Dost mě to překvapuje. Doufejme, že se nestalo nic zlého.“

„Ledaže jde o to dědictví?“

„Jaké dědictví?“

„Po jejím strýci.“

Když se Maigret vrátil, Colombani se mazaně usmíval.

„Odpusť, kamaráde. Za chvíli přijde manželčina teta. Mám taktak čas se obléct. Nevyhazuju tě, ale pochop.“

Komisař Státní bezpečnosti vyprázdnil jedním hltem svou skleničku, vstal a otřel si ústa.

„Nic se neděje. Vím, co taková návštěva obnáší. Zavoláš mi, když bude něco nového?“

„Samozřejmě.“

„Mám dojem, že mi zavoláš velice brzy. Dokonce si říkám, že se nevrátím do své kanceláře. Nevadí-li ti to, projdu se až na Zlatnické nábřeží.“

„Platí! Na shledanou za chvíli.“

Maigret ho takřka vystrkal z bytu. Pak, jen zavřel dveře, proběhl v rychlosti pokojem k oknu a sám skryt vyhlížel, co se děje venku. Vlevo, o něco dál než firma Lhoste a Pépin, byl žlutě natřený krámk, kde prodával víno a uhlí rodák z Auvergne; Maigret pozoroval dveře krámu, u nichž stála květina v květináči.

„To byl vtíp?“ ptala se paní Maigretová.

„To víš, že ano. Nechci, aby se Colombani setkal s lidmi, kteří sem za moment přijdou.“

Zatímco to říkal, opřel se rukou mechanicky o parapet okna, právě v místě, kde před chvílí seděl Colombani. Ruka se dotkla papíru, novin. Podíval se na ně a všiml si, že jsou složeny tak, aby nahoře byla stránka s rubrikou Malý oznamovatel. Jedno oznámení bylo modře zatrženo.

„Mizera!“ drmolil Maigret mezi zuby.

Mezi Státní bezpečností a kriminální policií existuje totiž letitá rivalita a pro někoho z ulice des Saussaies je potěšením,

může-li provést nějaký kousek kolegovi ze Zlatnického nábřeží.

Colombaniho pomsta za Maigretovu lež o tetě nebyla ostatně tak zlá. Jenom tu zanechal důkaz, že pochopil.

Oznámení, které toho dne ráno vyšlo ve všech novinách a v poledne ve všech dostihových zpravodajích, znělo – s obvyklými zkratkami:

Albertovi přátelé, z bezpečnostních důvodů vyhledejte neprodleně Maigreta v bytě, bulvár Richard Lenoir 132.

Naprostá diskrétnost zaručena.

Právě tito lidé zatelefonovali od uhlíře naproti, aby se ujistili, že uveřejněné oznámení nebyl ani vtip, ani past. Maigret opakoval svůj slib a oni si ověřili, že je tamčistý vzduch.

„Půjdeš se trochu projít, madame Maigretová. Nespěchej. A vezmi si klobouk se zeleným pérem.“

„Proč klobouk se zeleným pérem?“

„Protože jaro je tady.“

Zatímco přecházeli ulici s výrazem mužů, kteří před sebou mají důležité jednání, pozoroval je Maigret oknem, na tu dálku však se mu podařilo rozeznat jen jednoho z nich.

Pár okamžiků předtím nevěděl absolutně nic o lidech, kteří se dostaví, ani z jakého prostředí budou. Jenom by se býval vsadil, že i oni chodí pravidelně na dostihy.

„Colombani je asi odněkud sleduje,“ bručel si pro sebe Maigret.

A jakmile bude Colombani na stopě, je schopen ho shodit. Kolegové si rádi dělají takové drobné podrazy.

Colombani totiž ještě ke všemu znal asi Jo Boxera líp než Maigret.

Jo byl malý, rozložitý, měl přeražený nos, víčka jako přilepená na malých světlounce modrých očích a nosil vždycky kárované obleky a křiklavé vázanky. V době aperitivu jste ho bezpečně našli v malém bistru na avenue Wagram.

Nejméně desetkrát ho měl Maigret před sebou v kanceláři, pokaždé kvůli něčemu jinému, a Jo se z toho vždycky vykroutil.

Byl to opravdu nebezpečný člověk? Byl by docela rád, kdyby si to o něm lidé mysleli, a moc rád se tvářil „hrozivě“.

Jeho koketérií bylo dělat, že patří k podsvětí, ale panstvo z podsvětí se k němu chovalo nedůvěřivě, ne-li pohrdavě.

Maigret jim šel otevřít a předtím postavil na stůl nové skleničky. Vešli rozpačitě, přese všechno podezřívavě, koukali do všech koutů, znepokojovaly je zavřené dveře.

„Ničeho se nebojte, hoši. Není tady schovaná stenografka ani diktafon. Podívejte! Tohle je má ložnice.“

Ukázal na rozestlanou postel.

„Tady je koupelna. Šatník ve zdi. A tady kuchyně, kterou paní Maigretová na vaši počest právě opustila.“

Vonělo to tam pomalu se vařící polévkou a na stole leželo slatinou prošípované kuře.

„A ještě tyhle poslední dveře. Hostinský pokoj. Není moc často větraný. Však je taky cítit zatuchlinou, protože tu nikdy žádní hosté nepřespávají, pokoj slouží dvakrát třikrát do roka mé švagrově.“

A teď do práce!“

Zvedl skleničku a připil si s nimi. Zároveň se tázavě zadíval na Joova společníka.

„To je Ferdinand,“ vysvětloval bývalý boxer.

Komisař marně pátral v paměti. Ta vysoká hubená postava, obličej s obrovským nosem a malýma myšíma očkami mu zrovna jako jeho jméno nic neříkaly.

„Má autoopravnu nedaleko Maillotský brány. Je to samozřejmě jen malá dílna.“

Bylo komické, jak tam oba stáli, váhali si sednout, ne že by byli ostýchaví, ale z opatrnosti. Tenhle druh lidí není nikdy rád daleko od dveří.

„Podle toho oznámení to vypadalo, že jde o jakýsi nebezpečí.“

„Dokonce o dvě nebezpečí: za prvé, že vás vyčmuhají Češi, a v tom případě byste nevyvázli se zdravou kůží, jeden jako druhý.“

Jo s Ferdinandem se na sebe udiveně podívali a mysleli, že jde o nějaký omyl.

„Jací Češi?“

V novinách se totiž o Čechách nic nepsalo.

„Banda z Pikardie.“

Tentokrát pochopili a náhle zvažněli.

„My jim nic neprovedli.“

„Hm! O tom si promluvíme za chvíli. Mluvílo by se nám o moc líp, kdybyste byli tak hodní a sedli si.“

Jo se statečně usadil v křesle, ale Ferdinand, který Maigreta neznal, si sedl na okraj židle a jenom půlkou zadku.

„Teď to druhé nebezpečí,“ pokračoval komisař, pozoroval je a zapaloval si dýmku. „Ničeho jste si dneska nevšimli?“

„Všude se to hemží fízlama. Pardon...!“

„Já se neurazím. Nejenom že se to všude hemží fízlama, jak říkáte, ale většina inspektorů hledá a vyšetřuje jistý počet osob, mezi jinými i dva pány, kteří mají žluté auto.“

Ferdinand se usmál.

„Je mi jasné, že už není žluté a že změnilo i poznávací značku. Ale nechme to být. Kdybyste se bývali dostali nejdřív do rukou inspektorů kriminálky, byl bych vás z toho ještě mohl dostat. Ale viděli jste toho pána, co odtud právě vyšel?“

„Colombani,“ zahučel Jo.

„Viděl vás?“

„Počkali jsme, až nastoupí do autobusu.“

„To znamená, že Bezpečnost se taky pustila do pátrání. S nimi byste neunikli soudci Coméliauovi.“

Coméliauovo jméno působilo takřka magicky, protože oba muži znali přinejmenším z doslechu neúprosnost tohoto soudního úředníka.

„Kdežto když jste za mnou takhle pěkně sami přišli, můžeme si pohovořit jako v rodině.“

„My prakticky nic nevíme.“

„Postačí, co víte. Vy jste byli Albertovi přátelé?“

„Byl to prima chlap.“

„Veselý, že?“

„Poznali jsme se s ním kolem dostihů.“

„To jsem si myslel.“

Tím jako by se společensky zařadili. Ferdinandova autoopravna asi nebyla často otevřená pro běžné zákazníky. Možná že neobchodoval s kradenými vozy, protože to vyžaduje složité vybavení k celkovému zamaskování kradeného vozidla a vlastně určitou organizaci. Kromě toho oba muži nepatřili k lidem, co jsou ochotni se namočit.

Pravděpodobnější bylo, že Ferdinand kupoval lacino staré bouráky a dával je jakžtakž do pořádku, aby nalákal důvěřivé hlupáky.

V barech, na dostihových drahách, v halách hotelů potkáte naivní měšťáky, co neopovrhnu senzační příležitosti.

Někdy jim k rozhodnutí dopomůžete, když jim našeptáte, že vůz byl ukraden některé filmové hvězdě.

„Byli jste minulé úterý oba ve Vincennes?“

Znovu se na sebe museli podívat, ne aby dali shodnou odpověď, ale aby si vzpomněli.

„Počkejte! Vzpomeň si, Ferdinand, nevyhrál právě v úterý na Semiramis?“

„Vyhral.“

„Tak jsme tam byli.“

„A co Albert?“

„Už vím. Teď si vzpomínám. Ten den při třetím závodě lilo jako z konve. Albert tam byl, zahlídl jsem ho z dálky.“

„Nemluvili jste s ním?“

„On totiž nebyl na padoku, ale u vážení. My jsme věrný padoku. On obyčejně taky. To úterý ale vyvedl na dostihy manželku. Měli výročí svatby nebo něco takového. Říkal mně o tom pár dnů předtím. Plánoval dokonce, že si koupí nějaké ne moc drahej auták a Ferdinand slíbil, že mu ho sežene. Něco slušného, nemyslete.“

„A potom?“

„Jaký potom?“

„Co se stalo příští den?“

Znovu se domlouvali pohledem a Maigret je musel trochu popostrčit.

„Ve středu kolem páté vám volal do dílny?“

„Ne, k Pelikánovi na avenue Wagram. V tu dobu jsme nabeton vždycky tam.“

„Teď bych chtěl, pánové, slyšet přesně, pokud možno slovo od slova, co povídal. Kdo z vás byl u aparátu?“

„Já,“ odpověděl Jo.

„Rozmysli si to. Máš čas.“

„Působil uspěchaně nebo rozčileně.“

„Já vím.“

„Na začátku jsem moc dobře nepochopil, o co jde, mluvil zmateně, nějak divně pospíchal, jako by měl strach, že nás někdo přeruší.“

„To vím taky. Mně ten den volal čtyřikrát nebo pětkrát...“

„Aha!“

Jo a Ferdinand už nerozuměli ničemu a přestali se o to snažit.

„Takže když vám volal, tak víte všechno.“

„Přesto mluv.“

„Řekl mně, že má v patách nějaký chlapy a že má strach, ale že možná přišel na to, jak se jich zbavit.“

„Něfekl, jakým způsobem?“

„Ne, ale vypadalo to, že ho ten nápad uklidňuje.“

„A dál?“

„Řekl přibližně tohle: Je to strašná věc, ale možná by se z toho dalo něco vytřískat. Nezapomeňte, pane komisaři, že jste slíbil...“

„Já slib dodržím. Vyjdete odtud tak volní, jako jste vešli, a nebudete mít potíže, ať mi povíte cokoli, pod podmínkou, že mi řeknete celou pravdu.“

„Přiznejte se, že ji znáte zrovna jako my.“

„Přibližně.“

„Dobrá! Co se dá dělat! Albert ještě dodal: Přijďte ke mně večer v osm. Promluvíme si o tom.“

„Co jste z toho vyrozuměli?“

„Počkejte. Než zavěsil, měl čas říct ještě tohle: Pošlu Ninu do kina. Rozumíte? To znamenalo, že jde o něco vážného.“

„Moment. Pracoval s vámi Albert už někdy předtím?“

„Nikdy. Co by dělal? Naši práci znáte. Není to možná úplně regulérní. Albert byl měšťák.“

„Nebránilo mu to chtít něco vydělat na tom, co objevil.“

„Možná že jo. Já nevím. Počkejte! Snažím se upamatovat na ty slova, ale nějak mi to nejde. Mluvil o bandě ze Severu.“

„A vy jste se rozhodli, že na schůzku půjdete.“

„Co nám zbejvalo?“

„Poslechni, Jo. Nehraj si tu na hlupáka. Když projednou nic neriskuješ, můžeš být upřímný. Řekl sis, že tvůj kámoš Albert objevil zabijáky z Pikardie. Z novin jsi věděl, že ukořistili několik miliónů. A položil sis otázku, jestli by se z toho

nedala část získat. Je to tak?“

„Vyrozuměl jsem, že to má Albert v úmyslu.“

„Dobrá. V tom jsme zajedno. A dál?“

„Takže jsme tam spolu šli.“

„A na bulváru Jindřicha Čtvrtého jste měli poruchu, z čehož usuzuji, že žlutý citroen nebyl tak nový, jak na první pohled vypadal.“

„Vyštafirovali jsme ho a chtěli jsme ho prodat. Nepočítali jsme, že s ním budeme sami jezdit.“

„Přijeli jste na Charentonské nábřeží o dobrou půl hodinu později. Okenice byly zavřené. Otevřeli jste, dveře nebyly zamčené.“

Znovu se na sebe vyjeveně podívali.

„A našli jste přítele Alberta probodnutého nožem.“

„Přesně tak.“

„Co jste dělali?“

„Zprvu jsme mysleli, že není docela po smrti, tělo bylo ještě teplé.“

„A potom?“

„Poznali jsme, že někdo v domě všechno prohledal. Vzpomněli jsme si, že se Nina vrátí z kina. V Charentonu se dá jít do jediného kina v sousedství, u kanálu. Tak jsme pro ni došli.“

„Co jste měli v úmyslu dělat?“

„To jsme teda čestný slovo nevěděli. Nebylo nám moc dobře po těle. Za prvé není sranda ohlásit manželce takovou novinu. Pak jsme si říkali, jestli nás ti chlapi z bandy nestopovali. Tak jsme to s Ferdinandem prodiskutovali.“

„A rozhodli jste se, že Ninu odvezete na venkov?“

„Ano.“

„Někam daleko?“

„Poblíž Corbeil do hostince na břehu Seiny, kam jezdíme občas na ryby a Ferdinand tam má loďku.“

„Ona Alberta nechtěla vidět?“

„My jí v tom zabránili. Když jsme se v noci vrátili na nábřeží, kolem domu se nikdo nemotal. Pod dveřma prosvítalo světlo, my zapomněli zhasnout.“

„Proč jste tělo přestěhovali jinam?“

„To byl Ferdinandův nápad.“

Maigret se natočil k Ferdinandovi, který svěsil hlavu, a opakoval:

„Proč?“

„Neuměl bych vám to vysvětlit. Byl jsem rozčilený. V bistru jsme si dali skleničku na kuráž. Řek jsem si, že sousedi zřejmě náš vůz viděli a že si nás možná všimli. A pak taky, že jestli zjistí, že je Albert po smrti, přišli by za Ninou a ta by nedovedla mlčet.“

„Vytvořili jste falešnou stopu.“

„Když tomu tak chcete říkat. Policie si moc nehraje s případem, kde jde o vyloženou lumpárnu, o jednoduchou záležitost, třeba o člověka, kterého někdo zapíchne na ulici a pak ho okrade o peníze.“

„A profíznout nepromokavý plášť, to byl taky váš nápad?“

„Co zbejvalo, když to mělo vypadat, že ho oddělali na ulici.“

„A co zranění v obličej?“

„To bylo nutný. On už nic necítil. Řekli jsme si, že takhle to vyřídí policie obratem ruky a my nic neriskujeme.“

„To je všechno?“

„Všechno, přísahám. Že je to tak, Jo? Hned příští den jsem auto přestříkal namodro a vyměnil poznávací značku.“

Bylo vidět, že se chystají k odchodu.

„Moment. Nedošlo vám v následujících dnech nic poštou?“

„Poštou? Co?“

„Obálka s něčím uvnitř.“

„Ne.“

Byli upřímní, to se poznalo. Otázka je opravdu překvapila. Ostatně když ji Maigret kladl, napadlo ho možné řešení problému, kterým se zabíral už několik posledních dní.

Ono řešení mu bezděky před chvílí vnukl Jo. Albert mu přece řekl do telefonu, že přišel na způsob, jak se zbavit bandy, kterou měl v patách.

V hospůdce, kde byl viděn naposled, požádal o obálku, a to právě po telefonickém hovoru s přáteli.

Měl u sebe v kapse něco, co Čechy kompromitovalo. Jeden z nich ho nespouštěl z očí. Nemínil se ho Albert zbavit tím, že ostentativně hodí obálku do poštovní schránky?

Vložit dokument do obálky bylo víc než snadné. Ale jakou tam napsal adresu?

Maigret zdvihl sluchátko, zavolal na kriminální policii.

„Haló! Kdo je u aparátu? Bodin? Mám pro tebe práci, chlapče. Naléhavou! Kolik inspektorů je v kanceláři? Cože?

Jenom čtyři? Správně, jeden tam musí držet službu. Vezmi ty tři zbývající. Rozdělte si všechny pařížské pošty. Počkej! I charentonskou, tou ty osobně začneš. Vyslechněte úředníky za přepážkami poste restante. Někde musí už několik dní ležet dopis na jméno Albert Rochain. Dopis převzít, ano. A přinést mi ho. Ne, ke mně ne. Za půl hodiny budu v kanceláři.

Pohlédl s úsměvem na oba muže.

„Ještě skleničku?“

Calvados asi moc nemilovali, přijali jen ze zdvořilosti.

„Můžeme jít?“

Ještě pořád neměli úplnou důvěru a vstávali jako školáci, jimž učitel ohlásil přestávku.

„Nenamočíte nás do toho?“

„O vás dvou vůbec nebude řeč. Žádám jenom, abyste neříkali nic Nině.“

„Nebude mít nepříjemnosti?“

„Proč by je měla mít?“

„Jednejte s ní ohleduplně, jo? Kdybyste věděl, jak ona toho svého Alberta milovala!“

Maigret za nimi zavřel dveře a šel zavřít plyn, protože polévka přetekla a rozlévala se mezi hořáky sporáku.

Nepochyboval, že ti dva rošťáci trochu lhali. Podle doktora Paula nečekali se znetvořením kamarádovy tváře, až Ninu zavezou do bezpečí. Na věci to však nic neměnilo a chovali se nakonec natolik vstřícně, že jim komisař nechtěl dělat nepříjemnosti. V podstatě mají totiž tito lidé – jako všichni ostatní vědomí vlastní důstojnosti.

9

V kanceláři se vznášela modrá oblaka dýmu. V jednom koutě seděl Colombani s nataženými nohama. Před okamžikem tu byl i ředitel kriminálky. Inspektoři procházeli oběma směry. Právě před chvílí volal soudce Comélieu. Maigret teď taky zvedl sluchátko.

„Haló! Marchand? Tady Maigret. Ano, ten skutečný. Prosím? Máte mezi přáteli taky nějakého Maigreta? Hraběte? Ne, to není můj příbuzný, ne.“

Bylo sedm hodin. Maigret měl na drátě generálního sekretáře Folies-Bergere.

„Co byste rád, vážený?“ šišlal Marchand. „Sapristi, s časem jsem na tom špatně. Budu mít taktak chvíli, abych slupnul něco v rychlosti pár kroků odtud, než otevřeme. Ledaže bychom se najedli spolu? Například u Montmartreského žejdlíku? Za deset minut? Tak nashle.“

V kanceláři byl i velmi vzrušený Janvier. To on právě přinesl z Joinvillu krásnou fotografii velkého formátu, jaké nacházíme s věnováním v šatnách herců. Byla ostatně podepsaná velkým sebevědomým písmem: Francine Latourová. Byla to hezká mladičká žena. Na rubu adresa: ulice Longchamp číslo 121, Passy.

„Teď prý vystupuje ve Folies-Bergere,“ oznamoval Janvier.

„Úředník ze sázkové kanceláře ji poznal?“

„Bezpečně. Chtěl jsem vám ho sem přivést, ale hrozně se bojí své ženy a měl už dost velký zpoždění. Kdybychom ho ale potřebovali, můžeme mu zavolat domů, v kteroukoli dobu. Bydlí pár kroků odsud na Ostrově svatého Ludvíka a má telefon.“

Francine Latourová také měla telefon. Maigret vytočil číslo jejího bytu, rozhodnut mlčet a zavěsit, kdyby se někdo ozval. Nebyla však doma, přesně jak předpokládal.

„Zašel bys tam, Janviere? Vezmi si s sebou někoho šikovného. Za žádnou cenu na sebe nesmíte upoutat pozornost.“

„Uděláme diskrétní prohlídku bytu?“

„Ne hned. Počkejte, až vám zatelefonuju. Jeden z vás může čekat v bistru v blízkosti jejího domu. Ať sem zavolá a řekne mi číslo.“

Svraštil obočí, jak usilovně přemýšlel, aby na něco nezapomněl. Od Citroena přišli s dobrým výsledkem: Sergej Madok tam pracoval skoro dva roky.

Maigret vešel k inspektorům.

„Chlapci, dnes večer nebo v noci budu potřebovat velký počet lidí. Nejlip byste udělali, kdybyste zůstali tady. Najezte se jeden po druhém někde v blízkosti nebo si dejte donést sendviče a pivo. Na shledanou později. Tak pojď, Colombani!“

„Já myslel, že večeríš s Marchandem?“

„Ty ho přece znáš taky, ne?“

Marchand začínal jako kontrolor vstupenek při vchodu do divadel a teď byl jednou z nejznámějších osobností Paříže. Zachoval si přisprostlý nádech ve vystupování a neomalenou mluvu. Seděl v restauraci s lokty na stole a obrovským jídelníčkem v ruce; když vcházel oba komisaři, říkal právě majordomovi:

„Něco lehkýho, Georgi... Tak se na to mrknem... Máš koroptyve...?“

„Se zelím, pane Marchande.“

„Posaďte se, vážený. Ale co to vidím? Státní bezpečnost v tom jede taky? Drahoušku Georgi, třetí příbor. Co byste vy dva řekli koroptyvím se zelím? Počkejte. Předtím si dáme malinký pstroužky namodro. Jsou živí, Georgi?“

„Můžete se na ně podívat do bazénku, pane Marchande.“

„Nějaký předkrm, abychom vydrželi. A nakonec nákyp, když jinak nedáš.“

Byla to jeho vášeň. Tolik chodů spořádal třeba i sám – v poledne i večer. Navíc tomu říkal slupnout v rychlosti něco lehkého. Možná že po divadle půjde na půlnoční večeři?

„Co pro vás můžu udělat, vážený? Doufám, že v mém podniku není nějaký průšvih?“

Na vážné řeči bylo příliš brzy. Teď se zase blížil sklepník a Marchand několik minut vybíral vína.

„Už vás poslouchám, hoši.“

„Když vám něco povím, budete umět držet jazyk za zuby?“

„Zapomínáte, kamaráde, že v Paříži nezná snad nikdo tolik tajemství co já. Uvědomte si, že já držím v rukou osud stovek, ne – tisíců manželství. Držet jazyk za zuby? Vždyť já vlastně nic jiného ani nedělám!“

Bylo to komické. Povídal opravdu od rána do večera, ale fakticky přitom řekl, jen co chtěl.

„Znáte Francine Latourovou?“

„Vystupuje u mě ve dvou skecích s Dréanem.“

„Co si o ní myslíte?“

„A co bych si tak měl myslet? Zatím je to pouchle. Zeptejte se mě na ni za deset let.“

„Co talent?“

Marchand se na Maigreta zadíval s komickým údivem.

„A proč by podle vás měla mít talent? Nevím, kolik je jí přesně, ale víc než dvacet to nebude. Přitom už šije ve velkých salónech a mám dojem, že začíná nosit diamanty. Minulý týden se v každém případě objevila v norkovém kožichu. Co ještě chcete?“

„Má milence?“

„Jako každá – má přítele.“

„Znáte ho?“

„Bodejt' bych ho neznal.“

„Je to cizinec, vidíte?“

„Momentálně jsou všichni aspoň trochu cizinci, jeden by řekl, že se ve Francii rodí už jen věrní manželé.“

„Dávejte pozor, Marchande. Je to neskonale vážnější, než byste myslel.“

„Kdy ho dáte za katr?“

„Doufám, že dnes v noci.“

„V každém případě to pro něho nebude nic nového. Jestli mě neklame paměť, měl už dvakrát trestní řízení kvůli nekrytým šekům nebo něčemu podobnému. Teď zrovna vypadá, že je v balíku.“

„Jak se jmenuje?“

„Všichni v zákulisí mu říkají pane Jean. Jmenuje se Bronský a je to Čech.“

„Čech – šek, to zní skoro stejně,“ podotkl Colombani a Maigret jen pokrčil rameny.

„Motal se nějakou dobu kolem filmu. Možná že v něm dělá i teď,“ pokračoval Marchand. Mohl by na místě odrecitovat curriculum vitae všech pařížských osobností, i těch nejzkaženějších. „Krasavec, sympatický, štědrý. Ženské ho zbožňují a mužští jsou vůči němu právě proto nedůvěřiví.“

„Je zamilovaný?“

„Myslím, že je. V každém případě se od tý maličky nehne ani na krok. Říká se, že žálí.“

„Kde je podle vás v tuhle chvíli?“

„Jestli dneska byly dostihy, je dost možný, že tam byli spolu. Ženská, která se už tak čtyři pět měsíců obléká v ulici de la Paix a má zbrusu nový norkový kožich, se koňských dostihů nemůže nabažít. Teď právě jsou asi na aperitivu v některém baru na Champs Elysées. Její číslo je až v půl desátý. Přichází do divadla před devátou. Mají teda čas navečeřet se u Fouqueta nebo u Maxima nebo v Ciro's. Jestli je potřebujete najít...“

„Teď ne. Bronský ji doprovází do divadla?“

„Skoro vždycky. Zavede ji do její šatny, trochu se potuluje v zákulisí, usadí se u baru ve velký dvoraně a kecá s Félixem. Po druhém skeči za ní jde do šatny, a jak je hotová, odchází spolu. Málokdy se stane, aby neměli někde nějakou ‚koktajl party‘.“

„Bydlí u ní?“

„Asi ano. Na to by bylo lepší se zeptat domovnice.“

„Viděl jste ho v posledních dnech?“

„Jeho? Zrovna včera.“

„Nezdál se vám nervóznější než jindy?“

„Víte, tihle lidi jsou vždycky kapku nervózní. Když tančíte nad propastí... No prostě, jestli tomu dobře rozumím, hoří mu půda pod nohama. Škoda pro tu maličku! Je fakt, že když je teď dobře ohozená, protluče se už sama a s trochou štěstí najde i něco lepšího.“

Marchand při řeči jedl, pil, utíral si ústa ubrouskem, zdravil familiérně přicházející nebo odcházející hosty a ještě pokřikoval na majordoma nebo sklepníka.

„Nevíte, jak začínal?“

A Marchand, jemuž vyděračské plátky připomínaly jeho vlastní začátky, odpověděl dost bryskně:

„To je otázka, vážený, kterou gentlemanovi neklademe.“

Po několika vteřinách však pokračoval:

„Vím, že nějakou dobu vedl agenturu, co obstarává filmařům statisty.“

„Jak je to dlouho?“

„Pár měsíců. Mohl bych se informovat.“

„To je zbytečné. Rád bych, abyste hlavně dnes večer neudělal jedinou narážku na tento rozhovor.“

„Přijdete do divadla?“

„Ne.“

„To jsem rád. Stejně jsem vás chtěl požádat, abyste si ty věcičky nevyřizoval u mě.“

„Nechci nic riskovat, Marchande. Moje i Colombaniho fotky byly moc často v novinách. Podle toho, co o něm říkáte a co o něm vím, je ten chlap natolik fikaný, že by kteréhokoli z mých inspektorů ucítil na dálku.“

„Poslyšte, starouši, zdá se, že to berete hrozně vážně. Přidejte si kousek koroptve.“

„Možná že poteče i krev.“

„No tohle!“

„Ostatně už tekla, a hodně.“

„No dobrá! Nic mi nepovídejte. Raději si to zítra nebo pozítřku přečtu v novinách. Byl bych v hrozných rozpacích, kdyby mě dneska večer pozval na skleničku. Jezte, přátelé. Co říkáte na to châteauneuf...? Mají už jen padesát

lahvinek, nechal jsem si je dát stranou. Zbývá jich devětačtyřicet. Mám dát přinést další?“

„Díky. Budeme celou noc v akci.“

Za čtvrt hodiny se rozloučili, poněkud ztěžklí příliš hojnou a příliš hojně zalévanou večeří.

„Doufám, že bude mlčet,“ zabručel Colombani.

„Bude.“

„Mimochodem, dala ti ta tvá teta dobré tipy?“

„Výborné. Abych pravdu řekl, znám teď skoro beze zbytku celé Albertovo dobrodružství.“

„Já si to myslím. Ženy mají vždycky nejlepší informace. Hlavně tetičky z venkova! Můžu se taky něco dozvědět?“

Měli ještě trochu času. Před nocí, která měla být podle všeho bouřlivá, přišla chvíle uvolnění vhod, a tak šli ulicemi a klidně si povídali.

„Před chvílí jsi měl pravdu. Mohli jsme je pravděpodobně skřípnout všechny ve Vincennes. Kéž by Jean Bronský neměl tušení, že se kruh kolem něho stahuje.“

„Uděláme, co budeme moct, ne?“

Na kriminální policii došli kolem půl desáté a čekala je důležitá zpráva. Stál tam rozrušený inspektor.

„Karl Lipschitz je mrtvý, pane komisaři. Abych tak řekl rovnou před mýma očima. Stál jsem schovaný v ulici de Sévres asi sto metrů od špitálu. Už nějakou chvíli jsem po své pravé straně slyšel nějaký šramot, někoho, kdo ve tmě jako by váhal pokračovat v cestě. Pak bylo slyšet, jak někdo běží, a zazněl výstřel. Tak blízko, že jsem si v první chvíli myslel, že někdo střílí na mě, a automaticky jsem sáhl po revolveru. Spíš jsem vytušil, než viděl padající tělo a postavu, která utíkala pryč. Vystřelil jsem.“

„Zabíls ho?“

„Střílel jsem do nohou a měl jsem štěstí, zasáhl jsem ho druhou ranou. Chlap, co prchal, upadl.“

„Kdo to byl?“

„Ten kluk, co mu říkají Petr. Nemuseli ho odvézt daleko, byli jsme naproti nemocnici.“

„Takže vlastně Petr střílel na Karla?“

„Ano.“

„Přišli spolu?“

„Ne. Mám dojem, že ne. Spíš si myslím, že Petr Karla sledoval a oddělal ho.“

„Co říká?“

„Ten mladý? Nic. Mlčí jako zařezaný. Oči se mu horečně lesknou. Měl jsem pocit, že je šťastný a docela pyšný na to, že ho nesou do nemocnice, a v chodbách kolem sebe koukal, jako by někoho hledal.“

„No bodejť, vždyť je tam Maria! Je vážně zraněný?“

„Střela vnikla do levého kolena. Momentálně ho asi právě operují.“

„Co měl v kapsách?“

Na Maigretově psacím stole byly dvě oddělené, pečlivě vyrovnané hromádky.

„V první hromádce jsou věci z Karlových kapes. V druhé věci toho mladýho.“

„Moers je nahoře?“

„Ohlásil, že stráví noc v laboratoři.“

„Ať mu reknou, aby přišel dolů. A někdo ať zajde do evidence pachatelů. Potřebuji kartu a popis jistého Jeana Bronského. Nemám jeho otisky, ale dvakrát proti němu bylo vedeno trestní řízení a dostal asi osmáct měsíců.“

Poslal muže také do ulice de Provence naproti Folies-Bergere s příkazem, aby se za žádných okolností neukazovali.

„Počkejte s odchodem, až uvidíte Bronského fotografii. Zadržet byste ho museli jen v tom případě, kdyby se pokoušel nasednout do vlaku nebo do letadla. Myslím, že to neudělá.“

Peněženka Karla Lipschitze obsahovala dvaadváct tisíc frankových bankovek, průkaz totožnosti na jeho jméno a jiný průkaz s italským jménem: Filipino. Karl nekouřil, protože u sebe neměl ani cigarety, ani dýmku, ani zapalovač, ale kapesní baterku, dva kapesníky, jeden z nich odporně špinavý, lístek do biografu s datem téhož dne, kapesní nůž a revolver.

„Vidíš!“ poznamenal Maigret na adresu Colombaniho. „My si představovali, že jsme mysleli na všechno.“

Ukázal lístek do kina.

„Oni na to přišli. Je to lepší než courat po ulicích. Můžeš strávit hodiny potmě. V jednom biografu na bulvárech, kde se hraje celou noc, si člověk může dokonce i zdřímnout.“

V Petrových kapsách bylo pouhých osmatřicet franků v drobných. Portfolio obsahovalo dvě fotografie, jednu Mariinu, malou fotografii do pasu, která byla pořízena zřejmě rok předtím, kdy se jinak česala, a portrét dvou venkovanů, muže a ženy, sedících na prahu domu někde ve Střední Evropě, pokud šlo soudit podle typu stavení.

Žádný průkaz totožnosti. Cigarety. Zapalovač. Malý modrý notýsek, kde byly některé stránky popsané tužkou velice stlačeným písmem.

„Vypadá to na verše.“

„Já myslím, že to jsou skutečně verše.“

Moers byl nadšen, když uviděl ty dvě hromádky, které si měl přenést do svého doupěte pod střechou budovy. Hned nato položil jeden z inspektorů na stůl Bronského spis.

Fotografie, tvrdá a nemilosrdná jako všechny antropometrické snímky, vůbec neodpovídala Marchandově popisu, protože muž na nich, přestože mladý, měl ztrhané rysy, dvoudenní vous a vystouplý ohryzek.

„Telefonoval Janvier?“

„Řekl, že je tam klid a že ho můžete volat na číslo Passy 62-41.“

„Vytoč mi to číslo.“

Četl si polohlasem ve spisu. Podle dokladů se Bronský narodil v Praze a teď mu bylo pětatřicet let. Vystudoval na univerzitě ve Vídni, pak žil několik let v Berlíně. Oženil se tam s jistou Hildou Braunovou, ale do Francie přijel jako osmdvacetiletý sám a s platnými papíry. Jako profesi uváděl už tehdy: filmař, a jeho prvním bydlištěm byl hotel na bulváru Raspail.

„Šéfe, máte na drátě Janvier.“

„To jsi ty, chlapče? Večeřel jsi? Dobře mě poslouchej. Pošlu ti dva muže s vozem.“

„Vždyť už jsme dva!“ protestoval dotčeně inspektor.

„To nevadí. Poslouchej, co ti povím. Až přijedou, nech je venku. Nesmějí se ukazovat. Hlavně nesmí mít nejmenší podezření o jejich přítomnosti nikdo, kdo by přišel k domu pěšky nebo by vystupoval z taxíku. Ty a tvůj kamarád vejdete do domu. Počkejte, až bude v domovnické lóži zhasnuto. Co je to za dům?“

„Moderní, nový, dost elegantní. Velká bílá fasáda a kované zasklené dveře.“

„Dobře. Půjdete nahoru, zabrumláte před domovnickou lóží jakékoli jméno.“

„Jak poznám, o který byt jde?“

„Máš pravdu. V okolí ovšem bude mlékárna, odkud roznášejí mléko do domu. Vzbud' mlékaře, když to jinak nepůjde. Něco mu napovídej, nejlepší by bylo dělat zamilovaného.“

„Rozumím.“

„Umíš ještě otevřít bez klíčů? Vejdete dovnitř. Nerozsvěcujte. Stoupněte si někam do kouta tak, abyste byli oba připraveni zasáhnout, kdyby bylo třeba.“

„Platí, šéfe,“ povzdychl si ubohý Janvier; stráví bezpochyby hodiny bez hnutí v neznámém bytě.

„Hlavně nekuřte!“

Sám se své krutosti usmál. Potom vybral dva muže k hlídkování v ulici Longchamp.

„Vezměte si stříkačky. Dopředu se nedá říct, jak se věci vyvinou.“

Podíval se na Colombaného. Rozuměli si. Tady neměli co dělat s podvodníkem, ale s hlavou bandy zabijáků; neměli právo riskovat.

Zatčení například u baru ve Folies-Bergere by bylo snadnější. Nemohli však předvídat Bronského reakci. Bylo dost pravděpodobné, že je ozbrojen a že je to muž, který se bude bránit, který by možná vystřelil do davu, aby využil paniky.

„Kdo se obětuje a objedná pivo u Dauphina? A sendviče!“

To znamenalo, že na kriminálce právě začala dlouhá noc. V obou kancelářích Maigretova oddělení vládla atmosféra jako na velitelství štábu. Všichni kouřili, všichni nervózně pobíhali. Telefony mlčely.

„Folies-Bergere, prosím.“

Trvalo dlouho, než Marchanda sehnali. Museli pro něj dojít až k jevišti, kde pacifikoval dvě rozvaděné nahé tanečnice.

„Ano, kamaráde...“ začal Marchand, než věděl, kdo je u aparátu.

„Maigret.“

„Co se děje?“

„Je u vás?“

„Před chvílí jsem ho zahlídl.“

„V pořádku. O ničem nemluvte. Jenom mi brkněte, kdyby odcházel sám.“

„Rozumím. Moc ho nezohavte, jo?“

„To si pravděpodobně vezme na starost někdo jiný,“ zněla Maigretova záhadná odpověď.

Za několik okamžiků přijde Francine Latourová na jeviště spolu s komikem Dréanem a v té chvíli asi vejde její milenec na chvíli do rozehrátého sálu nebo zůstane v promenádní dvoraně, jako stálý host bude naslouchat jen roztržité dialogu, který umí nazpaměť, a smíchu tryskajícímu z balkónů.

Maria leží stále ještě v porodnici, stísněná, zuřivá, protože jí podle předpisu asi na noc odebrali dítě, a dva inspektoři drží službu na chodbě; další inspektor, jediný, stojí na stráž v jiném křídle nemocnice, kam převezli po operaci Petra. Dost nervózní Coméliau, na návštěvě u přátel na bulváru Saint Germain, odešel na chvíli od společnosti a zavolal komisaři.

„Stále nic?“

„Několik drobností. Karl Lipschitz byl zastřelen.“

„To vystřelil někdo z vašich mužů?“

„Ne, někdo z jeho party. Mladý Petr to dostal do nohy od jednoho z mých inspektorů.“

„Takže už zbývá jediný?“

„Ano, Sergej Madok. A jejich šéf.“

„Kterého stále ještě neznáte?“ „Jmenuje se Jean Bronský.“

„Jak zní to jméno?“

„Bronský.“

„Není to filmový producent?“

„Nevím, jestli je producent, ale motá se kolem filmu.“

„Dal jsem ho odsoudit na osmnáct měsíců vězení asi tak před třemi lety.“

„To je on.“

„Jste mu na stopě?“

„Momentálně je ve Folies-Bergere.“

„Prosím?“

„Ve Folies-Bergere.“

„A vy ho nezatknete?“

„Až za chvíli. Teď máme čas. Rád bych omezil riziko, chápete?“

„Poznamenejte si moje číslo. Zůstanu u přátel přibližně do půlnoci. Potom budu čekat na vaše zavolání u sebe doma.“

„Pravděpodobně budete mít čas trochu se prospat.“

Maigret se nemýlil. Jean Bronský a Franeine Latourová se nejdřív dali dovézt taxíkem k Maximovi, kde tete a tete povečeřeli. Maigret jejich pohyby sledoval stále ještě ze své kanceláře; číšník od Dauphina přišel už podruhé nahoru s vrchovatým tácem. Kancelář byla plná sklenic a nakousnutých sendvičů a tabákový dým byl tak hustý, že škrábal v hrdle. Přestože tu bylo horko, Colombani si nesvlékl světlý plášť z velbloudí srsti, který byl jakousi jeho uniformou, a klobouk měl stále posunutý do týla.

„Ještě jsi nedal přivést tu ženu?“

„Jakou ženu?“

„Ninu, Albertovu manželku.“

Maigret zavrtěl nespokojeně hlavou. Týkalo se ho to vůbec? Byl ochoten spolupracovat s lidmi z Bezpečnosti, ovšem pod podmínkou, že mu dají pokoj.

Po pravdě řečeno se teď choval jako muž, který zvažuje své možnosti. Jak to právě vyslovil soudce Comélieu, záleželo jen na něm, kdy se rozhodne zatknout Jeana Bronského. Vzpomněl si na slova, která pronesl bůhví před kým, ale s neobvyklou vážností, hned na počátku tohoto vyšetřování: „Tentokrát máme co dělat se zabijáky.“

Se zabijáky, kteří jeden jako druhý věděli, že nemají co ztratit. Kdyby je policie zatýkala v davu a řekla lidem, že jsou to členové bandy z Pikardie, nebyla by s to zabránit lynčování.

Potom, co spáchali na statcích, odsoudila by je kterákoli porota k trestu smrti, to věděli moc dobře, a nejvýš Maria mohla kvůli dítěti doufat, že jí prezident republiky udělí milost.

Dostane ji? Dalo se o tom pochybovat. Bylo tady svědectví děvčátka, které vyvázlo, byly tu pálené nohy a ňadra. Mariino drzé, vyzývavé chování a divošská krása budou v myslích porotců působit v její neprospěch.

Civilizovaní lidé se bojí dravců, hlavně dravců tohoto druhu, kteří jim připomínají dávné doby života v lesích.

Jean Bronský byl dravec ještě nebezpečnější, oblékaný nejlepším krejčím z náměstí Vendôme, dravec v hedvábné košili, který studoval na univerzitě a dal si každé ráno kadeřit vlasy jako nějaká koketa.

„Vsadil jsi na opatrnost,“ podotkl jednu chvíli Colombani, když Maigret trpělivě vyčkával před jedním z telefonních aparátů.

„Vsadil jsem na opatrnost.“

„A co když ti proklouzne mezi prsty?“

„Bylo by to lepší, než aby mi oddělal některého z mých mužů.“

Proč vlastně nechávat Chevriera a jeho ženu v bistru na Charentonském nábřeží? Je třeba jim zavolat. Teď už zřejmě leží. Maigret se usmál, pokrčil rameny. Kdoví? Ta drobná maškaráda je vzrušuje a není důvodu, proč by si ještě chvíli nehráli na hospodského a hospodskou.

„Haló! Vy, šéfe?... Právě vešli do Florencie.“

Elegantní bar na Montmartru. Povinné šampaňské. Francine Latourová se chce bezpochyby ukázat v nových šatech nebo s novým šperkem. Je mladičká, tento způsob života ji zatím nenudí. Copak neznáme staré, bohaté ženy s titulem a panským domem v avenue du Bois nebo ve Faubourgu Saint Germain, které chodí do stejných barů už čtyřicet let?

„Jdeme na to!“ rozhodl náhle Maigret.

Vytáhl ze zásuvky psacího stolu revolver, ujistil se, že je nabitý, a Colombani pozoroval jeho počínání s lehkým úsměvem.

„Vezmeš mě s sebou?“

Maigret se projevil jako dobrý kolega. Odehrávalo se to přece v jeho sektoru. On objevil pikardskou bandu. Mohl si tu práci rezervovat pro sebe a své muže, tak by Zlatnické nábřeží zaznamenalo zase jednou bod nad ulicí des Saussaies.

„Máš bouchačku?“

„Tu mám vždycky v kapse.“

Maigret ne. Jen zřídka.

Když procházeli dvorem, Colombani ukázal na policejní auto.

„Ne! Dávám přednost taxíku. Je to nenápadnější.“

Vybral si ho pečlivě, se šoférem, který ho znal. Pravda je, že ho znali skoro všichni řidiči taxíků.

„Ulice Longchamp. Až tam budeme, pojedete krokem.“

Dům, kde bydlela Francine Latourová, byl na vzdálenějším konci ulice nedaleko velice známé restaurace. Maigret si pamatoval, že tam několikrát výborně poobědval. Všude bylo zavřeno. Byly dvě hodiny ráno. Museli si vybrat místo k zaparkování a vážnému, mrzutému Maigretovi nebylo do řeči.

„Ještě jednou to objeďte. Zastavíte, až vám řeknu. Necháte rozsvícená jen poziční světla, jako kdybyste čekal na zákazníka.“

Byli necelých deset metrů od domu. Ve stínu jedněch vrat vytušili spíš než viděli postavu inspektora. Musel tam být někde ještě jeden a nahoře čekali Janvier a jeho kolega stále potmě.

Maigret krátce potahoval z dýmky. Cítil u svého ramene rameno Colombaniho. Sedl si vpravo, blíž chodníku.

Zůstali tak pětadvacet minut, sem tam projelo taxi, lidé se vraceli do domů o pár kroků dál; konečně před dveřmi zastavil taxík, vyskočil z něj mladý, ztepilý muž a nahnul se dovnitř, aby pomohl vystoupit své společnosti.

„Teď!“ řekl Maigret.

Jeho pohyby byly propočtené. Už dlouho měl na své straně pootevřené dveře a křečovitě svíral kliku. Vrhł se vpřed s lehkostí, jakou by od něho nikdo nečekal, a skočil na mladého muže přesně v okamžiku, kdy muž sahal do kapsy smokingu pro peněženku a nahnul se, aby viděl na taxametr. Mladá žena vykřikla. Maigret držel muže zezadu kolem

ramen, svou váhou ho strhl, takže se oba svalili na chodník.

Komisař, kterého prudce zasáhla Bronského hlava do brady, se snažil zachytit jeho ruce ze strachu, aby se Bronský nezmocnil jeho revolveru. Ale už tam byl Colombani a chladně, klidně kopl Čecha daobličej.

Francine Latourová stále volala o pomoc, doběhla ke dveřím domu a zoufale zvonila. Přispěchali sem i dva skrytí inspektoři a šarvátká trvala ještě několik okamžiků. Poslední se vztyčil Maigret, protože byl vespod.

„Nikdo není zraněný?“

Ve světlech auta uviděl, že má na ruce krev, rozhlédl se a všiml si, že Bronský silně krvácí z nosu. Ten měl ruce za zády v poutech, takže se lehce nahýbal dopředu. Tvář měl staženou do zuřivé grimasy.

„Ničemové...!“ vychrlil na ně.

A když chtěl jeden z inspektorů pomstít urážku kopancem do holeně, Maigret, který v tu chvíli hledal po kapsách dýmku, řekl:

„Jen ho nech, ať soptí. Je to jediná věc, na kterou má od nynějška právo.“

Málem zapomněli Janviera a jeho druha v bytě, kde by se byli oba – poslušni příkazu – krčili do rána.

10

Nejdřív promluvil ředitel kriminální policie, což by bylo nepochybně Comélieua nenadchlo.

„Perfektní akce, přáteli. Teď mi uděláte tu radost a půjdete se vyspat. Zbytek vyřídíme zítra ráno. Předvoláme oba přednosity?“

Šlo o přednosity nádraží v Godervillu a Moucheru, jejichž úkolem bude potvrdit, že jde o muže, kterého viděli – první, jak vystupuje z vlaku 19. ledna, druhý, jak opět nastupuje o pár hodin později.

„To si vzal na starost Colombani. Už jsou na cestě.“

V kanceláři seděl i Jean Bronský. Ještě nikdy nebylo na stole tolik pultů a tolik sendvičů. Nejvíce Bronského udivovalo, že se nikdo nenamáhal s jeho výsledkem.

Byla tam i Francine Latourová. Trvala na tom, že půjde s nimi, protože skálopevně věřila, že se policie mylí. Proto – jako dáme dítěti do rukou obrázkovou knížku, aby klidně sedělo – jí Maigret svěřil Bronského spis, četla si v něm a chvílemi se neubránila vyděšeným pohledům na svého milence.

„Co uděláš?“ ptal se Colombani.

„Zatelefonuju soudci a pak se jdu vyspat.“

„Mám tě hodit domů?“

„Ne, díky. Neztrácej se mnou čas.“

Maigret opět lhal a Colombani to věděl. Nahlas uvedl řidiči adresu bulvár Richard Lenoir, ale po několika minutách zaklepal na sklo.

„Jedte podél Seiny. Směr Corbeil.“

Tak aspoň zažil svítání. Viděl, jak se první rybáři usazují se svými pruty na březích řeky, z níž stoupala jemná pára; viděl, jak se první nákladní čluny staví do řady před zdymadla a jak nad domy začíná stoupat k perleťově zbarvenému nebi kouř.

„Byl byste tak hodný a našel mi hostinec, který je ještě trochu výš proti proudu?“ požádal, když projeli Corbeil.

Našli ho. Jeho zastíněná terasa byla nad řekou a dům obklopovala samá loubí, kde bylo v neděli jistě plno. Hostinský, pán s dlouhými rusými kníry, právě vykládal věci z bárky a na pramici byly rozložené rybářské sítě.

Po noci, jakou měl za sebou, bylo docela zábavné brouzdat se trávou plnou rosy, cítit vůni země, vůni polínek plápolajících v krbu, dívat se, jak po kuchyni přechází dosud neučesaná služka.

„Máte kávu?“

„Bude hotová za pár minut. Ono totiž ještě není otevřeno.“

„Jak časně přichází dolů dáma, co u vás bydlí?“

„Už nějakou dobu ji slyším chodit po pokoji. Poslouchejte.“

Nad trámovým stropem bylo opravdu slyšet kroky.

„To pro ni chystám kávu. Jste její přítel?“

„Prostěte pro dva.“

„Máte pravdu, bude to jednodušší.“

Taky že bylo. Odehrálo se to víc než prostě. Když se představil a řekl svou funkci, trochu se lekla, ale Maigret jí navrhl:

„Dovolíte, abych se s vámi nasnídal?“

Na červeném kostkovaném ubrusu stály hrnky a talíře z fajánse vyšlé z venkovské keramické dílny. Stůl byl u okna. Z horké kávy v hrnečcích se kouřilo. Máslo chutnalo po oříscích.

Samozřejmě že šilhala, dokonce strašně. Věděla to, a když se na ni zadíval, rozrušilo ji to, styděla se a vysvětlovala:

„V sedmnácti mě maminka dala operovat, protože jsem měla levé oko obrácené úplně k pravému koutku. Po operaci se natočilo na druhou stranu. Chirurg navrhl, že operaci bezplatně zopakuje, ale já to odmítla.“

Ovšem po několika minutách to člověk už skoro nevnímal. Dalo se pochopit, že se někomu mohla i líbit.

„Ubohý Albert! Kdybyste ho býval znal! Takový veselý člověk, dobrák, jeho hlavní starost vždycky byla, aby každému vyhověl.“

„Byl to váš bratranec, vidíte?“

„Ano, ale dost vzdálený.“

I její přízvuk měl svůj půvab. Hlavně z ní vyzařovala ohromná potřeba něhy. Ne něhy, kterou by vyžadovala pro sebe, ale něhy, kterou potřebovala šířit kolem sebe.

„Bylo mi skoro třicet, když jsem ztratila rodiče. Byla jsem stará panna. Rodiče měli malé jmění a já nikdy nepracovala.

Přijela jsem do Paříže, protože jsem se sama v našem velkém domě nudila. Alberta jsem znala jen letmo. Hlavně jsem o

něm slyšela. Tak jsem ho navštívila.“

Ovšem. Chápal to. Albert byl taky sám. Zřejmě ho obklopila péčí, na niž nebyl zvyklý.

„Kdybyste věděl, jak já ho milovala! Nevyžadovala jsem, aby mě miloval, chápete? Vím, že by to nebylo možné. Ale dělal, jako by to byla pravda. A já dělala, že tomu věřím, aby byl spokojený. Byli jsme šťastní, pane komisaři. Jsem si jistá, že byl šťastný. Neměl důvod nebýt šťastný, že? A právě jsme slavili výročí naší svatby. Nevím, k čemu došlo na dostizích. Když odcházel k sázkovým pokladnám, nechával mě na tribuně. Jednou se vrátil zamyšlený a od té chvíle se kolem sebe začal rozhlížet, jako by pořád někoho hledal. Chtěl, abychom se vrátili domů taxikem a neustále se ohlížel. Před domem řekl taxikáři: „Jedťe dál.“ Nechápu, proč. Dal se zavězt na náměstí Bastily. Vystoupil a důrazně mi řekl: „Vrať se domů sama. Přijdu tak za hodinku za dvě.“ Oni ho totiž sledovali. Večer se nevrátil. Zavolal mi, že přijde ráno. Potom, druhý den, mi volal dvakrát...“

„Ve středu?“

„Ano. Podruhé mi řekl, abych na něj nečekala a šla do kina. Nechtěla jsem, ale trval na tom. Skoro se rozzlobil. Tak jsem šla. Zatkl jste je?“

„Kromě jednoho, a toho brzy dostaneme. Myslím, že když zůstal sám, není nebezpečný, hlavně když známe jeho totožnost a máme jeho popis.“

Maigret ani netušil, jak to uhlodl. Právě v tu dobu Sergeje Madoka dopadl inspektor z mravnostního v nevěstinci na bulváru de la Chapelle – odporném brlohu navštěvovaném hlavně Araby –, kde se skrýval od minulého večera a odmítal odejít.

Madok nekladl odpor. Byl úplně otupělý, opilý skoro do bezvědomí, a k policejnímu autu ho museli odnést.

„Co teď budete dělat?“ otázal se jemně Maigret a nacpával si přitom dýmku.

„Nevím. Vráť se asi do našeho kraje. Restauraci nemůžu držet sama. Nemám už nikoho.“

Opakovala to poslední slovo a rozhlížela se kolem sebe, jako by hledala, na koho přenést svou něhu.

„Nevím, jak teď budu žít.“

„Co kdybyste adoptovala dítě?“

Zdvihla hlavu, zprvu nevěřicně, a pak se usmála:

„Vy myslíte, že bych mohla... že by mi ho svěřili... že...?“

A ta představa se jí v hlavě a v srdci ujala tak rychle, že se toho Maigret až zalekl. Nemluvil sice úplně do větru, chtěl však jen oťukat terén. Napadlo ho to v taxiku při cestě sem, taková bizarní, odvážná myšlenka, jakou hýčkáme v polospánku nebo ve stavu velké únavy, a teprve druhý den vidíme, jak byla šílená.

„Ještě si o tom promluvíme. Jestli dovolíte, tak se ještě setkáme. Musím se s vámi ostatně vyrovnat, protože jsem si dovolil otevřít vaši restauraci.“

„Vy znáte nějaké dítě, které...“

„Madame, je tu dítě, které by mohlo za několik týdnů nebo za několik měsíců zůstat bez matky.“

Prudce se začervenala a on taky; teď na sebe měl zlost za to, jak hloupě tu otázku nadhodil.

„Miminko, vidíte?“ zašeptala.

„Úplně malé miminko, ano.“

„To za nic nemůže.“

„Ne, to za nic nemůže.“

„A nemusí být nutně jako...“

„Promiňte, madame. Je načase, abych se vrátil do Paříže.“

„Budu o tom přemýšlet.“

„Moc si tím hlavu nelamte. Teď už lituji, že jsem o tom začal.“

„Ne, udělal jste dobře. Mohla bych ho vidět? Řekněte, pustili by mě tam?“

„Dovolte mi ještě jednu otázku. Albert mi řekl do telefonu, že mě znáte. Nevzpomínám si, že bychom se někdy setkali.“

„Ale já vás viděla – kdysi dávno, bylo mi sotva dvacet let. To ještě žila maminka a byly jsme na prázdninách v Dieppe...“

„Hotel Beauséjour...!“ vykřikl Maigret.

Strávil tam s manželkou čtrnáct dní.

„Všichni letní hosté o vás mluvili, všichni si vás po očku prohlíželi.“

Vracel se do Paříže ve velice zvláštní náladě; kraj byl zalitý slunečním jasem, živé ploty už měly pupence.

„Nebylo by špatné vzít si dovolenou,“ říkal si, možná pod vlivem právě vyvolaných vzpomínek na Dieppe.

Věděl, že to neudělá, ostatně podobné nálady ho chytaly v pravidelných intervalech. Bylo to jako rýma, kterou zdolával tím, že se ještě víc zahrabal do práce.

Okrajové čtvrti Paříže... Joinvilleský most...

„Vezměte to po Charentonském nábřeží.“

Hospůdka byla otevřená. Chevrier rozpačité.

„To jsem rád, že jste přijel, šéfe. Právě mi volali, že všechno skončilo, a manželka neví, jestli má jet nakoupit.“

„Ať dělá, jak myslí.“

„Teď už to není k ničemu?“

„Ne, k ničemu.“

„Taky se mě ptali, jestli jsem vás neviděl. Prý vám telefonovali domů a hledali vás tak trochu všude. Nechcete zavolat do úřadu?“

Zaváhal. Tentokrát byl skutečně u konce sil a toužil po jediné věci: po své posteli, po tom, aby sklouzl do hlubokého bezesného spánku.

„Vsadil bych se, že budu spát čtyřicet hodin bez přerušení.“

Nebylo to bohužel pravda! Vyrušili by ho mnohem dřív. Na Zlatnickém nábřeží si příliš zvykli – a on je tomu sám naučil – říct při sebemenší drobnosti: „Zavolejte Maigretovi!“

„Čím vám mohu posloužit?“

„Skleničkou calvadosu, když myslíš.“

Sklenkami calvadosu začal. Ať tedy skončí stejným pitím.

„Haló! Kdo volá?“

Byl to Bodin. Na toho Maigret zapomněl. Zřejmě zapomněl ještě na pár dalších, a ti zbytečně hlídají na různých místech v Paříži.

„Mám ten dopis, šéfe.“

„Jaký dopis?“

„Poste restante.“

„Ach ano. Dobrá.“

Chudák Bodin. Moc chvály za svůj objev nesklidil.

„Mám ho otevřít a říct vám, co je v té obálce?“

„Jestli chceš.“

„Počkejte. Tady je to. Není tam žádné psaní. Jenom nějaká železniční jízdenka.“

„V pořádku.“

„Vy jste to věděl?“

„Tušil jsem to. Zpáteční lístek první třídy Goderville-Paříž.“

„Přesně tak. Čekají tu přednostové.“

„To je věc Colombaného.“

Maigret vychutnávající calvados se lehounce pousmál. Další povahový rys, který musí přičíst osobnosti malého Alberta; neznal ho zaživa, ale sestavil si ho, abychom tak řekli, kousek po kousku.

Jako mnoho stálých návštěvníků koňských dostihů si Albert neodpustil rozhlížet se po zemi, kde se válelo plno propadlých sázenek; stávalo se totiž, že tam čas od času někdo našel omylem zahozený tiket, na nějž se dala vyzvednout výhra.

Toho odpoledne tam Albert nenašel vyhrávající tiket, ale jízdenku.

Kdyby netrpěl mánií dostihového fanouška... Kdyby neviděl člověka, kterému lístek vypadl z kapsy... Kdyby si při jménu obce Goderville okamžitě nevybavil jatka spáchaná bandou z Pikardie... Kdyby mu z tváře nečišel údiv a vzrušení...

„Chudák Albert!“ povzdychl si Maigret.

Mohl zůstat naživu. Několik dalších starých sedláků a jejich žen by se naopak odebralo na onen svět, a než by zemřeli, Maria by jim opálila nohy svíčkou.

„Moje žena by to tady raději zavřela hned.“

„Klidně zavřete.“

Pak následovaly ulice jedna za druhou, taxametr s astronomickým počtem kilometrů, paní Maigretová, která ztratila svou obvyklou mírnost, když se dověděla o cestě za Ninou, a jen se Maigret přikryl až k nosu, rozhodla sama o sobě:

„Tentokrát vypínám telefon a nikomu neotevřu.“

Začátek věty ještě zaslechl, konec se nikdy nedověděl.

Když je jedné noci nalezena v samém centru Paříže zohavená mrtvola muže, komisař Maigret ihned pochopí, o koho jde. Celý den mu totiž kdosi volal, že mu usiluje o život, a prosil ho o schůzku, na níž ho komisař nikdy nezastihl. Proč však bylo tělo nejprve zohaveno k nepoznání, a pak pohozeno na tak frekventovaném místě?

Maigret a jeho lidé nastraží důmyslnou léčku, ale člověk, jenž ví o případu víc, je před jejich očima zastřelen. To už komisař začíná tušit, že „jeho mrtvý“ z náměstí Svornosti je jen jedním kamínkem ve vražedné mozaice. Veden svou geniální intuicí začíná odhalovat hrůzné souvislosti spletitého případu.